

Riksdagens protokoll

2008/09:36

Onsdagen den 26 november

Kl. 09.00 – 13.15

16.00 – 16.07

Protokoll
2008/09:36

---

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 20 november.

2 § Utökning av antalet suppleanter i justitieutskottet

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter i justitieutskottet skulle utökas från 24 till 25.

Kammaren medgav denna utökning.

3 § Val av extra suppleant i justitieutskottet

Företogs val av extra suppleant i justitieutskottet.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i justitieutskottet

Cecilia Wigström i Göteborg (fp)

4 § Anmälan om kompletteringsval till finansutskottet

Andre vice talmannen meddelade att Centerpartiets riksdagsgrupp anmält Christina Andersson som suppleant i finansutskottet under Roger Tiefensees ledighet.

Andre vice talmannen förklarade vald under tiden *den 26 november 2008–1 februari 2009* till

suppleant i finansutskottet
Christina Andersson (c)

5 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan

Andre vice talmannen meddelade att *torsdagen den 27 november* skulle voteringen kl. 12.00 utgå. Voteringen kl. 16.00 skulle kvarstå.

6 § Meddelande om ändring i frågestund

Andre vice talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 27 november kl. 14.00* skulle statsrådet Lars Leijonborg (fp) delta i stället för statsrådet Maria Larsson (kd).

Meddelandet hade delats ut till riksdagens ledamöter.

7 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2008/09:123

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:123 Bonusprogram
av Luciano Astudillo (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 9 december 2008.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 17 november 2008

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (c)

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:130 Diskriminering av lesbiska par vid assisterad befruktning

av Josefin Brink (v)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 9 december 2008.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 20 november 2008

Socialdepartementet

Göran Hägglund (kd)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2008/09:135

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:135 Utredning av arbetsmiljöbrott

av Eva-Lena Jansson (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 5 december 2008.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa och andra sedan tidigare inbokade evenemang.

Stockholm den 18 november 2008

Justitiedepartementet

Beatrice Ask (m)

Enligt uppdrag

Nils Öberg

Expeditionschef

8 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2008/09:FPM32 Ändringar i EU:s kapitaltäckningsdirektiv *KOM(2008)602/3* till finansutskottet

2008/09:FPM33 Ändring av vägarbetstidsdirektivet *KOM(2008)650*, *SEK(2008)2631*, *SEC(2008)2632* till trafikutskottet

2008/09:FPM34 Förordning om Europeiska centralbankens insamling av statistik *ECB/2008/9* till finansutskottet

9 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Konstitutionsutskottets betänkande 2008/09:KU4
Trafikutskottets betänkanden 2008/09:TU4 och TU6
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2008/09:SfU2
Konstitutionsutskottets betänkande 2008/09:KU1
Konstitutionsutskottets utlåtande 2008/09:KU3
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU1

*Förändrade regler om
underprisöverlåtelser
för handelsbolag och
för lagerandelar i
byggnadsrörelse*

10 § Förändrade regler om underprisöverlåtelser för handelsbolag och för lagerandelar i byggnadsrörelse

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU4
Förändrade regler om underprisöverlåtelser för handelsbolag och för lagerandelar i byggnadsrörelse (prop. 2008/09:37, skr. 2007/08:148).

Anf. 1 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Fru talman! Frågan om underprisöverlåtelser för handelsbolag är uppenbarligen en fråga som inte föranleder någon debatt. Jag är något förvånad över det och vill därför göra några förtydliganden på några punkter.

Fru talman! Det här är en fråga som berör det skattemässiga gränslandet i frågan om vad som är tillåtet eller inte – svart eller grått arbete. Det är en fråga som inrymmer mycket av skattemoral och samhällets förmåga att vidta åtgärder när någonting är snett beträffande skatteflykt, oseriös skatteplanering och direkt skatteffvel. Vi talar här om en sofistikerad skatteplanering som lågt beräknat undandrar statskassan omkring 6 miljarder kronor nästa år. Som jag ser det är det alltså en lågt beräknad summa. Skatteverket beräknade den här summan något år tidigare till väsentligt högre belopp.

Under Socialdemokraternas tid uppvaktades såväl opposition som majoritet av bland andra Hyresgästföreningen, som ifrågasatte varför regeringen inte gjorde någonting åt denna, som man såg det från deras sida, svarta marknad. Då uppskattade man nivån som betydligt högre; jag har för mig att det var omkring 14 miljarder årligen.

Fru talman! Det förvånar mig att tidigare regering inte gjorde någonting åt det här i och med att det var en direkt penningflykt från statskassan. Det förvånar mig också att oppositionens, alltså den gamla regeringens, representanter numera ständigt anklagar sittande regering för att man inte gör tillräckligt för att motverka den svarta penninghanteringen i samhället samtidigt som man själv i regeringsställning helt bortsåg från ett penningläckage på i storleksordningen 10–15 miljarder om året.

Fru talman! Alliansregeringens hantering av frågan om en uppstramning av reglerna för underprisöverlåtelser för handelsbolag och lagerandelar i byggnadsrörelsen visar på en aktiv skattepolitik. Lika förvånande som nuvarande oppositions handlingsförklaring och passivitet var i regeringsställning är det att många kommuner använder sig av denna tvek-

samma skatteplanering. Regeringens hantering i form av en skrivelse den 17 maj tydliggör dessutom att förändringen kommer att gälla retroaktivt.

Fru talman! Jag ska inte gå in på de tekniska detaljerna i den här skatteplaneringen. Jag vill bara belysa regeringens tydliga politik på området. Här accepteras inte skumraskaffärer. Just detta att lagen kommer att gälla retroaktivt tydliggör viljan ännu mer då det fordras särskilda skäl för att genomföra den på det viset. På det området är det bra att utskottet i dag är enigt om förändringen.

Fru talman! Det hade varit bättre om tidigare regering hade visat samma handlingskraft. Om den hade gjort det hade statskassan under de senaste sex åren haft någonstans mellan 40 och 90 miljarder mer att satsa på vår gemensamma välfärd. Det motsvarar en–två försvarsbudgetar.

Fru talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag till beslut.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 20 §.)

11 § Slopad kontrolluppgiftsskyldighet rörande tillgångar och skulder, m.m.

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU5
Slopad kontrolluppgiftsskyldighet rörande tillgångar och skulder, m.m.
(prop. 2008/09:41 delvis, prop. 2008/09:44).

Anf. 2 FREDRIK OLOVSSON (s):

Fru talman! Den borgerliga regeringen har som de flesta känner till avskaffat förmögenhetsskatten. Det är en av många skatteförändringar som vi har sett under senare tid och som har bidragit till den situation av kraftigt ökade klyftor och orättvisor som vi nu ser i Sverige. Sjuka och arbetslösa har fått betala för skattesänkningar för dem som har det allra bäst förspänt ekonomiskt.

Den avskaffade skatten på förmögenheter bidrar också i allra högsta grad till att de 200 rikaste svenskarna får sänkt skatt med 1 miljon kronor var eller mer årligen. Det är en rejäl skattebonus till de allra mest förmögna i vårt land. Det är utmanande och orättvist i ett läge när trygghetsystemen i viktiga delar har förstörts samtidigt som vi står inför en situation med stora varsel och ökande arbetslöshet.

Den fråga som vi nu ska diskutera och på eftermiddagen också besluta om handlar om att också skyldigheten att lämna kontrolluppgift för förmögenhet, eller tillgångar och skulder som det heter i betänkandet, ska avskaffas. Det kan ju verka logiskt och självklart nu när skatten är borta. Men också detta bidrar till nya problem. Förmögenhetsuppgifter fyller en viktig funktion på många håll i samhället, till exempel när man prövar rätten till bostadstillägg för pensionärer, äldreförsörjningsstöd, bostadsbidrag, underhållsstöd och studiestöd. Om man har större egna tillgångar får man inte samma hjälp från samhället ur stödssystemen som om man saknar medel. Jag tror att väldigt många svenskar tycker att det är en ganska rimlig ordning.

Prot. 2008/09:36
26 november

*Förändrade regler om
underprisöverlåtelser
för handelsbolag och
för lagerandelar i
byggnadsrörelse*

*Slopad kontroll-
uppgiftsskyldighet
rörande tillgångar
och skulder, m.m.*

När det borgerliga regeringen och majoriteten i utskottet nu vill avskaffa kontrolluppgiften för förmögenhet har man ingen färdig idé om hur förmögenhetskontrollen i de andra systemen ska gå till och lösas i framtiden. Hur ska man se till att de som har en egen förmögenhet i en eller annan form inte samtidigt också får stora stöd från samhällets bidragssystem?

Den borgerliga majoriteten skriver i betänkandet att frågan nu bereds i Regeringskansliet. Det betyder väl att de inte vet hur det ska gå till men att de hoppas att regeringen ska ta reda på det. Först ska kontrolluppgiften bort, och sedan funderar man på vad som ska göras åt de problem som då skapas. Det är att ta saker och ting i helt fel ordning. Eftertanke, ordning och reda har inte varit regeringens starkaste gren så här långt och är det inte heller i det här fallet.

Vi socialdemokrater vill behålla kontrolluppgiftsskyldigheten. Det är en enkel, billig och effektiv lösning. Alternativet är både sämre och dyrare och innebär mer administration och krångel. För till exempel Kronofogdemyndigheten, som i dag redan blöder ekonomiskt och som i dagarna säger upp mer än 100 personer, handlar den här förändringen om ökade kostnader på uppemot 10 miljoner kronor för att de ska klara sitt uppdrag. Det handlar alltså om uppemot 10 miljoner kronor extra bara för Kronofogdemyndigheten.

För att något minska de administrativa merkostnader som uppkommer i Försäkringskassan och i andra myndigheter som betalar ut stöd och bidrag kan man i och för sig ta bort den prövning som sker mot förmögenhet. Den idén finns med i det förslag som Försäkringskassan har lämnat till regeringen. Men det riskerar inte bara att leda till ökade kostnader för stöd och bidrag, utan det riskerar också att försämra legitimiteten för de här systemen. Varför ska man få bidrag om man har en stor förmögenhet? Det är den frågan man ska ställa sig.

Vi vet dessutom, och det är inte minst viktigt för skatteutskottet, att skattekontrollen försämras om det här förslaget röstas igenom i eftermiddag. Skatteverket behöver de här uppgifterna för att klara viktiga delar i sitt uppdrag, inte minst när det handlar om beskattning av aktier. Möjligheterna att spåra fall av penningtvätt skulle också försämras om Skatteverket inte har tillgång till uppgifterna. Skatteverket har även lämnat förslag på hur man skulle kunna lösa problemet med den personliga integriteten som regeringen tar upp som ett skäl till att uppgiftsskyldigheten ska tas bort. Det går alltså inte att skylla på att den personliga integriteten skulle kränkas av att den uppgiftsskyldighet som vi har haft i många år skulle bestå. Om man vill kan man både respektera den personliga integriteten och ta itu med penningtvätt och skattefusk.

Fru talman! Vi vill ha kontrolluppgiftsskyldigheten för förmögenhet kvar. Det är ett enkelt och effektivt sätt med låga kostnader som gynnar både företag och skattebetalare. Vi vill ha den kvar därför att vi värnar legitimiteten i våra trygghetssystem. Vi vill ha uppgifterna kvar därför att vi tar skattekontroll och kampen mot penningtvätt på stort allvar.

Jag yrkar därför bifall till reservation nr 1. Även om vi socialdemokrater också står bakom vår reservation nr 2 yrkar jag inte bifall till den för att vinna tid.

Anf. 3 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Det här betänkandet är föranlett av att regeringen har tagit bort förmögenhetsskatten. Det kan man i och för sig diskutera en hel del. De pengar som förmögenhetsskatten trots allt drog in kanske hade varit välbehövliga i tider av ekonomisk kris och varsel för att stötta välfärden och kanske också för att använda till åtgärder för att fler människor ska kunna få utbildning och komma tillbaka till jobb.

Men det är egentligen inte det som det här betänkandet handlar om, fru talman, utan det handlar om slopad skyldighet att lämna kontrolluppgift. Det är lite allvarligt i sig. Jag tänker på det förra ärendet där en företrädare för alliansen, Jörgen Johansson, var uppe och pratade om alliansens förmåga att vidta åtgärder för att stävja fusk och så vidare. Vi stod bakom det förra betänkandet. Jag tycker att det är bra. Men det här betänkandet går lite grann i motsatt riktning. Det måste vi nog erkänna. Vi får höra vad alliansens företrädare säger i den här debatten i den frågan.

Man har inte presenterat någon alternativ lösning när man nu tar bort skyldigheten att lämna kontrolluppgifter. Precis som tidigare talare har sagt är det många remissinstanser som har påpekat detta också. Skatteverket menar att det begränsar deras möjligheter att göra rekonstruktioner, kontantberäkningar, spåra penningtvätt och så vidare. Detta säger de i sina remissvar. Det försvårar också Kronofogdemyndighetens arbete.

Jag har också tittat på det som står i själva propositionen. Delegationen mot felaktiga utbetalningar är också bekymrad över vad som kommer att hända. Den delegationen tillsatte regeringen under pompa och ståt förra året för att förhindra fusk med bidrag och våra välfärdssystem. Det ska vi naturligtvis göra, men nu försvårar man faktiskt dess arbete. Det tycker jag och Vänsterpartiet är väldigt allvarligt.

Jag har samma fråga som tidigare talare. Den gäller den redovisning av det uppdrag som Försäkringskassan har haft på det här området som är lämnad till Regeringskansliet och just nu bereds. Vad är det som bereds? Vad är det för förslag som kommer ut av detta? Varför vill man genomföra den här förändringen utan att presentera något förslag till lösning?

Fru talman! Med detta yrkar jag bifall till reservation nr 1.

Anf. 4 HELENA LEANDER (mp):

Fru talman! Det finns egentligen inte så mycket att tillägga efter de här två inledande anförandena. De anförandena har väldigt tydligt redogjort för den viktiga funktion som kontrolluppgifterna fyller. Regeringen har hittills inte presenterat något förslag på hur man ska kunna upprätthålla detta om man slopar kontrolluppgiften.

Det enda jag vill tillägga är att jag inte är något stort fan av generell övervakning av medborgare. Jag tycker att integritetsfrågorna är väldigt viktiga. Jag har fått väldigt många mejl från medborgare som är oroad över den utveckling mot ett övervakningssamhälle som man ser i många av regeringens förslag, men det är ingen som har mejlat mig som har varit upprörd över kontrolluppgifterna när det gäller tillgångar och skulder. Det här är ett system som vi har haft länge och som jag uppfattar har en legitimitet hos medborgarna. I det läget tycker jag att det verkar väldigt olyckligt att ta bort det innan man har ett tillfredsställande alternativ för hur man ska säkra de här kontrolluppgifterna när det gäller tillgångar

och skulder så att våra socialförsäkringssystem och andra system inte utnyttjas utan vi får de uppgifter vi behöver.

Därför vill jag yrka bifall till oppositionens gemensamma reservation.

Anf. 5 ULF BERG (m):

Fru talman! Jag ska börja med att yrka bifall till förslaget i skatteutskottets betänkande SkU5 gällande slopad kontrolluppgiftsskyldighet rörande tillgångar och skulder med mera och avslag på motionerna.

Fru talman! Vi är många som med glädje minns avskaffandet av förmögenhetsskatten. Den debatten inledde jag med: Äntligen, nu avskaffar vi förmögenhetsskatten!

Nu ska vi i alliansen inte ta åt oss hela äran. Riksdagen hade redan under den socialdemokratiska regeringen avskaffat förmögenhetsskatten för de allra rikaste. Det kan man tycka är en något underlig ordning. Kanske är förklaringen att vi på den tiden inte hade någon svensk finansminister som hade en framstående placering när man jämförde kompetensen med andra länders motsvarigheter. Nu kan vi vara stolta över att vi har en finansminister som har en framskjuten placering i en sådan undersökning.

Behöver vi ha uppgiftsskyldigheten kvar? Nej, absolut inte, och inte med hänvisning till annan lagstiftning. I motioner knutna till det här ärendet vill bland andra Socialdemokraterna att propositionen avslås. Jag anser att det är mycket olyckligt att vi inte är överens om att förmögenhetsskatten även i framtiden ska vara förpassad till historien.

All ekonomisk forskning visar att denna typ av skatt skadar mer än den gör nytta. Nog var väl anledningen till att Socialdemokraterna avskaffade arvs- och gåvoskatten samt förmögenhetsskatten för de rikaste att dessa skatter var skadliga. Vi kan klart konstatera att förmögenhetsskatten ska återinföras om Socialdemokraterna får sin vilja igenom, och det är naturligtvis otroligt olyckligt för Sverige. Sedan kan jag förstå att man i retoriken tycker att det är fantastiskt enkelt att förklara att de rika ska betala förmögenhetsskatt, men om vi håller oss till forskningen visar det sig att det är en väldigt skadlig skatt.

Nu går vi vidare och gör det enklare för företagare och reglerar när kontrolluppgift inte behöver lämnas och vad den ska innehålla. I det här ärendet ser vi än en gång att Socialdemokraterna värnar mer om byråkrati än om företagande. Vi kan i regeringens proposition läsa att Europeiska rådet i mars 2007 slog fast vikten av att minska de administrativa bördorna. Vi kan tack vare alliansen nu ta ett steg i rätt riktning. Mot detta steg står för omväxlings skull en enad vänster, i varje fall när det gäller kontrollskyldigheten rörande tillgångar och skulder.

Lagrådet har haft några mindre påpekanden. Dessa har nu regeringen tagit hänsyn till och fört in dem i förslaget. Inte heller här kan oppositionen finna argument för sina krav. Nu finns det inte anledning till någon större förundran eftersom vi vet att Vänstern vill att medborgarna ska kontrolleras, i varje fall om det görs för statens bästa.

Visst finns det människor som fuskar med våra trygghetssystem. Därför finns det anledning till kontroller för att stävja missbruk av våra trygghetssystem. Men de som medvetet vill lura till sig pengar kommer nog inte att ha pengar eller värdehandlingar förvarade så att det syns för myndigheterna. Då är det nog ofta madrassen som gäller som förvaring,

eller avancerade transaktioner för att gömma pengarna. Finns det skäl att ändra i annan lagstiftning kommer regeringen att återkomma i dessa frågor.

Fru talman, bifall till ett enklare Sverige!

Anf. 6 FREDRIK OLOVSSON (s) replik:

Fru talman! Det var intressant att lyssna på Ulf Berg när han gläds åt att Sverige, precis som i de flesta grenar i OS, hamnar utanför pallen. Det var det som hände med Anders Borg i den roliga rankningen. Det är trevligt om Ulf Berg gläds åt en fjärdeplats, men vi får väl hoppas på en pallplats nästa mandatperiod.

Vi socialdemokrater vill ha en ny, modern förmögenhetsskatt. Vi tycker att det är viktigt med ett skatteuttag som är rättvist. Nu ser vi hur klyftorna drivs på i en oroväckande takt. Det beror bland annat på att förmögenhetsskatten är avskaffad. Vi vill vända den utvecklingen och ha ett rättvist skattesystem. Det är det första.

Det andra är att Ulf Berg säger att detta skulle vara otroligt skadligt och felaktigt. Det vore bra om Ulf Berg för kammarens protokoll kunde redovisa några forskningsrön som han hänvisar till. Han påstår ju att ”all” forskning tyder på detta. Det skulle vara intressant.

Sedan vill jag ta upp påståendet om ett enklare Sverige. Av Kronofogdemyndighetens remissvar framgår med all önskvärd tydlighet att det kommer att behövas väsentligt mer av krångel både för kronofogden och för banker och företag. Nu måste man fråga bankerna om den här typen av uppgifter uppemot 700 000 fler gånger än i dag. Hur blir det enklare, Ulf Berg?

Anf. 7 ULF BERG (m) replik:

Fru talman! Jag tycker i varje fall att vi ska glädjas över en poängplats. Det är ju inte alla som ens blir nominerade att delta i tävlingen. Som nykomling tycker jag att man ska vara glad. Jag är för övrigt ganska övertygad om att det kommer att bli medalj snart.

När det gäller vad jag sade om all forskning kan jag hänvisa till skatteutskottets utfrågning. Jag tror att också Fredrik Olovsson var med där. Där ställde jag frågan om den här typen av skatter, och de närvarande redovisade då detta. Det finns protokollfört, så jag tror inte att det behöver nämnas särskilt här. Detta har redan varit uppe i skatteutskottets utfrågning.

Förmögenhetsskatten är skadlig, och naturligtvis är det i dessa kristider bra om vi kan få kapital att arbeta mer i företagande. Det är en av anledningarna till att det blir en sådan här ekonomisk kollaps – företag och liknande får helt plötsligt inte det kapital som behövs.

Att kontrolluppgifterna skulle lösa alla problem är jag den förste att tvivla på, naturligtvis. Som jag sade i mitt anförande: Om man har tänkt sig att fuska med systemen anmäler man förstas inte hur det står till. Just förmögenhetsskatten är ett bra exempel. Om Fredrik Olovsson dricker konjak och röker kubanska cigarrer för sitt arvode medan jag satsar mitt arvode i aktier kan det resultera i att jag så småningom får en förmögenhet tack vare att jag har vårdat mina pengar. Det kanske man inte får när man röker kubanska cigarrer. Då är frågan: Varför ska jag då straffas för

Prot. 2008/09:36
26 november

*Slopad kontroll-
uppgiftsskyldighet
rörande tillgångar
och skulder, m.m.*

*Slopad kontroll-
uppgiftsskyldighet
rörande tillgångar
och skulder, m.m.*

att jag har satsat mina pengar på att utveckla företagande i form av aktiekapital?

Anf. 8 FREDRIK OLOVSSON (s) replik:

Fru talman! Jag fick inget svar på om det blir lättare när bankerna ska hantera 700 000 fler förfrågningar från Kronofogdemyndigheten. Jag tror att de flesta inser att det blir mycket krångligare. Det blir dessutom mycket dyrare. För Kronofogdemyndigheten, som redan i dag blöder ekonomiskt, handlar det om en kostnad på ytterligare ungefär 10 miljoner kronor. Är det ytterligare 20 eller 25 personer som ska sägas upp?

Jag utgår från att när bankerna får 700 000 fler förfrågningar kommer vi som är kunder i bankerna att få vara med och betala också denna ökade administrativa börda.

Det är också intressant att få veta hur Ulf Berg tänker sig att förmögenhetskontrollen i de olika stödsystem som jag tog upp i mitt anförande ska ske. Ska man ha både sänkt förmögenhetsskatt och bidrag från stödsystemen framöver, eller hur tänker sig Ulf Berg att detta ska lösas?

Anf. 9 ULF BERG (m) replik:

Fru talman! Om man har förmögenhet ska man naturligtvis inte ha olika former av bidrag. Jag tror att man kommer att hitta en bra lösning på den kontrollen. I Lagrådets yttrande framgår att vår lagstiftning på skatteområdet inte ska ligga till grund för andra kontroller.

Som jag sade inledningsvis tror jag inte heller att kontrollerna är lösningen. Människor som vill missbruka våra trygghetssystem kommer att fortsätta göra det oavsett om vi har kontroll eller inte.

Man kan ta tullen som ett bra exempel. Jag tror inte att det kommer att bli 700 000 förfrågningar. Jag tror att det är viktigt att man utvecklar den del som tullen är ett bra exempel på – alltså att man försöker underlätta lagliga transaktioner över våra gränser, så att det ska gå smidigt för vår handel, men att man samtidigt har en strategi för att granska extra noga där det finns hög risk. Det tror jag är betydligt mer effektivt.

Man måste utveckla sina metoder för att hitta missbruk av våra trygghetssystem. Det gäller nog både Försäkringskassan och andra. Jag tror att det ger betydligt bättre utfall än om vi lutar på att det räcker med att titta på kontrolluppgifter. Jag tror att felet kommer att begås redan innan kontrolluppgiften skickas in. Här har vi en annorlunda syn på dessa frågor.

Fru talman! Jag hoppas verkligen att Socialdemokraterna ändrar uppfattning om förmögenhetsskatten. I det fallet kan vi väl hoppas på Miljöpartiet som inte är lika intresserat av att införa den, vilket är glädjande.

Anf. 10 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Trots att ärendet handlar om borttagande av kontrolluppgifter hamnar vi i en diskussion om förmögenhetsskattens vara eller icke vara. Då får väl också jag säga några ord om den.

Vänsterpartiet tycker att vi ska ha förmögenhetsskatt. Skattesystemet måste upplevas som rättvist, och vi menar att trots en del fel och brister har de som tjänat mest också bidragit mest i form av förmögenhetsskatt på den tiden vi hade den skatten. När det gäller boende menar vi att vi kanske inte ska ha så hög förmögenhetsskatt på det som i fråga om andra

tillgångar. Det tror jag är en viktig distinktion. Vi anser att boende är en annan typ av tillgång.

Beträffande undantagen som fanns i förmögenhetsbeskattningen för de majoritetsägare som jag förstår att Ulf Berg syftade på i sitt anförande var det på sin tid en överenskommelse mellan socialdemokrater och centerpartister. Syftet var att man inte skulle förmögenhetsbeskatta arbetande kapital, vilket man inte heller ville göra beträffande mindre företag. Jag nämner detta som en bakgrund till det beslutet. Det fanns dock mycket i den konstruktionen som kunde sticka i ögonen och kanske uppfattas som orättvist.

Jag har frågor till Ulf Berg. Varför vrider ni verktyg ur händerna på till exempel Delegationen mot felaktiga utbetalningar, den konstruktion som Ulf Berg står bakom? Det handlar ju om att skapa legitimitet för våra socialförsäkringar. Hur ska det arbetet kunna bedrivas framgångsrikt i framtiden?

Anf. 11 ULF BERG (m) replik:

Fru talman! Jag har mycket tydligt sagt att om det behövs annan lagstiftning kommer regeringen att återkomma i dessa frågor. Kontrolluppgiftsskyldigheten är en rest av förmögenhetsskatten. Jag förstår att Vänstern gärna vill ha den kvar eftersom de vill ha tillbaka förmögenhetsskatten, även om det är klädsamt att de nu tydligen vill undanta bostäder. Det var ju en stor grund till förmögenhetsskatt trots att det inte alls var säkert att man var speciellt förmögen annat än i taxeringsvärde. Man kunde ha ganska låga och inkomster och ändå drabbas av förmögenhetsskatt. Det var ett av skälen till att den togs bort. Som jag tidigare sade finns det också många andra skäl.

Förmögenhetsskatten tenderade att vara frivillig, vilket även Vänstern säkert vet. Det var som någon sade: Nu har jag blivit tillräckligt rik så nu behöver jag inte betala förmögenhetsskatt. Problemet var dessutom att mycket pengar fördes ut från Sverige i stället för att bli kvar och jobba för att få mer företagande. Om man hade för mycket pengar i sitt företag kunde man exempelvis drabbas av förmögenhetsskatt enligt lex Uggla. Det finns många exempel på varför lagen inte ska återinföras.

Jag tycker verkligen att det är olyckligt att man från s och v sänder signaler om att förmögenhetsskatten ska återinföras. Det tror jag hämmar svenskt kapital att stanna kvar i landet. Tyvärr är det så.

Anf. 12 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag har sagt vad jag tycker om förmögenhetsskatten. Ulf Berg har två minuter på sig att i nästa replik svara på mina frågor som knyter an till detta betänkande.

Hur ska Delegationen mot felaktiga utbetalningar kunna jobba när man vridit ett verktyg ur händerna på dem? Vilka åtgärder vidtas det för att komma till rätta med fusk och för att återupprätta någon typ av kontroll av de tillgångar den har som söker någon av våra socialförsäkringar? Vad är det som bereds i Regeringskansliet?

Anf. 13 ULF BERG (m) replik:

Fru talman! Jag hoppas att Marie Engström och jag är överens om att det med nuvarande system förekommit en hel del missbruk av våra

*Slopad kontroll-
uppgiftsskyldighet
rörande tillgångar
och skulder, m.m.*

trygghetssystem. Man kan ganska enkelt konstatera att kontrolluppgifter och liknande inte hjälper. Därför måste man, som jag sade i mitt tidigare svar, förändra arbetsmetoderna. Jag tror att man måste börja jobba på ett sätt som gör att man hittar de områden där det finns stora risker. Man måste göra de analyserna. Vi har flera statliga myndigheter som blivit betydligt bättre på att jobba på så sätt. Det tror jag är en framkomlig väg.

Jag har varit väldigt tydlig med att säga att om regeringen anser att det behövs regelförändringar när det gäller annan lagstiftning kommer de att återkomma med det. I den frågan har jag tyvärr lika lite insyn som Marie Engström. Där måste jag alltså bli svaret skyldig. Regeringen har dock tydligt påpekat att de ska återkomma om behov finns.

Anf. 14 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Fru talman! Förmögenhetsskatten har varit omdiskuterad under många år. Nu har alliansregeringen slopat förmögenhetsskatten, och då är det givetvis rimligt att också slopa uppgiftsskyldigheten för förmögenhet. Vi diskuterar i andra sammanhang behovet av att frigöra resurser till Skatteverket för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter i jakten på svartjobb. Här har vi en möjlighet att friställa resurser till dessa uppgifter.

Oppositionen hävdar att det i stället öppnar upp för oegentligheter och kan innebära att kontrollmöjligheten vid bidrag inte kan kontrolleras. Jag förstår tanken om man har för avsikt att bygga ett bidragssamhälle, men från majoritetens sida har vi inte den ambitionen. I stället litar vi här, på samma sätt som i alla andra sammanhang, på att uppgifter lämnas på heder och samvete. Om fel skulle uppstås bör påföljden bli kännbar.

Fru talman! Jag tycker att Lagrådets syn i denna fråga är talande då de ifrågasätter om fortsatt generell skyldighet att lämna kontrolluppgift om förmögenhet är förenlig med de krav på integritetshänsyn som följer av personuppgiftslagen och artikel 8 i europeiska konventionen om skydd för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Som jag ser det är det ord och inga visor som Lagrådet uttalar. Mot bakgrund av de debatter vi haft i kammaren om integritetsfrågor ser jag det som självklart att vi bifaller utskottets förslag i betänkandet.

Fru talman! Slopadet av förmögenhetsskatten innebär att Sverige gör samma ställningstagande som alla länder utom ett inom EU gjort. Avsikten har varit att pengar som finns placerade i andra länder ska komma hem och göra nytta för svenskt näringsliv och därmed skapa fler jobb i landet.

Det som förvånar är oppositionens ställningstagande i den här frågan. Dels hämmar den socialdemokratiska synen på förmögenhetsskatten möjligheten att fler jobb skapas via dessa pengar, dels kan man ifrågasätta logiken i agerandet från ett parti som tidigare slopat arvs- och gåvoskatten. Dessa frågor är nämligen intimt sammankopplade. Socialdemokraternas agerande i den här frågan gör att många befår att förmögenhetsskatten i framtiden kan återinföras, vilket innebär att ingen i dag vågar ta hem sina pengar som är placerade i andra länder. Det i sin tur innebär att den retoriska vinningen för oppositionen väger tyngre än möjligheten att få fram mer riskvilligt kapital i Sverige till gagn för fler jobb. Jag ser det agerandet som något cyniskt.

Fru talman! Jag har ambitionen att skapa mer riskvilligt kapital för våra företag, och därmed stimulera jobben, samtidigt som jag vill friställa resurser för att bekämpa de svarta jobben i landet. Mot den bakgrunden yrkar jag bifall till utskottets förslag till beslut.

Anf. 15 FREDRIK OLOVSSON (s) replik:

Fru talman! Jörgen Johansson tillhör riksdagens majoritet, som har infört att man om man har sjuka barn ska få ett intyg från dagis på att man verkligen inte har barnen på dagis. Två miljoner intyg ska varje år behandlas av Försäkringskassan. De som är sjuka och arbetslösa får stå ut med allt fler kontroller och granskningar.

Men när det handlar om att ta in uppgifter om tillgångar och skulder är det viktigt att man tar det försiktigt. De som just har fått mycket stora skattesänkningar ska naturligtvis inte behöva utsättas för det här stora övergreppet, som det innebär i Jörgen Johanssons värld. Jag tycker att det är ett konstigt sätt att se på saken.

Det är också så att den förändring som nu genomförs inte alls blir någon besparing på något sätt. Tvärtom blir det nya höga kostnader, inte minst för Kronofogdemyndigheten, som till följd av de beslut som Jörgen Johansson och hans borgerliga kamrater har genomfört här i riksdagen blöder ekonomiskt redan i dag. I dagarna får drygt 100 personer på Kronofogdemyndigheten besked om att de måste sluta. Man tvingas säga upp folk. Här för Jörgen Johansson till ytterligare kostnader på 10 miljoner kronor. Det skulle vara intressant att veta vilka han tycker ska sluta den här gången och på vilket sätt det blir lättare för kronofogden att klara de uppdrag som regering och riksdag har ålagt den att utföra.

Anf. 16 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Jag tror att vi ska ha klart för oss att missbruk har skett, sker och kommer att ske i samhället. Så ser det ut, oavsett om vi har kontrollskyldigheten eller ej. Här gäller det att skapa ett system i samhället som fungerar på ett bra sätt, med stickprov och liknande. Även när vi tidigare har haft den här typen av kontrolluppgifter har man fått göra stickkontroller. Den uppgiften har redan legat på såväl Skatteverket som kronofogden och så vidare. Den delen finns med. Vi må ändå se samhället som det är. När vi lämnar uppgifter i andra sammanhang ska vi göra det på heder och samvete. Jag förväntar mig att man gör det. Är det så att man inte skulle göra det bör man också få en rejäl påföljd i de sammanhangen.

Anf. 17 FREDRIK OLOVSSON (s) replik:

Fru talman! Om det räckte med att man på heder och samvete garanterar att man sköter sig skulle vi kunna spara på väldigt mycket i samhället. Det behövs inget polisväsende, det behövs inga kontroller någonsans. Men det är inte riktigt så utvecklingen har sett ut. För vissa grupper har Jörgen Johansson tyckt att det varit väldigt viktigt att öka kontrollen. Om en person är sjuk eller arbetslös eller vårdar barn har man sett till att det finns väldigt mycket mer av press och kontroll. Men de här grupperna, som dessutom har fått stora skattesänkningar, ska vara fredade. Det är orättvist att man behandlar människor så olika.

*Slopad kontroll-
uppgiftsskyldighet
rörande tillgångar
och skulder, m.m.*

Det här blir ingen besparing. Det här är rejält. Kronofogdemyndigheten, som har mycket allvarliga problem till följd av de beslut som Jörgen Johansson har varit med och fattat i kammaren, får ytterligare problem. Det handlar om ytterligare uppemot 10 miljoner kronor som man måste få fram för att klara sina ekonomiska begränsningar. Det blir ännu svårare för dem att klara det uppdrag som Jörgen Johansson har sagt att de ska klara. Jörgen Johansson tar bort pengar och lägger på mer arbetsuppgifter, men inte någonting när det handlar om att ta bort vad man ska utföra i organisationen. Det är klart att det där inte går ihop. Det skulle vara intressant att höra om inte Jörgen Johansson kunde kommentera det. Hur ska Kronofogdemyndigheten klara det här framöver?

Anf. 18 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Det Fredrik Olovsson är inne på är i grunden en attitydfråga i samhället. Man kan ställa frågan: Varför har vi så mycket svartjobb som vi har i landet? Vi pratar om ett bortfall i storleksordningen 133 miljarder. Det är som jag ser det en fråga som den regering som har suttit under tolv år måste ställa sig. Varför har det blivit som det har blivit? Vad är det vi har gjort för fel? Den frågan har aldrig ställts från den dåvarande regeringen. I stället jagar man nu när det har blivit regeringsskifte sittande regering för att den inte skulle vidta åtgärder mot svartjobben, trots att den vidtar åtgärder på område efter område.

Det är alltså en fråga om attityder. Det är likadant här. Fredrik Olovsson säger att vi ökar kontrollen. Ja, givetvis måste vi ha en kontroll så att alla sköter sig på områden där det tidigare inte har funnits någon kontroll. Är det så att jag söker bidrag av något skäl och har en förmögenhet ska jag givetvis uppge den förmögenheten i samband med att jag söker det bidraget, om jag är berättigad till det, för att få bedömningen.

Jag är själv god man och ser vilka krav man ställer från kommuner och så vidare om rapportskyldighet i de sammanhangen. Givetvis ska man lämna uppgifterna som ligger till grund för kommunernas bedömning på heder och samvete. Jag förväntar mig att alla gör det. Är det så att vi inte har den synen utan ska misstänka alla och se alla personer i samhället som busar, då har vi skapat ett samhälle som man kan ifrågasätta ledningen av. Det samhället vill inte vi i alliansen ha.

Anf. 19 HELENA LEANDER (mp) replik:

Fru talman! Till att börja med skulle jag vilja säga att den regering och de partier som genomfört FRA-lagen ska vara väldigt försiktiga med att prata om integritet.

Vi återgår till betänkandet. Jag tycker att Jörgen Johansson gör det lite lätt för sig när han pratar om att det här med kontrolluppgifter är bra om man ska ha ett bidragssamhälle, men det vill inte vi, och därför behöver vi inte det.

Jag tror inte att det är någon här som vill ha ett bidragssamhälle. Jag tror att alla här tycker att det bästa är om människor kan stå på egna ben och försörja sig själva. Men givet att man av någon anledning inte klarar av det vill vi att det ska finnas ett socialt trygghetssystem som kan träda in. Och för att vi ska kunna upprätthålla legitimiteten för det trygghetssystemet krävs det kontroll av att människor inte har stora förmögenheter och samtidigt hämtar in bidrag från det allmänna.

Lyssnar man på det tidigare replikskiftet låter det nästan som att Jörgen Johansson tycker att det räcker med att man helt enkelt säger att man inte har några förmögenheter – sedan är det lugnt. Jag skulle också önska att det funkade så. Men jag har läst i den här propositionen och förstått så mycket som att det i alla fall inte i dagsläget finns några förslag på att helt avskaffa kraven på förmögenhetskontroll vid olika former av utbetalningar från trygghetssystemen.

Givet att man fortfarande ska ha någon form av förmögenhetskontroll i de fallen kan man tycka att det är smidigt att man har ett automatiserat förfarande som redan finns på plats i form av de här kontrolluppgifterna i stället för att man ska bygga upp nya system med manuell hantering som blir dyrare och krångligare. Det är mycket möjligt att det går att lösa det på ett bra och smidigt sätt, men i så fall tycker jag att det vore lämpligt att man började med att presentera det förslaget innan man avskaffar det system vi har nu.

Anf. 20 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Jag håller med Helena Leander om att ingen vill ha ett bidragssamhälle. Det finns givetvis människor som av olika anledningar hamnar i situationen att de får bidrag. I ett sådant sammanhang måste vi ha ett kontrollsystem. Men varför ska vi ha ett kontrollsystem som kontrollerar 100 procent, när vi vet att de som myglar kanske utgör 2 procent? I stället är det väl bättre att man har ett system där man ställer kravet på individen att på heder och samvete säga vilka förhållanden den lever under. Är det sedan så att det visar sig vara fel blir det i stället en kännbar påföljd i sammanhanget. Givetvis kommer man även i framtiden att göra kontroller av dem som man behöver göra kontroller av.

Anf. 21 HELENA LEANDER (mp) replik:

Fru talman! Fredrik Olovsson redogjorde i det tidigare replikskiftet ganska tydligt för att det blir mycket krångligare om man i varje enskilt fall ska göra förfrågningar till banker och företag som måste lämna otroligt många fler uppgifter. Det system som vi har i dag är onekligen billigare och kan frigöra resurser till andra former av bekämpning av missbruk och fusk. Så visst finns det enkelhetsskäl som talar för det system vi har.

Integritetsaspekten är givetvis viktig. Om regeringen kan presentera ett bra och integritetsvänligt system som samtidigt tillgodoser de krav vi har på förmögenhetskontroll på ett rimligt sätt är jag beredd att överväga det. Men då vill jag se det systemet först.

Jag vill också säga lite grann om förmögenhetsskatten som sådan, även om det inte är ämnet för betänkandet; det har ändå varit uppe. Från Miljöpartiets sida har vi kritiserat avskaffandet i de former det har skett, då man samtidigt har genomfört stora skattesänkningar för välbärgade grupper. Men i grunden delar vi nog synen att det har skett så många undantag och urholkningar att den fördelningspolitiska effekten har blivit sämre. Den frågan behöver kanske inte vi debattera.

Däremot vill jag fortfarande se ett förslag på hur ni ska upprätthålla kontrollen på ett bra sätt innan vi avskaffar den kontroll vi har i dag.

Anf. 22 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Det är självklart att det blir krångligare i Fredrik Olovssons värld, eftersom han även i framtiden ska kontrollera 100 procent. Men det är inte avsikten. Här är avsikten att man ska göra stickprovskontroller på de människor som finns i det spektrumet.

När jag söker bidrag och liknande ska det kontrolleras att jag inte har en förmögenhet som gör att jag inte är berättigad till dessa bidrag. Det är i den gruppen man i så fall ska målsöka den problematik vi har i samhället, på precis samma problemorienterade sätt som polisen, tullen och verk efter verk jobbar i dag. Det är alltså en effektivisering av den statliga organisationen, det arbetssätt man har inom staten. Jag tycker inte att det är något konstigt i det sammanhanget.

Ska vi ha ett kontrollsamhälle och kontrollera 100 procent av svenska folket blir det givetvis dyrare, men det är inte vår avsikt.

Anf. 23 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! På arvs- och gåvoskatteområdet liksom på förmögenhetsskatteområdet har det skett väldigt många saker under de senaste åren. Till stor del har vi Socialdemokraterna och deras samarbetspartier att tacka för detta.

Det började dock med att man gick samman med Centerpartiet någon gång 1995–1996 och avskaffade skatten för de allra rikaste människorna, som en del säger. Jag vill påstå att det var syftet som var det viktiga, nämligen att se till att många företag blev kvar i Sverige och inte flyttade ut. Jag tycker att det var ett mycket ädelt syfte. Jag stöder det fullständigt. Problemet var att förändringen inte kom att omfatta många fler så att man tog bort förmögenhetsskatten i ett enda svep. Det var en mycket bra åtgärd som Centerpartiet och Socialdemokraterna åstadkom den gången. Det har räddat många jobb till Sverige.

I andra omgången kom avskaffandet av arvs- och gåvoskatterna. Också det hade ett mycket bra syfte från Socialdemokraternas sida. Vi stödde detta. Det gällde att underlätta arvskiften i företag i första hand. Det var väldigt bra.

Det den dåvarande oppositionen var emot var finansieringen av borttagandet av den här skatten. Man hade tagit ett förslag som Svenskt Näringsliv hade avsett för någonting helt annat och finansierade med det. Det blev inte bra. Men det var bra att fler företag kunde vara kvar i Sverige.

Sedan kom vi till det tredje steget, nämligen att avskaffa hela förmögenhetsskatten. Där är man nu helt plötsligt enig om att vi ska ha kvar det system som Mats Sjöstrand, dåvarande chefen för Riksskatteverket, som det hette, 2003 förklarade är ett i princip frivilligt system. Man ska alltså ha kvar ett system där mellan 500 miljarder och 1 000 miljarder kronor som finns utomlands inte deklarerar. Det är helt fantastiskt.

När man kommer ännu längre in på detta kan jag berätta att jag först till statsrådet Ringholm och senare till statsrådet Pär Nuder ställde frågan: Hur ska man se på en tavla av Anders Zorn när det gäller förmögenhet? Den ska deklarerar som förmögenhet om den befinner sig i ett bankfack, för då är det en investering. Men om den är upphängd i ett hem är det en tillgång som inte behöver deklarerar. Ett sådant system, med så

mycket godtycke och som kan utsträckas på många sätt, kan vi inte ha kvar.

Jag tycker att det är väldigt bra att förmögenhetsskatten är borta. Det kan innebära att flera jobb blir kvar i Sverige, och det är det allra viktigaste. Flera jobb behöver bli kvar i Sverige.

Hotet om att återinföra förmögenhetsskatten är väldigt allvarligt. Man kan inte utesluta att olyckan är framme och de tre nuvarande oppositionspartierna får tillbaka makten. Det kommer att driva fler jobb ur Sverige. Det vill vi från allianspartierna inte vara med om. Vi vill ha jobben kvar i Sverige. De ska inte flyttas utomlands.

Jag tycker att Fredrik Olovsson är otroligt logisk när han säger att om man vill avskaffa förmögenhetsskatten ska man också ta bort plikten att lämna uppgifter. Det är helt logiskt, tycker jag.

Sedan frågar Fredrik Olovsson varför man kan göra detta, och jag vill svara på det. Om man inte lämnar korrekta uppgifter finns det en utmärkt lagstiftning, nämligen den som gäller för bedrägeribrottet. Det är jättebra. Vi har dessutom infört ytterligare en lag, lagen om bidragsbrott. Det är ett mellanting. Men den grundläggande lagstiftningen är att om du begår försäkringsbedrägeri är det bedrägeribrottet som ska åtalas. Det finns en fullgod lagstiftning för det. Jag tycker att det är jättebra att man tar bort denna skyldighet.

Jag ska inte säga någonting om att ni vill ha kvar onödig uppgiftslämning. Det tror jag är att gå för långt. Men ni inser inte fullt ut konsekvenserna av detta. Jag tycker att det är bra att uppgiftslämnandet kommer bort.

Allra sist vill jag säga att jag tycker att Fredrik Olovsson har totalt fel på en punkt, nämligen att vi ska ha kvar den här lagstiftningen därför att det är något problem inom Kronofogdemyndigheten. Vi kan inte ha den typen av upplägg att vi ska skaffa jobb åt Kronofogdemyndigheten. Dessutom vet Fredrik Olovsson att anledningen till att det är besvärligt inom Kronofogdemyndigheten just nu är att det pågår en diskussion om hur man ska fördela samkostnader på 60 miljoner kronor mellan Kronofogdemyndigheten och Skatteverket.

Det här underskottet har uppstått beroende på att man har gjort en felbedömning. Det är inte så att det har försvunnit pengar på något sätt, utan frågan är hur man ska fördela kostnaderna mellan Kronofogdemyndigheten och Skatteverket. Men vi ska inte ha uppgiftslämnande för att skapa jobb åt Kronofogdemyndigheten.

Anf. 24 FREDRIK OLOVSSON (s) replik:

Fru talman! Gunnar Andrén har totalt missuppfattat vad som händer inom Kronofogdemyndigheten. Det är inte jag som skaffar jobb till dem, det är Gunnar Andrén. Nu ska de helt plötsligt ställa 700 000 fler frågor till banker och andra institut. Det skapar arbete. Men Gunnar Andrén skickar inte med pengar. Det är därför som det är ett sådant bekymmer på det här området.

För några veckor sedan läste jag en rapport från Folkpartiet som jag tyckte var väldigt bra. Den handlade om att man nu skulle ta fajten mot penningtvätt, ett väldigt lovvärt initiativ.

Hur kan då Folkpartiet vara med och driva igenom det förslag som ligger på riksdagens bord i dag? Vi lägger ju sten på börda. I rapporten

skriver ni att Kronofogdemyndigheten ska få nya arbetsuppgifter. Man har inte tillräckligt med pengar i dag, och med det här förslaget får man 10 miljoner mindre. Hur ska man då kunna leva upp till det Folkpartiet säger i sin rapport? Ni försämrar ju Kronofogdemyndighetens möjlighet att ta fajten med penningtvättare.

I rapporten säger ni också att ni vill ha ett bättre samarbete mellan myndigheter mot penningtvätt – jättebra! Men det finns ju redan i dag ett samarbete mellan Skatteverket, som har viktiga uppgifter i det här fallet, och andra brottsbekämpande myndigheter. Det vill ju ni slå sönder på det här sättet.

Det är fullkomligt meningslöst att diskutera de här viktiga frågorna med Folkpartiet om man i en rapport skriver en sak och här i kammaren röstar så att allt det man har skrivit motverkas. Kan inte Gunnar Andrén reda ut hur det där hänger ihop?

Anf. 25 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Det vill jag väldigt gärna göra. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet vill att ungefär fem miljoner löntagare och deklareranter ska lämna in totalt meningslösa uppgifter som ingen myndighet behöver över huvud taget. Det är det som det är fråga om i det här fallet.

Penningtvätten, som vi i första hand träter på, kan jag tala om för dig är de 500–1 000 miljarder som finns utomlands och som skrupulösa människor sysslar med att hantera på ett olagligt sätt. Det finns myndigheter som ska ta itu med det. Det var någon som sade att det handlade om 2 procent som kunde vara aktuella. Då ska inte de andra 98 procenten vanliga människor behöva lämna uppgifter.

Jag håller inte med om Fredrik Olovssons beskrivning att vi inte skickar med pengar till Kronofogdemyndigheten. Det ligger i de här pengarna som Kronofogdemyndigheten har fått. De har fått pengar till de uppgifterna. De andra uppgifterna, som kommer nu, är det en annan beräkning för med fördelning av samkostnaderna på datasidan. Det är en annan sak som ni diskuterar.

När det gäller penningtvätt ska vi absolut se till Skatteverket, ekobrottspolisen och i den mån den berörs Kronofogdemyndigheten, som egentligen är det sista steget. Men det är framför allt en fråga för Skatteverket och ekobrottspolisen. Det är de som ska ha hand om kampen mot penningtvätten och inte Kronofogdemyndigheten.

Anf. 26 FREDRIK OLOVSSON (s) replik:

Fru talman! Om inte Kronofogdemyndigheten ska jobba med detta är det väldigt konstigt att ni i er rapport skriver att Kronofogdemyndigheten har en väldigt viktig roll och ett viktigt ansvar när det handlar om kampen mot penningtvätt. Varför skriver ni det om det inte är på det sättet? Varför ålägger ni i er rapport Kronofogdemyndigheten nya kostsamma arbetsuppgifter om det inte spelar någon roll att de är med i arbetet? Varför skickar ni i så fall inte med de pengar som de behöver?

Det är inte så att ”man” har gjort en felbedömning av vad Kronofogdemyndigheten behöver. Det är Gunnar Andrén, hans partikamrater och de andra i de borgerliga partierna som har gjort felbedömningen. Ni kan

inte skylla på någon ”man” i största allmänhet. Det är Gunnar Andrén som är skyldig till detta.

Det är väldigt konstigt att i vissa sammanhang ska människor kontrolleras, allihop oavsett om de fuskar eller inte. Alla som har ett barn som är sjukt ska nu ha ett intyg från dagis. Det är två miljoner intyg som ska hanteras av människor som inte fuskar. Det är naturligtvis så, eftersom de flesta inte fuskar. Men på det här området ska man inte samla in onödiga intyg eller uppgifter, enligt Gunnar Andrén. Det är väldigt konstigt att man behandlar människor så olika.

Red nu ut detta med Kronofogdemyndigheten. Är den viktig eller inte viktig när det gäller kampen mot penningtvätt? I er rapport skriver ni att den är viktig. Nu säger Gunnar Andrén här att den inte alls är det. Red nu ut detta!

Anf. 27 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Vi ska bara ta in uppgifter som vi behöver. Det är vad det är fråga om. När man till exempel ska söka om olika bidrag och har stora förmögenheter ska man precis som när det gäller föräldrantyg ta in de intygen och inga andra. Vi behöver inte ta in uppgifter från alla andra. Men allihop som ska få sådana bidrag och söker om bidrag ska lämna detta på heder och samvete. Bryter de mot detta, fru talman, är det ett bedrägeribrott, och då ska det utredas. Men vi behöver inte ta in de andra uppgifterna från 98 eller 99 procent. De behöver ingen institution ha.

Sedan kommer jag till frågan om Kronofogdemyndigheten. Det är inte så att kampen mot brottsligheten börjar med Kronofogdemyndigheten. När vi diskuterar Skatteverket har vi varit eniga om att en av de viktigaste åtgärderna mot penningtvätt är att se till att bekämpa de olika brottsliga syndikat som finns och så vidare.

Där börjar man inte med Kronofogdemyndigheten. Det är riktigt att Kronofogdemyndigheten spelar en roll här. Men det är i första hand Ekobrottsmyndigheten, polisen och Skatteverket som ska reda ut de sakerna. Kronofogdemyndigheten är en viktig del av detta, men den är över huvud taget den sista delen.

Jag håller med om det som står i Folkpartiets program. Men jag håller inte för ett ögonblick med Fredrik Olovsson om att skulle finnas någon motsättning mellan detta och vad vi nu beslutar.

Anf. 28 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag begärde replik när jag hörde Gunnar Andrén's anförande. Det var när Gunnar Andrén sade att kontrolluppgifter för förmögenheter var meningslösa uppgifter.

I och för sig har detta debatterats förut, men varför är detta meningslösa uppgifter och inte till exempel de uppgifter som dagispersonal måste lämna om barns närvaro på dagis? Det är uppenbarligen inte meningslösa uppgifter. Är det en liberal politik, Gunnar Andrén, att det i vissa fall är viktigt att lämna uppgifter men inte i andra fall? Jag tycker att det kräver ett tydligt svar.

Jag skulle också vilja ha ett annat svar från Gunnar Andrén. Det har debatterats väldigt mycket vad de olika remissinstanserna säger i propositionen. Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och den av er tillsatta delegation som ska motverka fusk är bekymrade. De påpekar att det

innebär ökad administration och försvårar arbetet att komma till rätta med penningtvätt, och så vidare. Har de fel?

Vi har den gången här i landet att man frågar olika remissinstanser för att få underlag för beslut när man skriver en proposition. Tycker regeringen att de har fel? Är de ute och cyklar?

Anf. 29 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Jag försökte tidigare beskriva varför man ska lämna in uppgifter. De ska ha något syfte. För dagispersonal finns syftet att det inte ska förekomma några felaktiga utbetalningar.

När man till exempel söker om bidrag, bostadsbidrag och så vidare, ska man lämna ett intyg på att man inte har förmögenhet. Men de som inte söker bostadsbidrag behöver inte något sådant intyg. Det är skillnaden.

Vi ska bara ta in de uppgifter vi behöver. Här vill ni ta in en massa uppgifter som vi inte behöver, uppriktigt sagt. Det finns en god lagstiftning för att förebygga detta.

Det var någon som ställde frågan: Varför har ni inte gjort någonting? Vi har infört bidragsbrottslagen. Men det är viktigare att det handlar om försäkringsbedrägerier.

Det finns ett bedrägeribrott, och det är tillämpligt i detta fall. Det är precis som när man ska deklarerera ärligt. Det finns en lagstiftning som ska hantera detta. Jag håller inte med där.

Sedan går jag till frågan hur man ska bedöma Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och så vidare. Man ska ha klart för sig att de naturligtvis vill ha all hjälp. De är partsrepresentanter i det här sammanhanget. Här handlar det om en avvägning mellan olika ändamål.

I detta fall är det på det sättet att Skatteverket skulle få det gratis för att Fredrik Olovsson, Helena Leander, Jörgen Johansson och Ulf Berg måste lämna uppgifter om sina förmögenheter liksom fem miljoner andra deklareranter som Skatteverket i själva verket inte behöver. De ska registrera detta.

Det är skillnaden. Här vill man från er sida ta in uppgifter som samhället inte längre behöver om man inte som ni åter vill införa förmögenhetsskatten så att vi får fler företag som flyttar ut ur landet. Det är det viktiga. Det vill vi inte bidra till.

Anf. 30 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag tycker att Gunnar Andrén här blandar ihop saker. Vi har en lagstiftning som ska hantera brottslig verksamhet. Det vi diskuterar här är att förhindra att det ska uppstå brottslig verksamhet eller att någon ska bete sig bedrägligt. Det är vad det handlar om.

Det handlar om väldigt mycket förebyggande arbete och att det ska finnas olika typer av uppgifter så att man ska förhindra att människor ens kommer dit. Det är det centrala i den här diskussionen. Vi har tack och lov en lagstiftning som tar hand om problematiken när ett brott väl har begåtts. Men det är en annan sak.

Jag vet inte riktigt om jag förstår svaret från Gunnar Andrén. Jag förstår inte varför man ska en administrativ situation för vissa grupper i samhället men inte för andra. Det är en väldigt viktig fråga.

Jag förstår heller inte att det skulle finnas en naturlig koppling mellan att ta bort kontrolluppgiftsskyldigheten bara för att förmögenhetsskatten har tagits bort. Det behöver inte alls vara på det sättet. Det gäller i synnerhet om man inte har presenterat några andra förslag för att komma till rätta med och arbeta preventivt för att förhindra fusk och så vidare.

Gunnar Andrén har sagt flera gånger i dag att om man skulle återinföra förmögenhetsskatten skulle jobben flytta från Sverige. Jag skulle vilja höra från Gunnar Andrén: Finns det någon empirisk studie som talar för att det har blivit fler jobb i landet sedan förmögenhetsskatten togs bort?

Anf. 31 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Jag börjar med den sista frågan. Det är väldigt svårt att bevisa sådant empiriskt. Det förhållandet att alla länder har gjort detta antyder att de har gjort samma bedömning som regeringen har gjort. Det är till skada för det egna landet när det gäller arbetsplatser om man har förmögenhetsskatten kvar.

Det är därför väldigt oklokt av er att fortsätta att driva att man ska återinföra förmögenhetsskatten. Det kommer att bidra till att få företag flyttar åter till Sverige. Det är problemet nu. Om ni hade utfäst att den inte kommer att återinföras skulle det vara lättare för många företag att komma tillbaka.

Det är väldigt svårt att i sådana här sammanhang särskilja en enskild åtgärd. Men det är inte bra att Ikea är ett holländskt stiftelseföretag, att flera andra stora företag ligger i England och så vidare. Det hade varit bättre om de hade legat i Sverige. Jag tror att ni också tycker det i grund och botten, men då måste ni säga så här: Vad ska vi göra för att underlätta för dem att komma åter?

När det sedan gäller olika sorters intyg är det så att om man har den situationen med förmögenhetsskatten att 500–1 000 miljarder – hur mycket det nu är, vi kan diskutera detta – inte är registrerade i Sverige på något sätt är det inte effektivt.

Det som jag tycker att ni måste fundera väldigt mycket på är detta: Hur mycket uppgifter som man inte behöver för någon vettig uppgift ska man ta in över huvud taget? Ska vi registrera hur mycket bensin vi har i bilarna när vi deklarerar dem? Det blir helt absurt. Någonstans finns det en gräns.

Jag menar att detta är ett bra sätt att visa att vi inte ska ta in uppgifter som samhället inte behöver. Däremot ska vi vara noga med bedrägeribrotten. Om jag begår ett försäkringsbedrägeri till exempel, då jag lurar alla andra, ska jag dömas hårt för detta. Det är samma sak med skattebedrägerier och andra sorters bedrägerier. Man får inte lura andra. Jag ska straffas om jag begår detta brott.

Anf. 32 LENNART SACRÉDEUS (kd):

Fru talman! Jag ber att inledningsvis få yrka bifall till förslaget i utskottets betänkande.

Den här debatten har handlat om två saker, dels det som berörs i betänkandet om att kontrolluppgifter ska tas bort, dels förmögenhetsskattens avskaffande eller inte.

En viktig sak som man inte kan tappa bort i den här sakbehandlingen är Lagrådets yttrande. Man ifrågasätter i remissvaret från Lagrådet om en fortsatt generell skyldighet att lämna kontrolluppgift om förmögenhet är förenlig med det krav på integritetshänsyn som följer av personuppgiftslagen 1998:204 och artikel 8 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Fru talman! Vi hade i torsdags en debatt väldigt sent – vi röstade inte förrän kl. 23:15 på kvällen – om Lissabonfördraget och vårt engagemang inom ramen för medlemskapet i Europeiska unionen. Även på detta område är vi berörda av vad som sker på den europeiska nivån.

Vi i utskottet vill i detta sammanhang framhålla att det även i fortsättningen kommer att finnas en skyldighet för tredje man att lämna kontrolluppgift till Skatteverket om ränta, utdelning, avkastning med mera. Med ett sådant underlag bör det ofta kunna avgöras om ytterligare upplysningar behöver inhämtas i ett enskilt fall.

Fru talman! Jag tycker alltså att det är viktigt att lyfta fram Lagrådets yttrande, den internationella aspekten och den lagstiftning vi har vad gäller personuppgiftslagen från 1998. Det har inte berörts så mycket i debatten från oppositionens sida vilka konsekvenser den lagstiftningen får. Jörgen Johansson har lyft fram den frågan på ett förtjänstfullt sätt i debatten.

Fru talman! Jag tycker också att det kan vara värt att berömma oppositionen, och inte minst Socialdemokraterna, för att arvs- och gåvoskatten en gång i tiden avskaffades under en socialdemokratisk regering. Jag menar att det har berett marken för den diskussion vi har i dag. Det har också berett marken för att förmögenhetsskatten har avskaffats i vårt land.

I de flesta OECD-länder har socialdemokraterna medverkat till att förmögenhetsskatten har avskaffats. Jag har kanske till leda och med tjuvaktighet i denna talarstol nämnt att socialdemokraterna i vårt östra grannland Finland medverkade till att förmögenhetsskatten också där avskaffades. Socialdemokratin i Sverige och socialdemokratin i Finland skiljer sig uppenbarligen enormt mycket åt trots att det i grund och botten ska vara samma ideologi. Det gäller också socialdemokratin i ett stort antal andra europeiska länder, eftersom Sverige varit ett av de få inom ramen för OECD-samarbetet som hade kvar förmögenhetsskatten till dess att vi avskaffade den.

Jag är självfallet intresserad av på vilket sätt socialdemokratin i Finland och de flesta övriga EU-länder ideologiskt har fullständigt missuppfattat rättvisetanken och socialdemokratisk ideologi.

Jag tror också att det kan vara värdefullt att lyfta fram vad oppositionspartierna säger om förmögenhetsskatten i sina motioner.

Miljöpartiet accepterar att förmögenhetsskatten tas bort. Man inser att den har varit skadlig och att den i praktiken har varit frivillig.

Socialdemokraterna vill återinföra en modifierad förmögenhetsskatt. Det skulle innebära, fru talman, att en förmögenhet som är större än 2 miljoner per person skulle beläggas med beskattning på 1 procent. Däremot vill Socialdemokraterna – jag vill inte vara för ironisk, men jag har lite svårt att förstå ur klassisk socialdemokratisk rättvisaspekt – undanta de riktigt rika från förmögenhetsskatten. Det har Socialdemokraterna gjort tidigare. Risker är att det blir en symbolfråga för Socialdemokra-

terna att förmögenhetsskatten ska vara kvar därför att det bland gräsrötterna annars skulle uppfattas som att Socialdemokraterna har gått väldigt långt åt höger.

Ibland måste man titta på verkligheten sådan den är. Förmögenhetsskatten har inte fungerat i vårt land. Vi har inte fått in de belopp vi skulle kunna få. Den har i praktiken varit frivillig, den har hämmat investeringar och den har fört kapital ut ur landet. På det sättet har den undergrävt investeringar och också varit till skada för nya jobb i vårt land.

Fru talman! Jag yrkar bifall till förslaget i utskottets betänkande.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under 20 §.)

Prot. 2008/09:36
26 november

*Slopad kontroll-
uppgiftsskyldighet
rörande tillgångar
och skulder, m.m.*

*Trängselskatt
för miljöbilar*

12 § Trängselskatt för miljöbilar

Föredrogs

skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU6

Trängselskatt för miljöbilar (prop. 2008/09:12).

Anf. 33 BIRGITTA ERIKSSON (s):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen i betänkandet.

Efter tre propositioner på två år har regeringen fortfarande inte helt kommit fram till hur trängselskatten ska fungera. Nya regler och ändrade undantag tillkommer fortlöpande. Vi socialdemokrater menar att regeringen måste bereda sina ärenden bättre, lägga fram färdiga propositioner, ha sammanhållna och tydliga regelverk samt inte ändra i dessa efter kort tid. Att efter bara ett och ett halvt år ta bort miljöbilsundantaget för nyinköpta miljöbilar är inkonsekvent och skapar ryckighet för såväl konsumenter som fordonstillverkare. Skatteregler måste vara hållbara över betydligt längre tid.

Miljöbilssatsningen har varit en del av den svenska miljöpolitiken. När nu väsentliga delar av denna avvecklas är framtiden osäker för den fortsatta miljöanpassningen. Sverige har dessutom en väldigt hög medelålder på sin bilpark, och att fasa ut gamla miljöbilar och ersätta dem med rena, moderna bilar bör vara en prioriterad åtgärd. Osäkerheten inför vilka regler som gäller för dagen och framöver kommer att bromsa intresset för miljöbilar hos både konsumenterna och producenterna.

Miljöbilsundantaget bör inte upphöra att gälla den 1 januari 2009. Vi tycker naturligtvis att det ska vara kvar som det var tänkt från början till 2012. Det har ett fortsatt berättigande för att stimulera fordonsteknikens utveckling.

Undantaget för miljöbilar har varit av stor betydelse för miljöbilsförsäljningen. Det har etablerats fler tankställen för förnybara drivmedel, och personbilstrafikens nettotillskott av koldioxid har minskat. För att den tekniska utvecklingen på miljöbilsområdet ska fortsätta att hålla ett högt tempo krävs att lagstiftningen och incitamenten är drivande. Nya miljöbilar har en successivt lägre klimatpåverkan. Detta faktum talar också emot att ta bort undantaget för nya miljöbilar samtidigt som undantaget för sämre miljöbilar finns kvar.

Vi kan också konstatera att förslaget är negativt för både byte av miljöbilar och försäljning av begagnade miljöbilar. En minskad nybilsförsäljning totalt sett är ju inte nödvändigtvis negativ, men när det sker framför allt inom områden där snabb teknisk utveckling skulle göra ett byte miljömässigt intressant är det knappast så lyckat.

Sedan kan man fundera över definitionen av miljöbil. Den bör naturligtvis utvecklas och skärpas så att den exempelvis gäller för bilar som inte drivs med fossila bränslen. Det är också en dålig pedagogik att stora bensinslukande stadsjeepar och liknande fordon med hög klimatpåverkan och stor trängseffekt har fortsatt skattebefrielse till 2012.

Vi socialdemokrater har ingen annan uppfattning än regeringen om att undantaget givetvis ska vara tidsbegränsat utifrån nuvarande förutsättningar. Vi vill också betona vikten av komplementära åtgärder för att personbilstrafiken ska minska så att inte undantaget för miljöbilar leder till en successivt ökande trafik i takt med att antalet avgiftsbefriade miljöbilar ökar.

Satsningarna på en utökad kollektivtrafik har inte varit så omfattande som vore önskvärt. Dessa minskade när det ursprungliga Stockholmsförsoket övergick i det nuvarande trängselskattesystemet. Oberoende av om undantaget ska vara tidsbegränsat måste vi fortsätta att tänka framåt. Enligt uppgift kommer det 2010–2012 att komma nya typer av miljöbilar på marknaden i form av nästa generation elbilar, vätgas- och bränslecells-bilar. Då behövs en diskussion om att eventuellt också efter 2012 ha möjlighet att gynna dessa fordon, i synnerhet som de så starkt bidrar till att inte bara minska global klimatpåverkan utan också till en väsentligt förbättrad innerstadsluft.

Anf. 34 PETER PEDERSEN (v):

Fru talman! Jag börjar med att yrka bifall till Vänsterns reservation nr 2.

Det är glädjande att i princip alla politiker inser fördelarna med trängselskatt. Det har inte alltid varit så. Vi började med en försöksperiod första halvåret 2006 som föll väl ut. Sedan infördes permanent trängselskatt i Stockholm den 1 augusti 2007. Det kan i sammanhanget vara bra att påpeka att den första utgångspunkten för att införa trängselskatt var att förbättra framkomligheten och miljön i Stockholm, att se till att de som måste komma fram på Stockholms gator faktiskt kan göra det.

Numera har, tyvärr, den borgerliga regeringen ändrat uppfattning, och den ses mer som ett sätt att finansiera framtida väginvesteringar, till exempel Förbifart Stockholm. Det framgår tydligt på s. 4 i betänkandet under rubriken "Bakgrund". Man hänvisar till en överenskommelse om en samlad trafiklösning i Stockholm. Om fler får undantag från trängselskatt minskar underlaget för att investera i nya vägar. Det är det som är själva utgångspunkten när man föreslår begränsningen. Det är lite trist.

Vi har också haft en hel del synpunkter på förändringen. Vi har velat ha en delvis annorlunda uppläggning på trängselskatten, men jag tänker inte upprepa de argumenten. För protokollets skull vill jag klargöra att vi kvarstår vid de synpunkter vi hade när den permanenta trängselskatten infördes. Vi tycker fortfarande att den ska utformas på ett annat sätt.

Regeringen föreslår nu ett miljöbilsundantag. I stället för att det ska vara ett undantag fram till den 1 augusti 2012 vill regeringen avskaffa det

den 1 januari 2009. Om man har köpt och registrerat en bil före det datumet – eller konverterat en bil till exempelvis etanoldrift – kommer man fortsatt att få undantag för trängselskatt fram till den 1 augusti 2012.

Vi har kommit fram till att vi i grunden instämmer i regeringens förslag när det gäller att undantaget ska förkortas, det vill säga ett tidigare-lagt datum för nya bilar. Vi konstaterar att om vi får en ökning av bilismen eller fortsatt stor bilism i Stockholms innerstad har det inte någon stor betydelse om man kör runt i en bensinbil, etanolbil, biogasbil, hybridbil eller vad det nu kan vara. Trängsel är trängsel. Den försvårar framkomligheten. Därför har vi också haft en tidsbegränsning. Vi kan acceptera att man för nya bilar går in och sätter in en tidigare gräns. Det vi är tveksamma till är att det i olika sammanhang sägs – bland annat av oss i skatteutskottet – att det ska vara förutsägbarhet så att man kan ändra sitt beteende på lämpligt sätt. Oavsett om man pratar om inkomstskatt, förmögenhetsskatt eller i det här fallet trängselskatt ska det finnas en förutsägbarhet.

Nu är det den 26 november. Det är knappt en månad kvar till jul. Det innebär faktiskt att de människor som har beställt en miljöbil men inte hinner få den, betala den och registrera den före den 31 december i år inte kommer att omfattas av undantaget. Det kan även gälla den taxirörelse som vi träffade i trafikutskottet som har beställt en massa miljöbilar. Tycker majoriteten att det är en rimlig ordning? Är det en rimlig förutsägbarhet att de människor som redan nu har beställt en miljöbil men inte hinner få den och registrera den före årsskiftet inte ska omfattas av miljöbilsundantaget? Det är dålig förutsägbarhet.

För att ge människor en rimlig möjlighet att fatta kloka beslut och veta vad som gäller i framtiden har vi föreslagit att stoppdatumet för när den nya regeln ska gälla ska flyttas fram till den 1 juli 2009. Då har man ungefär ett halvår på sig att hinna få en redan beställd bil – oavsett om man är privatperson eller bedriver en taxirörelse.

Jag skulle vilja fråga om någon av de borgerliga på talarlistan kan förklara om det är förutsägbarhet att ha en sådan kort framförhållning, det vill säga att vi den 26 november 2008 bestämmer att nya regler ska gälla den 1 januari 2009. Är det en riktig åtgärd?

Jag ska vara lite ironisk och elak – det kan vara farligt att göra så i talarstolen. Vi har en pågående jobbkris i samhället. En rad jobb slås ut. Vi ser dagligen rapporter om stora varsel i fordonsindustrin och byggnadssektorn. Där kan vi konstatera att regeringen är påfallande passiv med förslag till åtgärder. Det är inte bara jag, Socialdemokraterna och Miljöpartiet som säger så, utan det säger även Företagarna. Vd:n för Företagarna hade den synpunkten i morse på tv. Men när det gäller att ändra undantagsreglerna för miljöbilar är regeringen på alerten och klämmer till snabbt som tusan och ska se till att det ska ske inom loppet av en månad. Är det verkligen rätt prioritering?

Anf. 35 LENA ASPLUND (m):

Fru talman! Jag vill börja med att ge ett exempel på hur knepigt det nuvarande systemet för miljöbilar kan slå. En kulan novembermorgon vid köerna in till en av betalstationerna finns en vanlig svensktillverkad medelstor bil – *flexifuel*. Den kan drivas med både bensin och etanol. Vidare finns där en ungefär lika stor bil som drivs med bensin eller die-

sel. Det kan till och med vara en bil av samma märke. Den första bilen betalar ingen trängselskatt, men bil nummer två måste betala 20 kronor. Bilarna är lika stora och tar lika mycket plats i trafiken, det vill säga de trängs lika mycket.

Men nu till det som gör det ännu mer orättvist i både trängsel- och miljöhänseende: I samma kö sitter Sven Svensson. Även han har en så kallad miljöbil, även den en svensktillverkad bil. Den kan drivas med både etanol och bensin – *biopower*. Nu är det så att Svensson av någon anledning har tankat bensin i stället för etanol i sin etanolbil. Men inte heller Sven behöver betala trängselskatt på 20 kronor, fast han både trängs lika mycket som en icke-miljöbil och släpper ut lika mycket koldioxid som en vanlig bil. Det här är inte riktigt okej.

Fru talman! När trängselskatten infördes i augusti 2007 passerade, under augusti månad, 7 269 000 bilar, varav 8 procent var miljöbilar. I oktober nu i år, 2008, passerade drygt 8 257 000 bilar, nästan precis en miljon mer bilar än för drygt ett år sedan. Andelen miljöbilar hade ökat till 30 procent. Det här är som ni förstår inte bra för framkomligheten innanför tullarna i Stockholm.

När trängselskatten infördes i augusti 2007 fanns det i Stockholms län ca 25 000 personbilar som omfattades av miljöbilsundantaget. I mitten av augusti i år, ett år senare alltså, fanns det 57 200 undantagna personbilar i länet. Det är oerhört positiva siffror om vi ser till miljön, men inte om man betraktar trängseln i Stockholms innerstad.

Om vi ska ha en trängselskatt måste vi också se till att den motverkar trängsel, precis som Peter Pedersen sade tidigare.

Fru talman! Jag är villig att medge här att den här frågan har haft många turer. Kanske hade det varit bättre om allt hade tagits i beaktande på en gång. Men vi måste ha i åtanke att den första propositionen lades fram oerhört snabbt för att införandet av trängselskatt skulle kunna ske så fort som möjligt. När beslutet om trängseltaxa togs i kammaren i juni 2007 var miljöbilspremien i sin linda. Den infördes den 1 april samma år. Vem hade då kunnat ana att den här rabatten på 10 000 kronor skulle få ett så enormt genomslag? Det är jättepositivt för miljön, men det är som sagt var inte så positivt för trängseln.

Peter Pedersen, du frågade mig om förutsägbarheten. Ja, man kanske kan tycka så. Nu är det så att de bilar som är registrerade före den 31 december 2008, alltså registrerade före den 1 januari 2009, som miljöbil fortfarande är undantagna, men nya blir inte det. Du pratade om taxiåkare som har beställt miljöbilar och inte får undantag för trängselskatt. Då kan man undra: Köper man en miljöbil bara för att komma undan trängselskatten, eller köper man en miljöbil för att göra något bra för miljön? Jag hoppas verkligen att det är det sistnämnda. Annars blir det ju så att om du har råd att köpa en miljöbil, som ofta är lite dyrare, då kan du komma undan trängselskatten. Vad är det för fördelningspolitik i det?

I Socialdemokraternas reservation anger ni dels att ni vill ha kvar miljöbilsundantaget, dels att ni vill utöka kollektivtrafiken. Ingenstans finns nämnt hur man har tänkt finansiera det, men det kanske Birgitta Eriksson kan svara på.

Här nämndes att kollektivtrafiken i Stockholm inte fungerar så bra. Nu var det ju så att SL hade en riktigt god kundnöjdhet när de senaste resultaten kom, så lokaltrafiken fungerar mycket bättre nu än den gjorde

när Socialdemokraterna styrde Stockholm. Den borgerliga alliansen i Stockholm har infört avgifter på kollektivtrafiken igen, och det gör att man har pengar till att driva kollektivtrafiken och serva pendel- och tunnelbanetåg. Det var där det stora problemet låg tidigare, för när man införde gratis kollektivtrafik tog man pengarna från underhållet till att driva det hela. Då blev det som det blev. Då var det inte bra i kollektivtrafiken. Nu är det mycket bättre.

Som har sagts tidigare drabbar borttagandet av miljöbilspremierna inte dem som redan har en, så de kan fortsätta trängas i Stockholms innerstad.

Fru talman! Med det här vill jag yrka bifall till förslaget i skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU6 *Trängselskatt för miljöbilar*.

Anf. 36 BIRGITTA ERIKSSON (s) replik:

Fru talman! Ja, Lena Asplund, vi kan ju börja med det vi kallar bluffen som den borgerliga regeringen började med när man tog beslut om att införa trängselskatten igen. Då var det helt plötsligt inga pengar från trängselskatten som skulle gå till kollektivtrafiken. Vi vidhöll att det var det som var skälet till att man införde trängselskatten i första hand. Det var ju att man skulle kunna bygga upp kollektivtrafiken så att det fanns ett alternativ till att ta bilen i Stockholms innerstad. Det var av trängsel-skäl men framför allt av miljöskäl.

Vi står inför den största utmaningen någonsin när det gäller att få ned koldioxidutsläppen. Då gör den borgerliga regeringen så att man tar bort i stort sett alla incitament för att få konsumenterna att gå över till miljöbilar. Jag måste kommentera det motiv man talar om i propositionen, nämligen att miljöbilsundantaget har ökat för mycket. Vad är för mycket? Är 9 procent för mycket? Var det inte meningen att vi skulle ändra folks attityd så att de skulle gå över till mer miljövänliga bilar? Jag tycker att det skulle vara bra om det var 100 procent miljöbilar som fanns i våra storstäder. Jag har väldigt svårt att förstå detta. Jag tycker att det är ett feltänk någonstans. Det kan ju knappast vara miljöbilens fel att trängseln ökar i Stockholms innerstad. Det krävs naturligtvis helt andra åtgärder för att lösa trängselproblemen.

Jag måste ställa mig frågan: Är det inte bra att vi köper miljöbil? Vad är det regeringen vill? Vad är alternativet? Hur tänker ni? Vi socialdemokrater måste starkt ifrågasätta om den borgerliga regeringen över huvud taget har någon långsiktig strategi på miljöområdet.

Anf. 37 LENA ASPLUND (m) replik:

Fru talman! Jag uppfattade inte någon riktig fråga, men en undran var om det inte är bra att man köper miljöbilar. Givetvis är det bra att man köper miljöbilar, men de trängs ju lika mycket, och nu pratar vi om trängselskatt, Birgitta Eriksson. Vi pratar inte om någon miljöskatt inne i Stockholms city, någon utsläppsskatt eller någonting annat, utan det här är en trängselskatt. Därför ser jag ingen anledning till att miljöbilarna ska vara undantagna. Det är därför det finns ett antal andra undantag också, eftersom det handlar om trängseln. Det här handlar inte bara om koldioxidutsläppen inne i Stockholm och Stockholms län, för vi vet att de minskningarna inte var speciellt höga. Det var ungefär 4 procent i hela länet. Däremot trängs man.

Jag vill göra en personlig reflexion. Jag ser inte riktigt någon anledning till att över huvud taget köra bil innanför tullarna många gånger. Däremot har jag stor förståelse för att man, när man bor ute i kringkommuner, måste ha sin bil. Det är klart att man måste åka bil. Man har antagligen ett lika stort behov av att använda bilen där som vi som bor uppe i Norrland har. Många gånger är det kanske ännu större. Om man bor i en liten stad i Norrland kanske det går bättre att gå eller cykla än det gör om man ska ta sig från A till B i Stockholm, där det kan vara rätt stora avstånd.

Men inom tullarna kan man faktiskt ha en trängselskatt, och den kan man lägga även på miljöbilar. Jag hoppas verkligen att det finns andra incitament till att man köper en miljöbil.

Om vi nu tar bort miljöbilspremien framöver eftersom det kostar väldigt mycket pengar kommer det säkert att komma andra styrmedel framöver – jag är övertygad om det – beträffande varför folk ska använda miljöbil i stället.

Anf. 38 BIRGITTA ERIKSSON (s) replik:

Fru talman! Vi kan börja där. Vilka andra styrmedel funderar då den borgerliga regeringen på för att vi ska fortsätta köpa miljöbilar? Det finns en väldigt stor risk nu. Den borgerliga regeringen har tagit bort alla incitament för konsumenterna att köpa miljöbil. Man har tagit bort miljöbilspremien, fri boendeparkering, efterkonverteringsstödet och bilskrattningspremien. Det kanske finns fler incitament som regeringen funderar på att ta bort. I så fall är det bra att förklara det här. Detta gör naturligtvis att det finns en oerhört stor osäkerhet för konsumenten. Vad är det som gäller?

Det som kanske är ännu allvarigare i borgarnas politik är också att man ständigt förändrar regelsystemet. På ett och ett halvt år har man tagit bort miljöbilsundantaget, men på tre år, sedan trängselskatten infördes, har man kommit med tre propositioner. Vet man fortfarande inte vad man vill med trängselskatten? Det ändrar sig naturligtvis också över tid. Trängselskattens införande i Stockholm, som Socialdemokraterna var med och införde, handlade ju om i första hand miljöskäl och att pengarna skulle användas för att bygga ut kollektivtrafiken för att människor skulle välja ett annat alternativ.

Lena Asplund var själv inne på det att det bästa naturligtvis vore att vi inte hade några bilar i innerstaden. Men det kommer vi aldrig att uppnå med den borgerliga regeringens politik. Man använder ju alla trängselskattepengar till väginvesteringar. Det är naturligtvis väldigt förvirrande, hur ni tänker inom miljöområdet.

Anf. 39 LENA ASPLUND (m) replik:

Fru talman! Jag kan också tycka att det är olyckligt, som jag sade, att det här är den tredje propositionen om trängselskatt på ett och ett halvt år. Men man måste beakta varför det har varit så.

Den första propositionen kom ju till väldigt fort. Där lade man sig ungefär på det som hade varit i Stockholmsförsöket för att man skulle få i gång det fort. Proposition nummer två handlade bland annat om att göra smidigare betalningar. Det var ingen av oss här som hade någonting emot

den, så jag kan inte se detta. Den här är på grund av att miljöbilarna har blivit så många och att trängseln i Stockholm i och med det har blivit större.

Jag kan tänka mig att det kan komma fler. Det finns ingen anledning att det hela tiden ska vara statiskt och att man sedan aldrig ska ändra på det bara för att man inför någonting.

Vi lever i en värld där saker och ting i dag händer fort. Det rör sig fort. Det vet vi. Vi ser i finanskrisen hur fort saker och ting går. Det är klart att vi måste kunna ändra det här. Det kanske kan komma andra ändringar framöver. Det vet inte jag. Det beror ju på hur det ser ut. Blir trängseln fortfarande väldigt stor kanske man måste öka avgiften eller något sådant.

Så gör man bland annat i Singapore. Där går man in var tredje månad och tittar på hur trängseln har varit. Har det varit mycket trängsel ökar man avgiften för att balansera det, och har den minskat sänker man avgiften. Jag tycker att det är bra. Jag ser inget konstigt i att det rör på sig lite grann för att man ska kunna styra trängseln.

Anf. 40 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Ett vanligt knep i politiken när man inte vill svara på ställda frågor är att svara på någonting annat. I det här fallet säger Lena Asplund att de som har köpt en bil och fått den registrerad före den 1 januari 2009 fortfarande omfattas av miljöbilsundantaget. Ja, men det är vi helt överens om.

Min fråga gäller det som står under utskottets ställningstagande: Den föreslagna övergångsbestämmelsen medför även att bestämmelserna är förutsebara för bilisterna, eftersom miljöbilar som anskaffats eller efterkonverterats och införts i vägtrafikregistret före den 1 januari 2009 har undantagits.

Jag konstaterade bara en sak. I dag är det den 26 november. Vi fattar beslut i frågan i eftermiddag, om jag har sett rätt. Sedan har vi julhelger och sådant framför oss. Anser verkligen Lena Asplund att det här är god framförhållning och förutsebarhet?

Sedan nämner hon i nästa ögonblick som exempel att man kan köra runt med bilar som kan köras både på bensin och på etanol, och kör man på bensin är det ingen miljöbil. Ja, där har vi en vänsterpartistisk ståndpunkt som vi anförde redan när man antog den här miljöbilspremien. Vi konstaterade att det är ett väldigt trubbigt instrument.

Just nu lever vi i en värld där de som har den typen av bil som kan köras både på etanol och på bensin faktiskt tjänar på att köra på bensin. Vi sade att det vore mycket bättre att man säkerställde att man långsiktigt har ett lägre pris på bilar som körs på förnybara bränslen än att ge en miljöbilspremie, för vi vet inte vart priset tar vägen. Sedan är det självklart så att det inte bara är därför man köper en miljöbil. Det finns också andra skäl.

Men är det här verkligen en rimlig ordning? Om man har oturen att få sin miljöbil den 2 januari kanske man får betala 10 000–12 000 mer i skatt per år, om man bor i Stockholm, än den som har råkat få bilen den 31 januari 2008. Är det en rimlig och rättvis ordning i det borgerliga Sverige?

Anf. 41 LENA ASPLUND (m) replik:

Fru talman! Det är ju så här, Peter Pedersen, att någonstans måste man sätta en gräns. Så är det alltid när man drar gränser. Man sätter alltid datum. Ibland drabbar det den som är före. Ibland drabbar det den som är efter.

Hur ska du göra? Nu har det här varit ute ett tag och varit känt ett tag. Det är ingen som plötsligt säger: Oj, nu ska det plockas bort. Det har ju varit känt innan.

Vänsterpartiet vill ha detta till den 1 juli 2009, avsluta det den 30 juni. Jag räknade lite grann på hur mycket mer trängsel det då kanske skulle kunna bli.

Mellan januari och juni 2008 hade det registrerats 42 400 nya miljöbilar. Det är jättebra. Man kan då titta på hur mycket det hade registrerats i Stockholms län det föregående året. Det var 22 000 nya miljöbilar under ett år. Då kanske man kan räkna med att det nu under halvåret blir 11 000 nya bilar. Det kanske det inte blir på grund av finanskriser och sådant. Folk kanske väntar med att köpa en ny bil. Men hypotetiskt skulle det kunna bli 11 000 nya bilar, och det skulle bidra en hel del till trängseln. De skulle då alltså köra helt fritt, oavsett om de hade bensin eller etanol i tanken. Det tycker inte jag är riktigt rätt, för de trängs fortfarande.

Anf. 42 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Jag tycker fortfarande inte att jag fick svar på frågan. Dessutom kan man väl konstatera att de som tar beslutet att köpa en ny bil mycket väl kan köra runt i en äldre miljöbil. Som det tidigare spekulerades i från socialdemokratiskt håll har nya bilar bättre prestanda och så vidare.

Jag håller med om att man måste sätta gränsen någonstans. Men vår lilla fråga handlar snarare om att en sådan här gräns ska vara möjlig att genomskåda på lite längre sikt. Jag tror att Lena Asplund liksom överskattar när det gäller att alla skulle känna till allt som vi säger och gör här i riksdagen. Det finns många saker som vi har tagit beslut om under den sista tiden som har kommit som en otrevlig och kanske ibland också som en positiv överraskning för våra medborgare. Jag tror inte att man ska säga att alla är jättemedvetna om det här.

Jag är inte alldeles säker på att människor som beställde en bil för någon månad sedan visste att vi i dag skulle diskutera det här och att vi sannolikt i eftermiddag kommer att fatta ett beslut om att miljöbilsundantaget vad gäller trängselskatt ska upphöra vid årsskiftet.

Om vi däremot fattar beslut i dag och det börjar gälla ungefär vid halvårsskiftet är det en rimligare tidsperiod.

Kan Lena Asplund påminna sig andra gånger där man har ändrat regelverket då man har haft sådan här kort framförhållning? Det skulle vara intressant att veta. Jag har ingen koll på det själv, men jag tror att det är väldigt ovanligt att man med så här kort varsel inför en helt ny regel.

Anf. 43 LENA ASPLUND (m) replik:

Fru talman! Ja, men det hade kanske varit samma sak om vi hade stått här i vår och talat om den 30 juni 2009. Då hade Vänsterpartiet kanske haft samma ståndpunkt, att det är för kort tid. Jag tror inte att medveten-

heten i så fall, som Peter Pedersen säger, hade varit större hos folk då, innan man ställs inför faktum.

Jag hoppas att det var svar på din fråga. Jag tror inte att det gör någon skillnad om man sätter det då eller då. För i så fall hade vi antagligen inte stått med debatten nu, utan den hade varit längre fram.

Sedan gällde det tiden vid andra beslut. Ja, det vet jag faktiskt inte. Du är en mer rutinerad politiker än jag. Om inte du kommer ihåg det, hur ska jag kunna komma ihåg det? Jag vet faktiskt inte hur långt i förväg det har varit. Men nog tycker jag att en hel del beslut faktiskt tas väldigt nära, på både gott och ont. Ibland måste man göra det för att lagstiftningen ska komma i gång så fort som möjligt. Ibland kanske man skulle ha väntat lite grann. Jag vet inte. Jag kan tyvärr inte svara på det, eftersom jag inte har den långa erfarenheten av det.

Anf. 44 KARIN NILSSON (c):

Fru talman! Jag vill börja med att gratulera stockholmarna som helt klart leder i statistiken över nybilsförsäljningen av miljöbilar.

I Stockholm är nu 37 procent av alla nyinköpta bilar definierade som miljöbilar, även om en och annan etanolbil säkert just nu rullar runt på bensin, eftersom bensinen är lite billigare än vad den har varit och billigare än etanolen.

Under slutet av 2005 och framåt har antalet sålda miljöbilar ökat kraftigt. Att dessa har varit befriade från trängselskatt har givetvis haft stor betydelse för valet av bil. Det har också inneburit att flera tankstationer följt med i utvecklingen och utökat utbudet av miljöbränsle.

Det är roligt att så många har kommit till insikt i klimatfrågan. Det gör inte heller ont när man med en klimatsmart bil halverar koldioxidutsläppen och samtidigt kommer dubbelt så många mil på samma mängd drivmedel som tidigare.

Jag utesluter inte att plånboken i rätt hög grad har styrt folks beteende. Det är absolut inget fel i att det lönar sig att vara miljövän. Det ska det naturligtvis göra även i fortsättningen.

Fru talman! Trängselskatten kom till för att som namnet anger minska trängseln i Stockholms innerstad och styra över resandet till kollektivtrafiken. Nu utgör miljöbilarna en betydande del av stadstrafiken. Med den senaste tidens utveckling befarar man att även miljöbilarna, hur miljövänliga de än må vara, i väsentlig grad kommer att bidra till trängseln i trafiken.

För att inte alla som redan köpt en miljöbil före den 1 januari 2009 och fått den registrerad i vägtrafikregistret ska känna sig snuvade på löftet om undantag från skatteplikten föreslås det i betänkandet att dessa fordon ska få behålla undantagsrätten fram till 1 augusti 2012.

Fru talman! Det kommer givetvis att innebära att nyare miljöfordon kommer att betraktas som vilka andra fordon som helst i trängseln på Stockholms gator medan andra har kvar sitt undantag ett tag till. Men förhoppningsvis minskar antalet bilar i staden. De som ändå kör runt inom tullarna kommer att bidra till skatteintäkter som kan användas till utveckling av nya cykelvägar och bättre och pålitligare kollektivtrafik. Avsikten är ändå att trängselskatten ska minska trängseln.

Fru talman! Jag är övertygad om att miljöbilstrenden kommer att fortsätta mot nya höga mål även utan undantaget från trängselskatt. Miljö-

bilsregistreringen fortsätter att gå mot strömmen i lågkonjunkturen och slog nytt rekord i både antal sålda bilar och andel av totalmarknaden under oktober. Miljöbilsregistreringen ökade med 44 procent i oktober, medan totalmarknaden för bilar minskade med 23 procent. Andelen sålda miljöbilar har dubblats på bara ett år och utgör nu en tredjedel av alla sålda bilar i landet.

Många bilister har blivit mer miljömedvetna de senaste åren och vill värna om naturen för kommande generationer. Det finns fortfarande en ekonomisk morot i att välja en miljöbil. Vi har inte tagit bort alla incitament, som Birgitta Eriksson hävdar.

Själv skaffade jag mig en elhybrid förra hösten och är lika glad varje gång jag tankar min bil. Tanken rymmer inte mer än 45 liter, och på det kommer jag 90 mil. Den drar inte mer än runt en halv liter bensin per mil.

Dessutom har det medfört att jag kör som om jag hade ett ägg under gaspedalen. Körteknikens betydelse i en sådan bil blir så otroligt tydlig och givetvis avgörande för bensinförbrukningen. Det i sin tur kan spara många tusenlappar samtidigt som det minskar klimatpåverkan. Det är incitament som duger bra för mig. Det är både ekonomiskt och klimat-smart.

Det finns också en säker avsättning för en begagnad miljöbil då man säljer den vidare. Det ser man lätt när man tittar på Blocket i dag vilka bilar som säljs och vilka som blir stående. Dessutom har många miljöbilar väldigt fördelaktiga villkor när de används som tjänstebilar, eftersom brukarna kan få förmånsvärdet nedsatt med 20–40 procent. Övergår man dessutom från att ha kört ett bensinslukande monster här i Stockholm kan det röra sig om besparingar av tusenlappar i månaden vad det gäller både bensinkostnader och förmånsvärde.

Fru talman! Jag vill utifrån dessa argument yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

Anf. 45 BIRGITTA ERIKSSON (s) replik:

Fru talman! Centerpartiet har ju varit drivande i frågan om att vi ska försöka gå över till miljöbilsanvändning. Man har också ambitionen både för 2015 och 2020 att vi samtliga ska köra miljöbil. Då blir jag funder-sam över att man på detta sätt bidrar till att bromsa intresset från både konsumenterna och fordonstillverkarna för miljöbilstillverkningen.

Vore det inte rimligt att man om man har den inriktning som vi delar – jag tycker också att miljöbilarna ska bli 100 procent på sikt – funderar på vilka incitament man använder för att nå de mål man har. Jag tycker att det vore rimligare när det gäller trängselskatten att man kraftigt höjde trängselskatten för dem som kör bensinbilar och underlättade för miljöbi-lar.

Framför allt borde man fundera på om undantaget för arbetsgivare ska vara kvar. De kan ju köra med vilka bilar som helst och ändå slippa trängselskatt. Det är några argument som ni kan fundera på.

Men det allvarligaste är naturligtvis att vi aldrig kommer åt trängseln i Stockholms innerstad eller i Göteborgs innerstad om vi inte förstår vad som behövs. Det behövs ett alternativ för att människor inte ska behöva ha bil. Det förutsätter en kraftigt utbyggd kollektivtrafik givetvis och att man underlättar för cyklister och pendelparkering.

Det är feltänkt när miljöbilen får klä skott för att det är den som är felet, att det är den som ökar trängseln. Det är feltänkt.

Prot. 2008/09:36
26 november

Anf. 46 KARIN NILSSON (c) replik:

Fru talman! Som jag sade i mitt inlägg anser inte jag att man har tagit bort alla incitament. Birgitta hävdar fortfarande det. Men jag ser att det fortfarande finns morötter för att byta till en miljöbil. Jag anser att det är lönsamt i de fall man till exempel har köpt en elhybrid där man kör med halva mängden bensin eller kanske mindre än så. Jämför man med de stadsjeepar som rullar har de kanske gått på både en och två liter bensin vid olika tillfällen. Framför allt drar de bensin även när de står stilla, vilket inte en elhybrid gör. Det påverkar både förbrukning och avgaser.

Det gäller också förmånsvärdet som jag tog upp. Går man från en stor energislukande bil och får komma ned från kanske 3 000–4 000 i förmånsvärde till en tusenlapp i förmånsvärde handlar det om mycket pengar per månad.

Så det finns fortfarande incitament att byta till miljöbil. Ett annat sådant är att man i takt med att folk byter bil funderar på hur man ska kunna tänkas bli av med den bil man hade tidigare, framför allt den man kommer att göra sig av med om några år. Om du köper en stadsjeep i dag, vem sätter värdet på den om några år när man ska byta till nästa bil? Det finns en otroligt mycket bättre utveckling på andrahandsmarknaden för en miljöbil. Det är också i sig ett incitament för att välja en miljöbil.

Jag är inte främmande för att miljötekniken utvecklas. Vi kanske blir tvungna att ta ställning till andra sätt att se på definitionen av miljöbilar och att det är koldioxidutsläppen som ska vara styrande för vad som ska betraktas som miljöbil. Men i dagsläget befinner vi oss med ett antal miljöbilar som rullar här som är definierade miljöbilar och som vi inte ska snuva på det beslut vi redan har tagit vad det gäller dessa.

Anf. 47 BIRGITTA ERIKSSON (s) replik:

Fru talman! Jag är förundrad över att Centerpartiet inte ser värdet av styrande skatter, som man ändå måste säga att trängselskatten är, och andra styrande incitament. Det är att vilja. Politik är att vilja.

Enskilda konsumenter har naturligtvis en egen plus- och minussida. Men om man vill något med den politik man driver – Centerpartiet vill ju ha en framstående politik när det gäller miljöfrågor – måste man skapa incitament så att man når det mål man vill ha.

Ni har också varit med och tagit bort bilskrotningspremien. Sverige har en av Europas äldsta bilparker. Hela tiden har man tagit bort incitament för att äntligen få människor att ytterligare tycka att det är intressant att välja miljöbilar.

Det är helt sagolikt, tycker jag, att ni just nu tar bort det sista incitamentet. Det kommer att drabba fordonstillverkarna. Fordonstillverkarna går just nu på knäna. De har ställt om. De har anpassat sig till att det ska bli en ökad miljöbilsförsäljning. Nu har man tagit bort alla de incitament som skulle kunna få konsumenterna att mycket fortare välja att gå över till en miljöbil.

Jag är fundersam över att man inte ser att man genom politik kan styra snabbare mot de mål man vill ha. Det borde Centerpartiet fundera över.

*Trängselskatt
för miljöbilar*

Anf. 48 KARIN NILSSON (c) replik:

Fru talman! Jag är fortfarande förvånad över att Birgitta Eriksson påstår att alla incitament tas bort. Jag är medveten om att det har haft betydelse, och det erkände jag i början av mitt anförande: Det har haft betydelse. Stockholm är ledande när det gäller miljöbilarnas andel av nybilsförsäljningen. Nu är miljöbilarna uppe i 37 procent av nybilsförsäljningen.

Allteftersom det byts ut bilar, för vi vet ju att bilar har en omsättningstid, kommer de som rullar i dag förmodligen att betraktas som begagnade bilar och köras av andra förare, och de första ägarna köper nya bilar. Det är en väldig omsättning hela tiden, och det innebär också att det på sikt är 100 procent miljöbilar som far runt. Det är positivt i sig, men avsikten med det beslut vi fattar i dag är att vi ska få ned trängseln i Stockholm. Trängseln påverkas av antalet bilar; det spelar ingen roll om det är miljöbilar eller inte.

Däremot anser jag fortfarande, och det har jag försökt hävda hela tiden, att det finns morötter kvar för att man ska vilja köpa en miljöbil. Vi ser att bilindustrin kämpar och försöker vara först på plan med att hitta den teknik som folk efterfrågar.

Min bil omfattas av trängselskatten här i Stockholm, men jag kör inte i Stockholm. Jag tycker att jag är en vinnare genom att ha bytt bil. Det måste finnas fler som ser sig både som ekonomiska vinnare och som miljövinnare genom att ha bytt bil. Detta är något som pågår i hela landet, även om Stockholm ligger steget före. Här finns ju också tankställen som gör det möjligt att köra på många olika sorters bränslen. Det finns inte i samma utsträckning ute på landsbygden. Men likväl finns det vinster att göra.

Anf. 49 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Jag ska ställa samma fråga till Karin Nilsson från Centern som jag tidigare ställde till Lena Asplund från Moderaterna. Det blir lite konstigt om vi diskuterar något helt annat än vad diskussionen egentligen handlar om.

Det finns numera, vilket jag började med att säga i mitt första anförande, en samsyn om att man kan använda ekonomiska styrmedel, till exempel trängselskatter, för att påverka ett beteende i rätt riktning. Det är jättebra att alla nu tycker så.

Problemet vi nu diskuterar är om man verkligen på fullt allvar kan hävda att det är förutsebart för dem som står i begrepp att beställa, eller som kanske till och med redan har beställt, en ny miljöbil att vi i dag den 26 november fattar ett beslut som innebär att om de inte hinner få sin bil registrerad före årsskiftet så gäller helt andra regler. Är det verkligen en rimlig åtgärd? Det låter som en desperat åtgärd för att klämma åt någon räntesnurra eller något sådant, men det brukar ta längre tid och handla om större och allvarigare problem. Det är trots allt miljöbilar vi pratar om här.

Jag tycker att det är trist att ni inte har försökt hitta en bredare samsyn. Det finns ju en bred majoritet för att vi ska ändra på detta. Men det är tidsperioden från beslut till verkställighet som jag och Vänstern ifrågasätter. Är den verkligen rimlig med tanke på att ni på ett flertal ställen i

utskottsbetänkandet hävdar att det är viktigt att de som omfattas av nya skatteregler ska kunna förutse dem och utifrån detta ändra sitt beteende?

Här har vi människor – väljare – som redan har beställt sin bil och som kommer att omfattas av helt andra regler. Då ska man inte försöka kringgå detta genom att säga att de omfattas av andra saker som är positiva. Det är inte det vi diskuterar nu, utan det är faktiskt tidsperioden. Är den verkligen så otroligt viktig?

När det gäller nybilsförsäljningen som du tar upp är väl snarare problemet att den kommer att doppa kraftigt, och det kanske faktiskt sätter ytterligare käppar i hjulen för försäljningen av miljöbilar. Är det verkligen positivt i det borgerliga Sverige?

Anf. 50 KARIN NILSSON (c) replik:

Fru talman! Om miljöbilsförsäljningen doppar från den 1 januari på grund av detta eller om den doppar från den 1 juni får vi väl se. Någonstans måste man trots allt sätta gränsen om vi nu är överens om att vi måste minska antalet bilar i Stockholms innerstad.

Lena Asplund nämnde också att det här inte är alldeles okänt. Vi har ett mediebrus i Sverige som faktiskt talar om ett och annat. Den här frågan har spritts, så det är inte alldeles överraskande att detta sker från den 1 januari.

Jag kan hålla med om att det här har haft betydelse, men att jag fortfarande hävdar att det finns andra morötter kvar är på grund av att Birgitta Eriksson så envist höll sig fast vid att det här var det absolut sista incitamentet för att styra över till miljöbilsköp, och det kan jag inte hålla med om. Man köper miljöbilar i övriga landet också, trots att man inte har trängselskatter där. Det argumentet vill jag alltså inte ställa upp på, och det är därför jag envisas med att besvara det.

Någonstans måste vi alltså sätta en gräns, och när det gäller vad som är förutsebart i det här fallet har vi beslut i alla politiska sammanhang i kammaren där vi har rätt korta tider före genomförandet. Det gäller i denna fråga som i så många andra frågor. Jag kan hålla med om att det kan vara svårt att hänga med i alla svängar, men någonstans måste vi sätta ned foten, och här tycker jag att man har gjort en avvägning. Med dagens ökningstakt har vi snart över 50 procent miljöbilar i Stockholm. Det är många bilar som kör runt, och det är rimligt att vi försöker hitta ett sätt att begränsa detta.

Anf. 51 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Det är väl just mediebruset som gör att man som väljare, tv-tittare och tidningsläsare kanske inte lägger märke till just det här med trängselskatten. Det händer en del andra saker runt om i världen. Man kanske blir av med jobbet, man vet inte om bankerna ska fungera långsiktigt – det är en massa stora saker som händer i världen nu. Jag är inte alldeles övertygad om att en enkätundersökning i Stockholm eller i Sverige skulle visa att alla är väl medvetna om att vi diskuterar detta i dag och att vi troligtvis kommer att fatta beslut om att något nytt ska gälla från den 1 januari.

Jag tror att Karin Nilsson överskattar vår förmåga att få ut detta budskap till väljarna, och det är därför vi vill flytta fram ikraftträdandet ett halvår så att man ska kunna kommunicera det till väljarna.

Det låter också som om man kommer till rätta med trängseln genom att göra detta. Men risken är snarare att man behåller sin gamla fossilbil och kör med den och tar smällen, eller hur man ska uttrycka det, med att få betala en trängselavgift. Det är inte så att man bara helt plötsligt kommer att komma på att oj, ändras reglerna? Då får jag nog lämna min fossilbil hemma och ta bussen i stället.

Det tror inte jag. Man kan alltså inte bara utgå från att alla som nu står inför valet att köpa en miljöbil i stället reser kollektivt. Jag skulle önska att så vore fallet, men då krävs nog betydligt kraftfullare åtgärder, till exempel att man satsar de trängselskattepengar man får in på kollektivtrafik. Men det gör man inte, och det motsäger det ni säger. Om ni verkligen tror på det ni säger skulle ni ha en helt annan inriktning på vad trängselskattepengarna går till än vad ni har. Nu förespråkar ni väginvesteringar och ger ingenting till kollektivtrafiken.

Anf. 52 KARIN NILSSON (c) replik:

Fru talman! Nu föreligger det inget förslag om att vi ska höja skatten. Skulle vi ha gjort det kanske vi hade sluppit en hel del av de fossilbilar som kör här. Dem får vi förmodligen se oavsett.

De som har kört med sina fossilbilar hittills kommer att fortsätta köra dem. För deras del innebär detta ingen förändring över huvud taget, utan den kommer när de köper sin nya bil. Där känner jag att det fortfarande finns morötter som uppmuntrar till att välja en miljöbil.

Detta har jag argumenterat för så många gånger, så det tycker jag inte att jag behöver ta igen.

Anf. 53 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Vi behandlar nu den proposition som kom den 25 september till riksdagen från regeringen, och som har varit känd sedan dess, om trängselskatt för miljöbilar.

Jag vill, fru talman, börja med att beklaga att propositionen över huvud taget har kommit hit, för om det är några frågor som inte ska behandlas här så är det den typen av lokala frågor. De ska avgöras lokalt. Det här är ett typfall, och jag tror att det är väldigt många i den här församlingen som är överens om detta.

Jag ska kort ge en historieskrivning.

När jag har tittat mig runt om i landet inför den här propositionen har jag först tittat i Göteborg. Jag kommer ihåg att när vi för ett år sedan diskuterade den här frågan gav jag Birgitta Eriksson numret till kommunstyrelsens ordförande i Göteborg, Göran Johansson, för att hon skulle kunna ringa till honom och meddela alla de underbara saker som trängselskatten åstadkommer, så att man skulle kunna införa den i Göteborg. Det har man inte gjort. Det är helt obegripligt.

Jag gjorde samma sak med Helena Leander när det gällde kommunstyrelsens ordförande i Uppsala, Gunnar Hedberg. Men inte heller i Uppsala har man infört trängselskatt. Tvärtom har man öppnat en förbifartsled under det här året eller strax dessförinnan.

Det är jättebra att man kan köra förbi städer. Men det är klart att ni skulle ha behövt alla de här pengarna till att bygga ut kollektivtrafiken i Göteborg och i Uppsala. Jag är lite mindre säker på att det skulle fungera på samma sätt hos Peter Pedersen i Degerfors. Degerfors har till och med

åkt ur fotbollens division 2, och trängseln kring Stora Valla och torget i Degerfors är ju inte så stor längre. Men den dagen som Degerfors blir en riktigt stor ort hoppas jag att vi får trängselskatt där också. Det skulle behövas.

Fru talman! När det gäller historieskrivningen, varför vi har fått den här skatten över huvud taget, måste man gå lite tillbaka i tiden. Då kan man konstatera att bland annat Folkpartiet genom Sören Norrby föreslog miljöstyrande avgifter i 1968 års riksdag. Sedan dess har det gått en del tid.

Inom Moderaterna föreslog Carl Cederschiöld och även Anders Gustav, som på den tiden var ledamot i Stockholms stadsfullmäktige och som senare flyttade till Solna – han är numera dessvärre avliden – miljöstyrande avgifter inne i Stockholm.

Jag vet att Börje Vestlund som kommer att tala senare avskyr att höra talas om Dennispaketet. Men där var det samma sak. Man föreslog i början på 90-talet miljöstyrande avgifter, fast på lite annorlunda sätt.

I mitt eget parti motionerade Lars Leijonborg i mitten på 90-talet om att man skulle införa miljöstyrande avgifter för just vägtrafiken.

När det gäller Centerpartiet är det välkänt att man under många år har förespråkade den här typen av avgift.

Men, Birgitta Eriksson, det som föranledde införandet i Stockholms stad var ju någonting helt annat. År 2002 var det för att klara Göran Persson kvar vid makten, för att få Miljöpartiets stöd. Det är den hela och sanna historieberivningen. Annika Billström hade i valrörelsen 2002 gått ut och lovat att under den kommande mandatperioden skulle det inte ens bli försök med miljöstyrande avgifter och trängselskatter i Stockholm. Ändock infördes det. Det var en direkt eftergift i den form som det blev till Miljöpartiet. Ni får hålla reda på historieskrivningen här!

Nu är det som det är. Det är alltså som i det militära: Man får gilla läget. Då får man se till att göra det bästa möjliga av detta.

Jag begärde, fru talman, en väldigt lång talartid, 10 minuter, för detta. Men det var inte för att jag trodde att jag skulle tala i tio minuter utan för att manifesteras att detta är den, tror jag, tionde debatten i den här frågan som jag deltar i, inklusive den som hette med mera när vi flyttade en betalstation på Roslagsvägen för ett antal år sedan.

Det är väldigt svårt att lösa två problem med en åtgärd. Här har vi nu en diskussion om dels trängselproblemet i Stockholm, dels frågan om miljön och bilarnas utsläpp. Ni hör själva att detta är två helt olika saker.

De som säger att vi skulle vara för att bilarna släpper ut mer avgaser är alldeles fel ute.

Det här problemet måste man lösa på annat sätt. Och jag är helt övertygad, fru talman, om att den här regeringen kommer att se till att komma med inte bara en utan många åtgärder, också för att rädda den svenska bilindustrin så att den blir gynnad. Men i det här fallet handlar det om någonting annat. Det handlar om ifall man ska ha mindre eller mer trängsel i Stockholm av miljöbilar.

Om vi på lång sikt ska minska trängseln i Stockholm kan vi inte ha så många bilar i Stockholm. De måste bli färre på något sätt. Då finns det ingen annan åtgärd: Ska det bli färre bilar i Stockholms innerstad måste det bli dyrare att köra i Stockholms innerstad. Det är den enkla sanningen. Därför införs det nu trängselskatt också för miljöbilar, därför att de,

precis som många andra säger, trängs ordentligt. Den andra frågan, själva miljöfrågan, får vi lösa i annat sammanhang, och det kommer vi att lyckas med alldeles utmärkt.

Jag tycker, precis som Karin Nilsson, att det är väldigt glädjande att Stockholm är ledande när det gäller inköp av miljöbilar. Men jag håller inte med Peter Pedersen. Den reservation som Vänsterpartiet har är inte att likna vid Pelle Svanslös. Där bet musen av svansen på Pelle Svanslös från början, en verkligt hård åtgärd, medan ni är mer som *Musen som röt* och sade pip och flyttar åtgärder ett halvt år fram i tiden. Om jag hade vetat att ni skulle komma med det förslaget skulle jag ha föreslagit inte bara sex månader utan sju månader, eftersom juli månad är avgiftsfri enligt gällande avgiftslag. Varför ska ni ha det avgiftsfritt just från den 30 juni? Varför flyttar ni inte fram det till den 31 juli? Det ger ju samma resultat. Då hade man fått ännu längre tid på sig.

Nej, den här pipmodellen tycker jag inte är någonting att komma med. Dessutom ska jag tala om en sak för Peter Pedersen. Även om jag har full förståelse för att han inte i Degerfors läser tidningarna här uppifrån så mycket, kan jag tala om att bilhandlarna i Stockholm har gjort det sedan den 25 september, för det finns hur många erbjudanden som helst: Köp er bil före den 1 januari så får ni avdraget! Det finns inte en tidningsläsare eller bilköpare i Stockholm som inte sedan den 25 september har känt till det.

Fru talman! Mitt anförande blev lite kortare än de tio minuterna. Men av den anledningen anser jag inte att regeringen bör återkomma med ytterligare en proposition, annat än om hela detta system ska avskaffas och att det kan bli lokalt beslutat, och då är det kanske en grundlagsfråga. Det tycker jag skulle vara en bra proposition. Alla de här andra tycker jag är skräp.

Anf. 54 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Som boende i Degerfors är det alltid glädjande att Degerfors nämns. Det får jag bonuspoäng för hemma, oavsett om det är moderater eller vänsterpartister som konstaterar det när de läser protokollet.

Lite skämtsamt är det snarare tvärtom i våra trakter. Inte i just Degerfors men i andra kommuner i Örebro län använder man en omvänd trängselskatt på sommaren för att man ska få fler att resa dit, så perspektiven kan se lite olika ut.

Gunnar Andrén var lite elak på slutet. Han påminde lite grann om Lindeman. Han pratar mycket, men det är väldigt lite innehåll. Tomma tunnor skramlar mest, som man säger.

I Vänsterpartiets motion föreslår vi precis det som Gunnar Andrén pratar om. Vi tycker att det är rimligt att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som möjliggör att kommunerna själva ska få fatta den typen av beslut. Det tycker jag och det tycker Vänsterpartiet. Gunnar Andrén tycker en massa i talarstolen, men vad tycker hans parti? Det är lätt att prata.

Du pratade också om Förbifart Göteborg och att de skulle satsa på det i stället för på kollektivtrafik, och du lät lite ironisk eller kritisk. Varför är du inte kritisk mot den satsning som ni gör i Stockholm? Det är exakt den typen av prioriteringar ni gör i Stockholm. Ni satsar på förbifart, nya väginvesteringar, ingenting till kollektivtrafiken.

När det gäller musen som röt trodde vi att vi skulle kunna få en större majoritet för att ha en respekt för att människor ska kunna påverka sitt beteende utifrån de beslut som vi politiker fattar. Nu införs vägtrafikregistrering, enligt vad jag förstår när jag läser utskottsbetänkandet. Man kan inte registrera en bil på bilfirman och sedan säga: Jag tror nog att du hinner få den registrerad i ditt namn före den 1 januari. Den ska vara registrerad i vägtrafikregistret. Om bilfirman registrerar den är det i princip bilfirman som ska slippa trängselskatten, inte den som köper bilen senare. Så är det enligt lagstiftningen, och jag tycker inte att det är ett litet problem.

Lite mer generös och förutsägbar kunde man vara. Jag tycker att det ska gälla i det här ärendet och i alla andra beslut som vi fattar att det ska finnas en rimlig möjlighet att ställa om, inte med en månads varsel. Det är för kort tid, tycker vi. Därför föreslår vi ett senare datum. Om du sedan vill att det ska vara den 1 augusti eller något annat datum, kom i så fall med ett förslag!

Anf. 55 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Frågan om tiden ska inte bli en stor fråga. Jag konstaterar att propositionen kom den 25 september. Jag är övertygad om att det dessvärre finns så många Volvo- och Saabbilar i lager att det inte är något som helst problem att leverera dem i god tid. Det är tråkigt att det är på det sättet. Det hade varit bättre om det varit ett verkligt problem, åtminstone för de svenska biltillverkarna. Det finns inte en bilhandlare som inte ser till att kunna leverera dessa bilar i god tid före den 1 januari. Det är jag helt övertygad om.

Frågan är hur vi ska ordna kollektivtrafiken i Stockholm bättre. Många har stått i kö och väntat på kollektivtrafiken dessa dagar när det har fallit mycket snö. Det är dessvärre ett incitament för att ta bilen.

I Stockholms stad och län företas ungefär av sju av tio arbetsresor med kollektiva bussar, tunnelbana eller pendeltåg. Vi är inte nöjda med detta. Det är klart att vi fortsätter bygga ut.

Jag håller med den föregående talare, Lena Asplund tror jag, som sade att kollektivtrafiken i Stockholm har genomgått betydande förbättringar under senare år. Det har dock inget samband med hur man tar in avgifter i trängselskatten. Alla de pengarna går till staten. Det beror i stället på hur vi satsar här i Stockholm. Vi satsar mer och mer pengar av landstingsskatten för att bygga ut.

Förbifart Stockholm skulle vara ganska bra. Det skulle avlasta Stockholms city. Vi skulle slippa ha stora lastbilskonvojer som passerar ungefär två kilometer från Sergels torg. Det är inte smart miljöpolitik. Det kan vi kanske diskutera vid ett annat tillfälle.

Anf. 56 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Jag konstaterar återigen att Gunnar Andrén svajar. Man får ett intryck av att han tycker att det vore en felsatsning att satsa på Förbifart Göteborg. Där ska man satsa på kollektivtrafik. I Stockholm däremot gäller helt andra förutsättningar. Jag förstår fortfarande inte riktigt logiken, men vi får väl försöka reda ut begreppen under en kaffepaus någon gång.

I utskottets ställningstagande gör man en stor sak av förutsebarheten när beslut ska fattas. Efter mina tio år i riksdagen trodde jag att det är först när riksdagen har fattat beslut som reglerna kan börja gälla. Om jag inte har missuppfattat det hela är det först i eftermiddag vi ska fatta beslut om detta. Blir det då majoritet för regeringens förslag ska det börja gälla från den 1 januari 2009. Det är en månad dit med flera helger på slutet.

Vi i trafikutskottet har träffat företrädare för taxirörelsen. De är oroliga för att det skapar olika förutsättningar för olika företag beroende på när man får sina bilar. Därför har vi lagt tonvikten på att försöka hitta en kompromiss och flytta fram datumet så att de som redan har beställt eller är på gång att skaffa miljöbil får en rimlig chans att få sin bil. Det är trots allt bättre ur miljösynpunkt att man trängs med en miljöbil än med en fossilbil. Det får vi inte glömma bort.

Det är omställningsperioden vi diskuterar i dag från Vänsterpartiets sida, inte själva huvudprincipen. Vi är överens om att vi måste sätta en gräns, men frågan är var gränsen ska sättas för att den ska kunna kallas förutsebar.

Anf. 57 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Nu blir tidpunkten den största frågan i debatten, vilket jag i grund och botten tycker att den inte är.

Jag tror att Peter Pedersen överdriver antalet taxichaufförer och andra potentiella bilköpare som läser riksdagens protokoll innan de bestämmer sig. Jag tror att fler läser bilannonserna i Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och andra tidningar när de bestämmer sig för att köpa bil. Där har man ända sedan dagarna efter den 25 september kunnat se att det kommer att bli en annan bestämmelse.

Jag vet att Peter Pedersen inte läser Svenska Dagbladets och Dagens Nyheter bilannonser särskilt noggrant, men de som gör det har kunnat konstatera att de kan tjäna 10 000 kronor. Köp före den 1 januari och tjäna 10 000 kronor! Det har det stått i nästan varenda miljöbilsannons under fyra månader. Det är inte så lite det.

Anf. 58 LENNART SACRÉDEUS (kd):

Fru talman! Jag ber att få instämma i och yrka bifall till skatteutskottets förslag i betänkandet. Gunnar Andrén har på ett förtjänstfullt sätt, utan att nämna det komplicerade begreppet subsidiaritetsprincipen, påtalat det kanske mindre rimliga i att vi återigen diskuterar en Stockholmsfråga i hela Sveriges riksdag och att detta borde handläggas i Stockholms kommunfullmäktige. Men nu är det som det är. Vi diskuterar den igen med icke obetydlig hetta och passion, inte minst om tidpunkten.

Jag säger inte detta för att polemisera mot goda allianskolleger eller för att undvika repliker från Peter Pedersen i Degerfors – så har jag nämnt det samhället ytterligare en gång – men det ligger faktiskt en del i det Peter Pedersen säger om framförhållningen. Det är mycket kort tid fram till årsskiftet. Dessutom har vi advent, lucia och jul fram till dess.

Men nu är det som det är i den svenska politiken. Hade vi hanterat detta i Europaparlamentet med dess typ av voringssystem hade vi nog kunnat fixa till en kompromiss. Det svenska politiska systemet fungerar dock inte riktigt på det sättet.

Fru talman! Jag vill lyfta fram trängselskattens tre uppgifter. Den första är att minska trängseln och öka tillgängligheten i Stockholms innerstad. Den andra är att skapa ekonomiska resurser för investeringar i nya och bättre vägar, i annan infrastruktur men också i kollektivtrafiken som helhet. Den tredje är att stimulera en övergång till mindre miljöskadliga bilar. Det handlar om en avvägning mellan dessa tre faktorer. Det finns alltid motiv att justera och förfina balansen mellan dessa och att också se på hur utvecklingen är inom trängselskattens område.

Nu har bevisligen utskottets majoritet i form av allianspartierna Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna tillsammans med oppositionspartiet Miljöpartiet kommit fram till att här behövs en justering och förändring. Det är det som vi yrkar bifall till i dag och som vi med all sannolikhet kommer att rösta igenom senare i eftermiddag.

Fru talman! Enligt propositionen har det under 2007 skett en kraftig ökning i Stockholmstrafiken av antalet personbilar som omfattas av miljöbilsundantaget. Det har nämnts i debatten här. Av 42 000 nya miljöbilar i Sverige innevarande år fanns 22 000 i Stockholm. Det motsvarar 37 procent av alla nybilar. Det innebär att den andel som miljöbilarna utgör i Stockholms län är väsentligt större än motsvarande andel i andra län.

Det ökade antalet undantagna personbilar och den redan nu stora andelen passager med sådana bilar riskerar i rent ekonomiska termer att underminera trängselskattens syfte att ta in intäkter till ny kollektivtrafik och nya vägar. Det riskerar också att underminera trängselskattens andra syfte, nämligen att leda till större tillgänglighet och minskad trängsel i Stockholms innerstad. Den avvägning som har gjorts i propositionen och i betänkandet från oss i skatteutskottet är att här behöver vi göra en justering och ändring.

Fru talman! Undantaget innebär vidare en risk för att skatteintäkterna minskar. Det har uppskattats till i storleksordningen 30–40 miljoner kronor per år och, som nämns i betänkandet, 4–5 procent av de totala intäkterna.

Jag har, fru talman, tidigare berört Peter Pedersens engagemang. Jag vet inte om han kommer att stiga upp i talarstolen en gång till vad gäller tidpunkten. Nu är det som det är. Jag tror inte att detta är en oöverstiglig problematik, men problematiken finns självklart. Med hänsyn till vikten av förutsebarhet generellt sett för dem som har anskaffat undantagna miljöbilar eller efterkonverterat bilar före den 1 januari 2009 menar vi i utskottet, liksom regeringen, att dessa bilar inte omfattas av inskränningen i miljöbilsundantaget.

Karin Nilsson från Centerpartiet har på ett förtjänstfullt sätt lyft fram att frågan om miljöbilsundantaget kanske inte är vare sig primär eller avgörande för om människor köper miljöbilar eller inte. Det finns en rad andra goda motiv till det. Den bedömningen gör vi kristdemokrater och alliansen som helhet. Vi tror att människor går över till miljöbilar, till mindre miljöskadliga bilar, av helt andra skäl än ett undantag i Stockholm från att betala trängselavgiften.

Vi kanske ska påminna oss, vi som bor i Degerfors, Mora eller Tingsryd, att det finns ett Sverige utanför Stockholm där man också köper bilar.

Anf. 59 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Jag försökte i det längsta undvika en replik, men jag blev nästan uppmanad.

Jag vill tacka Lennart Sacrédeus för att han uttalade mitt namn rätt, för att han nämnde Degerfors flera gånger och dessutom för att han sade att jag har en viss poäng när jag påpekade att tiden är väldigt kort.

Jag önskar att Lennart hade fullföljt det hela och att man redan i utskottet hade tillgodosett Vänsterpartiets reservation eller kommit med ett utskottsinitiativ där man sade att det är lite kort om tid och kommit med ett datum.

Det finns fortfarande möjlighet för någon från den borgerliga sidan att yrka bifall till Vänsterpartiets reservation. Det kan ju verka suspekt, men eftersom det bara handlar om tidpunkten är det inte speciellt kontroversiellt rent politiskt.

Försök nu inte att komma ifrån detta genom att skylla på att vi har en konstig voteringsordning i Sveriges riksdag. Det finns fortfarande möjlighet för alla som har tagit del av detta och tycker att Vänsterpartiet har en poäng när det gäller tidpunkten att rösta på Vänsterns reservation.

Det skulle vara något väldigt udda i Sveriges riksdag, men varför inte prova det för en gångs skull.

Anf. 60 LENNART SACRÉDEUS (kd) replik:

Fru talman! Jag inbjöd väl Peter Pedersen att anträda talarstolen. Jag tror att man vinner på att vara ärlig och säga vad man tycker och känner och det som man uppfattar vara rätt och riktigt.

Jag ska inte skylla på de voteringsregler som vi har i Sveriges kammare jämfört med Europaparlamentets.

Jag vill självklart vara en lojal del av alliansen och tycker att vi ska rösta igenom det som det är. Jag beklagar om det är ett trist besked, Peter. Men jag tycker att det är synd att vi inte under resans gång kunde hantera detta.

Jag vet att du i ditt nästa replikskifte säger: Men, Lennart, det är inte för sent. Vi har inte röstat ännu. Vi har ett antal timmar på oss.

När det är skrivet så är det skrivet. Jag menar att vi inte kan hantera det på något annat sätt än som det ligger nu.

Jag vill ändå vara ärlig, eftersom du med en god portion envishet och klokskap har drivit den här frågan, och säga att det ligger mycket i det du säger.

Du vill självklart också ha min röst. I torsdags när vi röstade om Lisabonfördraget lärde vi oss att man inte är sin egen lyckas smed i det här parlamentet. Vi ingår i en större gemenskap. Du ingår i ett vänsterparti som inte alltid tänker klokt utifrån dina utgångspunkter.

Jag själv ingår i ett parti och en allians. Jag vill ändå säga att vi ska jobba med förutsägbarhet och förutsebarhet – det är två skilda ord – så mycket som möjligt. Jag vill ge dig en eloge för din tappra kamp i denna fråga.

Anf. 61 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Jag tackar för berömmet och hoppas att vi nästa gång vi diskuterar datum kan komma fram till en gemensam ståndpunkt. Även om vi har olika uppfattning om innehållet i sak borde vi i denna kammare kunna överens om rimliga datum och övergångstider. När det gäller förutsägbarhet och förutsebarhet har vi en gemensam uppgift.

Anf. 62 LENNART SACRÉDEUS (kd) replik:

Herr talman! Jag tackar Peter för de orden.

Anf. 63 HELENA LEANDER (mp):

Fru talman! Det tråkiga med att vara från det minsta partiet och inte ha någon reservation är att man inte har möjlighet att begära replik tidigare under debatten.

Det är tråkigt, till exempel när Gunnar Andrén frågar varför jag inte har lyckats få Gunnar Hedberg, som är kommunstyrelsens ordförande i Uppsala, att införa trängselskatt i Uppsala. Gunnar Hedberg är moderat, så jag tror inte att jag hade haft så stor framgång. Om Gunnar Andrén tror att det är värt ett försök skulle jag kunna ta upp frågan.

Uppsala är väl av den storleken att det är lite på gränsen om det är rimligt att ha trängselskatt. Men man skulle ju kunna titta på frågan. Göteborg, däremot, tror jag definitivt skulle må bra av trängselskatt. Degerfors – nu nämnde jag också det – kan jag nog direkt säga är lite för litet. Jag tycker för övrigt att det var orättvist att Degerfors fick järnvägsstationen och inte Karlskoga som är mycket större. Så fick jag det sagt.

Vi återgår till frågan om trängselskatt. Jag håller med. Det hade varit roligt att ha en liten finess när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet. Då hade jag haft min reservation och kunnat komma tidigare på talarlistan. Men jag håller i grunden med. Det här är rätt tänkt.

Det är lätt hänt att man låter sig ryckas med och blir ivrig och vill gynna miljöbilar på alla sätt och ha olika former av miljöbilsrabatter i alla möjliga system, och på så sätt glömmer man någonstans bort vad som var det ursprungliga syftet med styrmedlet.

När det gäller trängselskatten hör man faktiskt på namnet att det handlar om trängsel. Som tidigare talare så klokt har redogjort för trängsel ju inte miljöbilar mindre än fossilbilar.

Jag ser inte att självändamålet är att vi ska ha fler miljöbilar utan att vi ska minska vår klimatpåverkan. Då är det viktigare att bilarna körs på rätt bränsle än att man köper en miljöbil och kör med bensin i tanken, om det är billigare beroende på hur oljepriset går upp och ned. Då är det vettigare att ha styrningen på bränslet, alltså en koldioxidskatt som gör att det blir dyrare att köra fossilbilar än miljöbilar.

Därmed inte sagt att det aldrig kan vara motiverat att ha undantag i ett inledningsskede så att man får in miljöbilarna på marknaden och kommer ur det dilemma som man kan ha i början då ingen riktigt vågar satsa på miljöbilar eftersom det inte finns några mackar och inga mackar vågar satsa på bränslet eftersom det inte finns några som kör med miljöbilar.

Nu har man ju genom olika insatser verkligen fått skjuts på miljöbilarna. De finns på marknaden. Ingen stockholmare kan skylla på att det inte finns miljöbilar att köpa eller att det inte finns miljöbränsle att tanka. Det stadiet är vi alltså förbi. Det vi behöver i dag är en ordentlig koldioxidskatt som ser till att det är dyrare att köra fossilbilar än att köra miljöbilar.

Därför är det med sorg i hjärtat som jag konstaterar att de gamla Moderaterna är tillbaka – de gamla Moderaterna som ivrigt går till attack mot höjda koldioxidskatter. Det var en kort period av lycka då de nya Moderaterna framhöll koldioxidskatten som ett effektivt styrmedel i klimatarbetet, men den tiden är tyvärr förbi. Det är mycket tråkigt.

Koldioxidskatten är naturligtvis inte det enda styrmedlet. Trängselskatten är ett utmärkt komplement. Förutsättningarna för att minska transportsektorns klimatpåverkan ser trots allt väldigt olika ut runt om i landet.

I Stockholm finns det goda möjligheter att åka kollektivt och cykla kortare sträckor. Det kanske inte fungerar för alla, men generellt är förutsättningarna åtminstone oändligt mycket större än i glesbygden. Där är det bästa man kan göra ofta att nästa gång man köper bil åtminstone köpa en mer bränslesnål bil som helst går på någon form av miljöbränsle.

Därför är det bra att vi kan ha olika styrmedel som en koldioxidskatt som går på bränslet i hela landet och en trängselskatt som styr mot minskad bilism i de områden där det finns större förutsättningar att minska bilismen och där bilismen ger upphov till större problem i form av trängsel och lokala luftföroreningar som är hälsoskadliga.

De biodrivmedel vi vill ha kommer inte att räcka om alla kör bil i samma utsträckning som i dag, särskilt inte om vi vill ha någon form av sociala och ekologiska krav på biobränslet. Jag tycker att det är rimligare att minska bilismen i storstäderna än i glesbygden.

Om vi ska ha denna styrning som styr starkare i städerna än i glesbygden är det viktigt att vi har en trängselskatt som inte urholkas av alltför många undantag, till exempel för miljöbilar. Därför vill jag hävda att ett slopat undantag för miljöbilar är en viktig glesbygdsfråga. Därför stöder jag det här förslaget.

Anf. 64 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Jag tackar Helena Leander och Miljöpartiet för det stödet.

28 procent av de bilar som kör genom Stockholm betalar inte längre någon avgift. Det är ganska mycket. Om det är 8 miljoner, som Lena Asplund sade, är det över 2 miljoner per månad som inte betalar. Det är ju ett betydande antal.

Jag har en fråga med anledning av Helena Leanders principiella resonemang. Den gäller Uppsala.

Hur ska vi få mer pengar till kollektivtrafiken i Uppsala och minska antalet bilar inne i Uppsala om vi inte inför trängselskatt i Uppsala utan nöjer oss med den nya förbifarten?

Hur har Helena Leander tänkt sig detta? Eller är det på det sättet att alla städer utom Stockholm är för små för trängselskatt? Det var ett intressant argument, att alla städer är för små och att detta ska gälla bara Stockholm. Är det inte på det sättet att det kanske kan gälla åtminstone

Göteborg och Uppsala som är Sveriges fjärde största stad? Jag har kört i Uppsala vid olika tillfällen, och det finns väldigt många bilar i Uppsala. Det är nästan lika många bilar som cyklar.

Prot. 2008/09:36
26 november

*Trängselskatt
för miljöbilar*

Anf. 65 HELENA LEANDER (mp) replik:

Fru talman! Till att börja med sade jag i mitt anförande att Göteborg definitivt är av den storleken att det kan vara aktuellt med trängselskatter. Detta driver också Miljöpartiet i Göteborg och för övrigt också i Malmö.

I Uppsala har Miljöpartiets ställningstagande varit att man kanske bör pröva frågan. Nu är det trots allt så att det kostar en del att införa ett system för trängselskatter och att administrera det hela. Därför är det inte rimligt att man har trängselskatter i en stad som kanske har en huvudgata som har trängsel morgon och kväll. Då kanske kostnaderna överstiger vinsterna.

Men Uppsala är i gränzonen. Det kanske skulle vara värt att titta på om det kan vara idé att införa trängselskatt. Men jag kan inte på förhand säga vad en sådan titt skulle ge för resultat.

Anf. 66 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Som jag vid något annat tillfälle har sagt finner jag att det finns ett gott argument för att inte införa trängselskatt, och det är att man slipper den totala registreringen av all biltrafik. Det är en integritetsfråga, men den har vi inte berört här i dag. Men det är en sådan fråga.

Jag ska vid tillfälle framföra till kommunstyrelsens ordförande i Uppsala att han kan förvänta sig Miljöpartiets stöd för att överväga att införa trängselskatt i Uppsala.

Men jag skulle allra sist vilja ställa en fråga om förhandlingarna mellan Miljöpartiet och Socialdemokraterna om en eventuell regeringssamverkan. Kommer Miljöpartiet att ge ett löfte om att genomdriva miljöavgifter i Göteborg, eller kommer de att avstå? Eller kommer de att använda samma metod som de använde i Stockholm för att genomdriva detta, om det nu är kvar som skatt? Jag tror att det skulle vara intressant för väljarna i Göteborg att veta om det är på det sättet att Miljöpartiet för att släppa fram Mona Sahlin som statsminister kommer att kräva införande av miljöavgifter i trafiken i Göteborg.

Anf. 67 HELENA LEANDER (mp) replik:

Fru talman! Jag tror att vi delar åsikten att detta inte är en fråga som riksdagen bör besluta om. Jag har stora förhoppningar om att den sittande Grundlagskommittén ska kunna komma fram till ett beslut som innebär att detta är en fråga som kan beslutas på lokal nivå i fortsättningen. I det läget finns det ingen som helst anledning att vi från riksdagen ska ha några som helst åsikter om vad man gör i Göteborg, utan det får Miljöpartiet i Göteborg driva i förhandlingarna med framtida koalitionspartner.

Anf. 68 BÖRJE VESTLUND (s):

Fru talman! Gunnar Andrén började med att berätta historien om trängselskatterna och hur de uppstod. Jag håller gärna med Gunnar Andrén om att denna kammare över huvud taget inte borde diskutera

detta. Detta borde diskuteras någon annanstans, definitivt inte här i alla fall.

Men Gunnar Andrén glömde en viktig sak. Jag tror inte att Gunnar Andrén skulle sitta i denna kammare i dag om han hade gått ut i valrörelsen och sagt: När vi kommer till makten kommer vi att införa trängselskatter.

Det var precis det som var den stora frågan i valet i Stockholm – detta stora svek från Socialdemokraterna. Men de borgerliga partierna hävdade att de var så bra som inte hade stått för sveket. Men rösterna var inte ens färdigräknade innan de borgerliga partierna gick ut och sade att försöket skulle permanentas.

Jag vill bara poängtera detta eftersom Gunnar Andrén gärna vill vara moralens väktare i dessa sammanhang. Men jag tycker att vi kan glömma att han har denna moral i dessa frågor.

Det finns en annan sak som också är viktig i denna debatt, och det är det som handlar om andrahandsvärden på dessa bilar. De måste stiga väldigt mycket nu eftersom detta kommer att gälla till 2012. Men de nya miljöbilarna kommer att ha svårt att komma ut på Stockholmsmarknaden just av den anledningen att man i detta sammanhang har svikit. Man har tagit bort ett av de viktigaste redskapen för att få stockholmarna att köpa miljöbilar.

Man säger att miljöbilarna nu har blivit så många att detta undantag för miljöbilarna nu måste tas bort. Men det var precis det som var tanken när man införde detta, att man skulle få fler miljöbilar och att man skulle stimulera detta. Det gjorde man medvetet. Man hade räknat ut hur man skulle få fler stockholmarna att använda miljöbilar.

I början av denna diskussion talade vi inte ens om trängselskatter, eller trängselavgifter som det hette då, utan vi talade om miljöstyrande avgifter just för att få folk att ställa om. Detta blev det dock inget av.

Som näringspolitiker i denna kammare, med särskilt ansvar för regel-förenklingsfrågor, noterar jag också att ni här har ytterligare en proposition som ni kan pricka av som innebär att regelkrånglet kommer att öka för alla företag som äger bilar. Det är bara att konstatera. Lyssna på vad man säger. Här måste man kontrollera vilken port som bilen har gått igenom och om det har skett vid de tillfällen som framgår av fakturan från Vägverket. Regelkrånglet kommer att öka. Detta är återigen ett exempel på att ni inte har klarat av era löften.

Sedan konstaterar jag att det finns en massa andra konstigheter i den här debatten. Det sägs att antalet kunder som är nöjda med SL ökar. Det beror faktiskt på att Socialdemokraterna tillsammans med Miljöpartiet och Vänstern såg till att det renoverades ordentligt just på centralstationen i Stockholm för att det skulle bli bättre framkomlighet. Det är ett av skälen.

Ett annat exempel är att Lena Asplund sade att vi har haft gratis kollektivtrafik i Stockholm. Vad är det för struntprat? Vi har aldrig haft gratis kollektivtrafik i Stockholm. Vi har aldrig någonsin haft det. Det har däremot varit andra taxsystem. Men vi har aldrig haft någon gratis kollektivtrafik i Stockholm.

Fru talman! Slutligen skulle jag vilja säga att detta är en sorgens dag för stockholmarna. Man har mött svek efter svek i denna debatt. Nu är det förmodligen sista gången som man får möta detta. Stimulansen att åka miljövänligt har försvunnit för länge sedan just av den anledningen att man nu tar bort ett av de sista verktygen som har varit inriktat på Stockholms innerstad. Det beklagar jag.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 20 §.)

13 § Skiljemannakonventionen

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU7
Skiljemannakonventionen (prop. 2008/09:46).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 20 §.)

14 § Övertagande av skogskonto och skogsskadekonto vid generationsskifte

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU8
Övertagande av skogskonto och skogsskadekonto vid generationsskifte
(prop. 2008/09:41).

*Övertagande av
skogskonto och
skogsskadekonto
vid generationsskifte*

Anf. 69 ÅKE SANDSTRÖM (c):

Fru talman! Skatteutskottets betänkande 8 handlar om överförande av skogskonto och skogsskadekonto i samband med generationsskiften utan att själva överföringen leder till beskattning. Medlen kommer i stället att återföras till beskattning hos den nya ägaren av en lantbruksfastighet när denna tar ut medlen av kontoförande kreditinstitut. Förändringarna träder i kraft vid kommande årsskifte.

Fru talman! Detta är en viktig och värdefull reform som har stor betydelse just för att underlätta generationsskiften. Det i sin tur är viktigt för att kunna utveckla företagsverksamhet – utveckla omsättning och sysselsättning i företag.

Vi har också en positiv utveckling i många områden i landet och med ett klart ökat intresse även för nyföretagande. Skogsråvarans många användningsområden bidrar säkert till detta ökade intresse.

Skogskontona är en välbeprövad form som tjänar som stimulans för en ökad aktivitet i skogsbruket. Samtidigt har skogskontona en resultatutjämnande effekt för det enskilda företaget.

Prot. 2008/09:36
26 november

*Övertagande av
skogskonto och
skogskadekonto
vid generationsskifte*

Skogsskadekontot har en särskild betydelse för dem som har drabbats av stormarna Gudrun och Per. De härjningarna och de åtföljande insektsangreppen på kvarvarande stående skog är ett mycket stort problem som inte, enligt min mening, tillräckligt uppmärksammas. Självfallet har även skogskontot haft en stor betydelse vid försäljningen av den då stormfällda skogen.

Förslagen i föreliggande betänkande har genomgående mötts med mycket positiva yttranden från berörda remissinstanser. Jag yrkar därför, fru talman, bifall till utskottets förslag i betänkandet som inte innehåller någon avvikande mening.

I detta anförande instämde Erik A Eriksson (c).

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 20 §.)

15 § Vissa förenklingar på företagsskatteområdet

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU9
Vissa förenklingar på företagsskatteområdet (prop. 2008/09:40).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 20 §.)

16 § Kontroll av postförsändelser

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU10
Kontroll av postförsändelser (skr. 2008/09:8).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 20 §.)

*Informationsutbytes-
avtal och partiella
skatteavtal med
Isle of Man, m.m.*

17 § Informationsutbytesavtal och partiella skatteavtal med Isle of Man, m.m.

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU16
Informationsutbytesavtal och partiella skatteavtal med Isle of Man, m.m.
(prop. 2008/09:55).

Anf. 70 LENNART SACRÉDEUS (kd):

Fru talman! Jag anmälde mig sent som talare här, men det är viktigt att denna fråga på något sätt uppmärksammas.

Först ber jag att få yrka bifall till skatteutskottets förslag i detta enhälliga betänkande.

Varför begärde jag ordet? Jo, det avtal som genom Sveriges regering och också genom föredömliga insatser från Skatteverkets sida träffas med Isle of Man är ett viktigt och betydelsefullt steg i kampen mot att skattepengar läcker ut ur vårt land och också för att komma till rätta med de kvarvarande skatteparadis som finns runt om i världen.

Som konstateras i betänkandet ger det här avtalet möjligheter för den svenska staten att få in skattemedel som i annat fall hade fallit bort. I betänkandet står det:

”Enligt regeringen förväntas förslagen inte ge upphov till någon negativ offentligfinansiell effekt. Förslagen kan dock komma att motverka ett framtida skattebortfall genom möjligheten för Skatteverket till informationsutbyte med Isle of Man.”

Jag tror att det beslut som vi med stor enhällighet kommer att fatta i dag är ett viktigt principiellt beslut för en fortsatt kamp mot skatteparadis och för att kunna träffa fler avtal med andra områden eller länder i vår värld.

Det här är en insats där EU-länderna, med Sverige i spetsen, kraftfullt agerar. Jag tycker att detta förtjänar att omnämnas och berömmas, för detta är ett steg i rätt riktning, ett mycket viktigt steg.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 20 §.)

18 § Vissa frågor om andrahandsupplåtelse

*Vissa frågor om
andrahandsupplåtelse*

Föredrogs
civilutskottets betänkande 2008/09:CU8
Vissa frågor om andrahandsupplåtelse (prop. 2008/09:27).

Anf. 71 CHRISTINA OSKARSSON (s):

Fru talman! I dag ska vi debattera civilutskottets betänkande som handlar om vissa frågor om andrahandsupplåtelse eller, med andra ord, om vilka regler som ska gälla när man hyr ut sin lägenhet i andra hand.

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservation 1.

Den borgerliga regeringen vill med det här förslaget utvidga möjligheterna för en hyresgäst att hyra ut sin lägenhet i andra hand. De vill även förtydliga att studier på annan ort kan jämföras med jobb på annan ort. Regeringens förslag grundas på utredningen *Upplåtelse av den egna bostaden*.

Redan i dag finns det regler för hur och när en hyresgäst får hyra ut sin lägenhet i andra hand – till exempel om hyresgästen på grund av ålder, sjukdom, tillfälligt arbete på annan ort eller särskilda familjeförhållanden har beaktansvärda skäl för att få hyra ut sin lägenhet. Här kan det kanske vara befogat att göra ett förtydligande om att även studier på annan ort ska kunna ingå.

Om det skulle vara så att hyresvärderna nekar till uthyrning i andra hand men inte har befogenhet eller anledning att vägra uthyrning kan hyresnämnden besluta om tillstånd för andrahandsuthyrning, men den ska då vara begränsad.

Regeringen vill nu också utvidga möjligheten till andrahandsuthyrning så att tillstånd kan ges om hyresgästen på grund av en längre utlandsvistelse har beaktansvärda skäl för andrahandsuthyrning. Här har utredaren sagt att endast en tillfällig längre utlandsvistelse ska kunna ligga till grund för andrahandsuthyrning. Men regeringen vill gå längre och lämna tillstånd som inte behöver vara tillfälliga, och inte heller behöver det preciseras vad som menas med en längre utlandsvistelse.

Flera remissinstanser har ifrågasatt förslaget. Exempelvis har Fastighetsägarna Sverige framhållit vikten av att möjligheten till andrahandsuthyrning inte ska vara avsedd för hyresgäster som har dubbelt boende. Hyresnämnden i Göteborg har avstyrkt förslaget med motiveringen att det bland annat kommer att vara svårt att få ett intyg från neutralt håll om en utlandsvistelse, till skillnad exempelvis från att få ett intyg från en arbetsgivare om hyresgästen ska jobba på annan ort eller från en skola om det är en elev som ska studera på annan ort.

Men, fru talman, regeringen har valt att inte lyssna på remissinstanserna. I stället ser man det här som en möjlighet att lösa bostadsbristen framför allt för unga människor som nu ska kunna bo tillfälligt i lägenhet medan ordinarie hyresgäst bor i något semesterparadis.

Vi anser att regeringen bör specificera vad som anses med en längre utlandsvistelse och återkomma med ett nytt lagförslag.

Fru talman! I övrigt anser vi att det på arbetsmarknaden finns mer angelägna åtgärder att vidta än regeringens förslag som här lagts fram.

Budskapet från andrahandsmarknaden är klart: Betala marknadshyra eller stå utan bostad!

Många bostadssökande är försatta i en utpressningsliknande situation på grund av den bostadsbrist som råder. I dag finns det också en stor okunskap om vilka regler som gäller vid andrahandsuthyrning. Det gäller både hyresvärden och den som ska hyra i andra hand.

Här måste kunskapen om regelsystemet kraftigt ökas – detta för att undvika att oskäligen hyror tas ut. Regeringen måste ta sitt ansvar och se till att andrahandshyresgästens villkor stärks. Ökad kunskap om regelsystemet innebär också att arbetsbelastningen hos hyresnämnderna kan minskas. Det är önskvärt.

Så gott som dagligen får vi rapporter om framför allt unga som inte har någonstans att bo. Den borgerliga regeringen tycks ha en alldeles för stor tilltro till att andrahandsmarknaden ska lösa dagens alla bostadsproblem.

Det finns färskas undersökningar som visar att unga människor inte vill bo i andra hand. De vill naturligtvis ha ett eget förstahandskontrakt. Enligt färskas uppgifter har bara ca 50 procent av alla 20–27-åringar egen lägenhet med förstahandskontrakt. De från babyboomen i början av 1990-talet är också en stor grupp som är på väg ut i samhället och som kommer att ha väldigt svårt att få någonstans att bo.

Därför bör regeringen i första hand göra satsningar för att öka bostadsbyggandet. Vi ser i dag hur byggandet av bostäder drastiskt minskar som en följd av regeringens obefintliga bostadspolitik. Bostadsbyggandet beräknas vara halverat år 2009 – jämfört med år 2006. Förmodligen kan det bli en ännu större minskning. Ändå kommer regeringen inte med någon form av stimulans för att få i gång byggandet. Man hänvisar bara till någon marknad. Men det gäller att få gapet mellan efterfrågan på och

utbudet av bostäder att försvinna så att vi slipper se de oftast kraftiga överhyror som tas ut.

Vi socialdemokrater avser att i budgetdebatten, som kommer inom de närmaste veckorna, att återkomma med förslag för att öka antalet nya bostäder och då särskilt hyresrätter.

Fru talman! Jag avslutar med att åter yrka bifall till reservation 1.

Anf. 72 EGON FRID (v):

Fru talman! Detta betänkande visar regeringens brist på bostadspolitik och oförmåga att forma goda möjligheter för våra invånare att få tillgång till bostäder och då främst hyresbostäder. De förslag som finns i betänkandet handlar om att underlätta andrahandsuthyrning och inneboende, som om detta skulle kunna avhjälpa bostadsbristen.

Fru talman! Jag vill inledningsvis yrka bifall till båda reservationerna.

I storstadsregionerna och andra kommuner med inflyttning råder sedan flera år bostadsbrist med stigande bostadspriser, ökande grad av inneboende och andrahandsuthyrning och framväxten av en svart hyresmarknad som följd. Nu ser vi bostadsbrist i långt över hundra kommuner i Sverige. Enligt kommunerna själva tillhör grupperna unga och äldre de grupper som drabbas värst när bostadsbrist uppstår.

Enligt Fastighetsägarna i Stockholm betalar andrahandshyresgäster i snitt 70 procent mer i hyra än vad förstahandskontraktssinnehavare gör. Det finns exempel där personer har betalat 200 procent högre hyra än vad som står på hyresavin. Hyresgästerna rapporterar att den typ av medlemsärenden som ökat mest i hyresnämnderna rör just återbetalning av för hög andrahandshyra. I Stockholm, och säkert på andra håll också, har det gått så långt att det förekommer budgivning mellan bostadssökande för att få ett hyreskontrakt i andra hand.

Enligt hyreslagen kan den som betalat för mycket i hyra i andra hand vända sig till hyresnämnden och få hyran prövad i efterhand. Om hyresnämnden gör bedömningen att hyran varit för hög ska förstahandshyresgästen betala tillbaka den överskjutande delen till andrahandshyresgästen. Inriktningen på lagen är riktig, men i praktiken uppstår problem. Det ligger på andrahandshyresgästen att bevisa hur mycket hyra som betalats in. Det är inte alltid enkelt eftersom en del uthyrare kräver kontant betalning. Således uppstår situationer där ord står mot ord. Den som bor i andra hand är beroende av goda referenser, vilket leder till att det i praktiken är svårt att vända sig till hyresnämnden för att få upprättelse när man vet att den senaste referensen blir omöjlig att hänvisa till.

De former av spekulation och ekonomisk exploatering som förekommer inom boendet skapar stora orättvisor och måste bekämpas. Ockerhyror vid andrahandsuthyrning och svarthandel med förstahandskontrakt handlar om hur resurser överförs på orättfärdiga grunder mellan parter som befinner sig i ett icke jämlikt maktförhållande.

Fru talman! I en solidarisk bostadspolitik ska det finnas kommunala eller regionala bostadsförmedlingar som i huvudsak förmedlar hyreslägenheter med förstahandskontrakt. Kommunala bostadsförmedlingar ägnar sig vanligtvis inte åt att förmedla andrahandslägenheter. Den förmedlingen sker i stället genom privata förmedlingar mot betalning och utan kontroll av eller krav på rimliga hyror. I många fall kan det handla om kostnader på flera tusen kronor för att få ett kontrakt på några måna-

der, och till det läggs dessutom ofta minst sagt oskäligen hyror. Ytterst är det hyresvärden som ska godkänna en andrahandsuthyrning.

Vänsterpartiet har tidigare föreslagit att regeringen skulle utreda förutsättningarna och villkoren för kommunala bostadsförmedlingars möjlighet att även handha uthyrning av bostäder i andra hand, men ännu har utskottet inte tillstyrkt våra tidigare förslag, vilket är beklagligt. Här gäller riksdagen.

Alla är beroende av en bostad, vilket påverkar relationen mellan förstahands- och andrahandshyresgäst. Ockerhyror är en tydlig form av exploatering och utnyttjande av människor som befinner sig i en beroendeställning. För att skapa rättvisa villkor för dem som söker bostad i regioner med bostadsbrist anser vi att en översyn av förmedlingen av bostäder ska göras på så sätt att den även omfattar frågan om obligatorisk förmedling av andrahandslägenheter inom ramen för kommunala bostadsförmedlingars verksamhet. Denna typ av förmedling är önskvärd för att minska risken för att redan utsatta människor drabbas av ocker i form av oskäligen hyror och orimliga förmedlingsavgifter. Dessutom skulle en sådan lösning även innebära ökad säkerhet för den som vill hyra ut sin bostad med gott uppsåt. Kommunala förmedlingar kan ges uppdraget att kontrollera att hyror sätts på en nivå som motsvarar bruksvärdet.

Mot bakgrund av detta tycker vi i Vänsterpartiet att regeringen ska utreda förutsättningarna och villkoren för kommunal förmedling och uthyrning av lägenheter även i andra hand.

Fru talman! Vänsterpartiet anser att boende som hyr i andra hand behöver starkare rättigheter. I dag kan andrahandshyresgästen inte göra något för att få bo kvar om förstahandshyresgästens rätt förfaller och ej heller få sin rätt att bo kvar prövad enligt gällande lagstiftning. Det prövas inte heller i dag under vilka villkor förstahandshyresgästens besittningsskydd upphör, till exempel genom att denna avlider, hur länge andrahandshyresgästen har haft lägenheten och vilka särskilda behov andrahandshyresgästen har.

Vänsterpartiet anser att andrahandshyresgästen ska kunna få sin besittningsrätt prövad enligt fastlagda kriterier och träda in i förstahandshyresgästens ställe om dennes hyresrätt upphör enligt ovan nämnda skäl.

Regeringen bör utreda detta och återkomma med förslag till kriterier för under vilka omständigheter andrahandshyresgästens rätt att överta besittningsskyddet kan komma att gälla.

För att komma till rätta med för höga andrahandshyror krävs att både fastighetsägare och förstahandshyresgäster åläggs ett större ansvar. I samband med ett godkännande bör hyresvärden vara vaksam och kontrollera att det inte tas ut en överhyra av andrahandshyresgästen. Andrahandshyran bör därför granskas och ingå som en naturlig del när tillstånd ges för uthyrning. Vid andrahandsuthyrning av hyreslägenhet kan fastighetsägaren respektive hyresnämnden enkelt göra denna kontroll.

Regeringen bör således återkomma med förslag som innebär att en granskning av andrahandshyran ingår som en del vid själva beslutet om tillstånd att hyra ut.

Den som hyr ut sin lägenhet i andra hand kan oftast vara säker på att, vid bostadsbrist, få en extra svart inkomst. För en förstahandshyresgäst som inte har behov av lägenheten kan det också vara en lockelse att behålla lägenheten och försöka skaffa sig en extrainkomst genom att få

andrahandsuthyrning godkänd. Hyreslagen bör därför utformas så att om en förstahandshyresgäst tar ut en överhyra rubriceras detta som ocker och bör vara skäl för förlust av hyreskontraktet.

Fru talman! Mot den här argumentationen från Vänsterpartiet har vi regeringens förslag i en proposition som går i helt annan riktning. Utifrån det tar vi upp i våra reservationer det orimliga i förslagen. I den första reservationen, som jag yrkade bifall till, tycker vi att det är viktigt att det inte skapas nya regler som resulterar i större osäkerhet på hyresmarknaden. Vi anser att regeringen bör precisera vad som avses med längre utlandsvistelse och återkomma till riksdagen med nytt förslag.

I den andra reservationen har vi tagit upp att den som i dag har tagit ut överhyra blir återbetalningsskyldig upp till två år tillbaka i tiden. Regeringen vill genom sitt förslag förkorta denna tid till ett år, vilket är helt ologiskt, anser vi. Vi anser att det ger en felaktig signal till de personer som tar ut vad som kan betecknas som ockerhyra av sin andrahandshyresgäst.

Vi föreslår därför att riksdagen avslår förslaget och återkommer med ett förslag som det som gäller nu, det vill säga att det hela ska avse två år tillbaka i tiden. Med detta yrkar jag än en gång bifall till båda reservationerna i betänkandet.

Anf. 73 CHRISTINE JÖNSSON (m):

Fru talman! När jag började intressera mig för politik i början på 70-talet var en av de stora frågorna bostadsbristen och de problem som unga då hade med att få bostad i våra storstadsområden och tillväxtstäder.

En sak som då präglade bostadspolitiken var en fullständig överreglering genom den bostadspolitik som då fördes. Det var allt ifrån regler för hur många bostäder de olika kommunerna skulle få bygga till regler om utformningen av hyreslägenheter och andra delar.

Det har blivit bättre. Men om man lyssnar på Egon Frid inser man att även Egon lever kvar lite i den överreglerade bostadspolitik som fördes på 60-, 70- och 80-talen. Jag tror att ett av de stora bekymmer vi har haft är denna överreglering av bostadsmarknaden som gör att marknaden helt enkelt inte fungerar.

Frågor om boendet är för många svåröverblickbara. Den enskilde har ofta svårt att se vilka regler som gäller till exempel i hyreslag och jordabalk. Likväl krävs det omfattande kunskap hos den enskilde för att kunna göra de rätta livsavgörande valen.

En del som har varit svår att förstå är hur en andrahandsuthyrning drabbar en person som uthyrare men också den som ska hyra. Alliansregeringen tar nu ännu ett steg i förändringen av bostadsmarknaden och ökar möjligheterna till andrahandsuthyrning. Andrahandsuthyrning orsakar ofta tvister både för den som hyr och för den som hyr ut. Det är viktigt att man ser till att skydda båda parterna. Det är en svår balans mellan å ena sidan hyresgästens frihet att hyra ut lägenheten, å andra sidan hyresvärdens intresse av stabila kontrakt.

I många svenska kommuner ser vi, precis som föregående talare har sagt, en bostadsmarknad i obalans. Särskilt i storstadsregionerna, men också kring universitets- och högskoleorter och i andra tillväxtregioner råder en bostadsbrist. Den bostadsbristen råder till viss del också beroende på att det inte finns en flexibilitet. Det har för många inte funnits

någon möjlighet att hyra ut sin lägenhet till exempel vid längre utlandsvistelser för studier eller annat. Man avstår hellre därför att man tycker att det är krångligt. Man tror att det är svårt, och man låter lägenheten stå tom. Som en del av de tidigare talarna har varit inne på leder detta i värsta fall också till olovlig uthyrning med ibland tuffa konsekvenser för såväl uthyrare som den tillfälliga hyresgästen.

För några år sedan gick Akademiska Föreningens bostäder i Lund igenom sitt bostadsbestånd och uppfattade då att det var upp till 15 procent som bodde i lägenheterna som inte hade kontrakt och inte heller lagliga andrahandskontrakt.

För att bättre utnyttja de möjligheter till fler boendetillfällen som finns inom det befintliga bostadsbeståndet föreslår regeringen nu i denna proposition att ge något större möjlighet och ökade incitament till andrahandsuthyrning. Förslaget innebär också att hyresnämnden ska kunna ge tillstånd till andrahandsuthyrning när hyresgästen på grund av längre utlandsvistelse eller studier på annan ort vill hyra ut sin lägenhet.

Jag tror att det är viktigt att vi tar det här första steget, men sedan finns det naturligtvis många andra steg man måste ta för att få en väl fungerande hyresmarknad och bostadsmarknad. En del som kommer nu under våren gäller äganderätterna. Det handlar också om det som man föreslår här – att det ska finnas ett större incitament även ekonomiskt att hyra ut sin bostad. Detta finns med i bostadspropositionen för 2009.

Med detta, fru talman, yrkar jag bifall till förslaget i civilutskottets betänkande om ökade möjligheter till andrahandsuthyrning.

Anf. 74 EGON FRID (v) replik:

Fru talman! Hela det här betänkandet luktar i och för sig lite pseudo-debatt i bostadskrisens Sverige. Vi borde diskutera de verkliga reella bostadspolitiska problemen med kraftigt minskat byggande av hyreslägenheter och en finanskris som har slagit med hård kraft också på byggandet över hela sektorer och alla upplåtelseformer. Finanskrisen har förvärrat byggkrisen och bristen på byggande av både hyresrätter och bostäder över huvud taget. Frågan är därför hur stor idé det är att diskutera de här små förändringarna.

Men man kan inte utifrån att regeringen lägger fram dåliga förslag bara strunta i att ifrågasätta dem därför att de är dåliga och kanske inte påverkar nuvarande situation så mycket. Här är det ändå viktigt att poängtera att förslagen snarare förvärrar en redan besvärlig situation på bostadsmarknaden. De förbättrar inte det minsta för hyresgästen.

Det är uppenbart vad som gäller. Christine Jönsson pratar om friheten enligt jordabalken. Vi vet att det är friheterna för den som äger som är det absolut viktigaste för regeringen. Vilka rättigheter och möjligheter en hyresgäst har och ska ha eller vilka rättigheter och möjligheter en andrahandshyresgäst har förstår vi att regeringen inte är så intresserad av.

Vi överreglerar inte för att vi tycker att det är kul att överreglera. Jag håller inte heller med om att det är någon överreglering. Vi ser vilka problem som finns i samhället, och vi måste hjälpa till att rätta till dem.

Anf. 75 CHRISTINE JÖNSSON (m) replik:

Fru talman! Egon Frid har naturligtvis rätt att regeringen vill värna äganderätten. Den är viktig. Det är också viktigt att värna dem som anses som svaga i det här läget när det gäller andrahandsuthyrning, nämligen hyresgästen och den som hyr ut.

Traditionellt sett har man haft svårt som hyresgäst att hävda sin rätt, till exempel rätten att hyra ut vid längre utlandsresor och längre vistelser på annan ort för studier. Det gör att man har fått välja att antingen betala hyra under de år man är ute eller att lämna lägenheten med de svårigheter det innebär när man kommer tillbaka. Detta är ingenting som har kommit till på grund av bostadsbristen. Det har kommit till genom ett antal års problem och problematiserande när man har sett att det har varit ett bekymmer att hyra ut hyresrätter.

Jag kan inte riktigt se kopplingen till den bostadsdebatt som Egon försöker föra här. Det här handlar om att reglera ett avtal mellan hyresvärd och hyresgäst och de bekymmer man har sett där.

Till skillnad från Egon Frid tror jag att det här ökar flexibiliteten och frigör ett antal lägenheter som inte skulle ha kommit ut på hyresmarknaden tidigare. Jag ser också kopplingen till övriga delar, till exempel äganderätten, när det gäller antalet fler hyreslägenheter. Jag ser naturligtvis också kopplingen mellan finanskrisen och bostadsmarknaden.

Men för mig är inte detta riktigt det som betänkandet rör sig om. Det handlar om att reglera en del av den bostadsmarknad som har varit förhållandevis svår för just den enskilde hyresgästen.

Anf. 76 EGON FRID (v) replik:

Fru talman! Det är väl uppenbart att det finns en koppling mellan brist på bostäder, framför allt brist på hyresbostäder, och en andrahandsuthyrning av lägenheter. Många av dem som inte har möjligheter att få ett förstahandskontrakt är hänvisade till en andrahandsmarknad. Det har varit ett stort problem under lång tid med denna andrahandsmarknad. Jag tycker att det här är viktigt.

Vänsterpartiet har försökt utforma en politik även för andrahandshyresgästernas rätt. Det handlar framför allt om att få ett förstärkt besittningsskydd. Christine Jönsson tar själv upp att det finns alltför stora grupper som bor oreglerat över huvud taget. Därför måste det finnas en reglering även för andrahandshyresgäster och deras situation. Deras rättigheter måste vara tydliga. Det är också tydligt att det finns en koppling mellan detta och regeringens politik. Regeringen vill lösa bristerna i bostadspolitiken med en ökande andrahandsuthyrning och fler inneboende.

Jag kan rent logiskt försöka förstå hur ni tänker. Ni menar att det finns stora lägenheter med stora ytor i innerstaden i Stockholm och många andra stora städer som man skulle kunna dela upp. Ni ser att man rent matematiskt kan räkna ut att här har vi en bostadsbrist, och om vi skapar lättnader för människor att hyra ut kan man flytta in hos varandra. Jag tycker att det är ett ganska cyniskt sätt att se på hur folk ska lösa sitt bostadsbehov i framtiden.

Jag tycker att det är angeläget att regeringen vidtar åtgärder för att reglera detta på ett bättre sätt som stärker andrahandshyresgästens rättigheter och inte bara underlättar och stöder äganderätten.

Anf. 77 CHRISTINE JÖNSSON (m) replik:

Fru talman! Man ska kanske inte enbart se till andrahandshyresgästen utan också till förstahandshyresgästen. Det finns många komplexa delar i det här, alltifrån hur man garanterat får tillbaka sin lägenhet till hur man skyddar andrahandshyresgästen. Där finns säkert ytterligare saker att göra. I den här propositionen ger man en ökad möjlighet till detta. Jag ser det som ett första steg i den reformpolitik som alliansregeringen nu genomför.

En annan sak som jag tror är viktig som signal i den här propositionen är att man kommer åt lite av det stora mörkertal som finns när det gäller andrahandsuthyrningar. Det gäller de problem som Egon Frid tar upp, till exempel ockerhyror, väldigt dåligt besittningsskydd och annat. Man kommer åt detta lite grann när man gör det lättare för förstahandshyresgästen att hyra ut sin lägenhet. Jag ser bara vinster i detta och kan inte riktigt förstå Vänsterpartiets gnäll om den här propositionen. Det finns andra delar där jag förstår det mer men inte just här.

Anf. 78 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik:

Fru talman! Vad jag förstår finns det ingen förståelse från alliansregeringen för att unga människor kanske vill ha ett eget hyreskontrakt. Man riktar helt och hållet in sig på den välvilja som ska finnas hos människor som har en bostad att hyra ut den i andra hand. Andrahandsuthyrning har funnits sedan lång tid tillbaka, men då har den inte varit så oreglerad som den kommer att bli nu med ert förslag om att om man åker utomlands ska man kunna hyra ut sin bostad. Man ska inte behöva precisera vad man ska göra utomlands eller hur länge man ska vara borta. Tar ni inte någon hänsyn till de remissinstanser som nu har påtalat problemet med ert förslag. Det kommer att vara jättesvårt att veta på vilka grunder man ska ge tillstånd att hyra ut.

Är det här bara ett sätt att öka andrahandsuthyrningen i stället för att satsa på att unga människor ska få en egen bostad? Ni gör ingenting för att öka bostadsbyggandet.

Anf. 79 CHRISTINE JÖNSSON (m) replik:

Fru talman! Christina Oskarsson är inne på samma sak som Egon Frid, nämligen att man kan reglera och med politik få fram en fungerande bostadsmarknad. Tidigare i diskussionen gjorde Christina Oskarsson en koppling mellan finansmarknaden och bostadspolitiken. Det stora bekymret är att det inte är politiska beslut som bygger fler bostäder, utan det handlar om en väl fungerande marknad och tillgång på kapital. Nu när till exempel när Skanska säger upp ett antal byggare och administratörer på grund av finanskrisen märker man att det är den koppling som är den starkaste.

Jag tror inte att beslut i riksdagen eller fullmäktige om byggande av ett antal bostäder i de olika kommunerna ger en enda ny bostad. Jag tror att det är en väl fungerande tillväxt som gör det. Det är väl där som vi skiljer oss åt.

Sedan har vi frågan om vi kan se problem med andrahandsuthyrningen. Nej, jag kan inte göra det om man har en reglering som ökar flexibiliteten. Äganderätterna kommer också att öka flexibiliteten på bostadsmarknaden. Det är så man kan få en bättre fungerande marknad, och inte genom fler regleringar.

Anf. 80 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik:

Fru talman! Här skiljer vi oss åt betydligt. Nu pratar Christine Jönsson om finansmarknaden och den finansmarknadskris som är nu. Hon säger att man inte genom politiska beslut kan se till att det byggs fler lägenheter. Där tror jag att Christine Jönsson har helt fel.

Tidigare har ni hänvisat till att det är svårt att bygga för det finns inga byggnadsarbetare att få tag på eftersom alla jobbar för fullt. Men nu är situationen en annan. Nu är det stora varsel, precis som Christine Jönsson säger, bland byggnadsarbetarna. Nu är det ett ypperligt tillfälle för er som har makten här i Sverige att göra en insats för att byggnationen ska komma i gång och samtidigt lösa problemet med den stora bostadsbrist som finns i landet. Varför tar ni inte den möjligheten? Eller är det kanske så att ni sitter på er kammare och försöker fila ihop något nu? Förhoppningsvis kan man tro att det är så.

Slutligen skulle jag vilja fråga Christine Jönsson: Vad säger du till en ung människa som drömmer om ett eget boende och inte ett boende i andra hand där man står med mössan i handen och ber om att få flytta in och som inte har rika föräldrar som kan finansiera ett boende för sina barn? Vad säger du till en sådan människa?

Anf. 81 CHRISTINE JÖNSSON (m) replik:

Fru talman! Både Christina Oskarsson och Egon Frid har varit inne på kopplingen mellan finanskrisen och bostadsmarknaden. Jag delar uppfattningen att den kopplingen finns och att det är det stora bekymret. Christina Oskarsson var också inne på att man under vissa perioder inte har fått i gång byggandet på grund av brist på arbetskraft och annat. Det gör också att man måste ha en fungerande marknad. Man måste ha en marknad som fungerar utan de politiska klåfingrigheter som har varit under de senaste decennierna.

Jag tror att vi till viss del har samma uppfattning när det gäller vilken bostad man vill ha. Vill man ha ett förstahandskontrakt är det också det som man måste försöka att få fram i form av fler bostäder, fler bostadsrätter, fler hyresrätter och en väl fungerande bostadsmarknad med stor valfrihet.

Men det finns också en stor grupp som jag kanske har sett mer i min hemkommun än vad Christina Oskarsson har gjort, och det är de som kanske vill ha en bostad i ett år under några terminers studier på universitetet för att sedan nästa period läsa vid universitetet i Roskilde, Köpenhamn eller något annat universitet ute i Europa. Den gruppen ungdomar – och det är inte en helt liten grupp – tillgodoser man med en större flexibilitet, till exempel med en möjlighet att kunna hyra en lägenhet på ett år, en möjlighet att få en studentbostad eller något annat. Det måste finnas möjlighet till både-och, Christina Oskarsson. Det är det jag har försökt att säga i mitt inlägg här.

Anf. 82 LENNART PETTERSSON (c):

Fru talman! Propositionen som ligger till grund för dagens debatt innebär dels en utvidgning av möjligheten till andrahandsuthyrning av bostäder, dels en förkortning av den tid för vilken man ska kunna få återbetalning av en för högt uttagen hyra. I en tidsålder när allt fler rör sig inom en allt vidare geografisk area vill Centerpartiet och alliansen underlätta för både dem som vill hyra ut sin bostad och för dem som vill hyra den.

Som alla vet är det bostadsbrist i stora delar av landet, och det gäller inte minst hyreslägenheter. För att öka utbudet gäller det att ta till vara de möjligheter som ges. Ett sätt är att öka uthyrningen på andrahandsmarknaden. I dag är en utlandsvistelse inte skäl nog för en andrahandsupplåtelse. Detta vill vi ändra på.

Som jag sa i inledningen blir vi alltmer rörliga. Många jobbar i internationella koncerner där det är vanligt att arbeta på enheter utomlands under längre eller kortare perioder samtidigt som man ändå vill behålla sin bostad i Sverige. Det finns därför skäl att modernisera lagstiftningen.

Fru talman! I dag är det så att en hyresgäst som efter det att hyreskontrakt har tecknats tycker att hyran är oskäligt hög har möjlighet att i efterhand få den reducerad för en tid av två år. Denna tid vill nu regeringen förkorta till ett år, och det tycker jag är ett klokt förslag.

När jag för första gången hörde talas om möjligheten att i efterhand kräva tillbaks pengar av motparten i ett hyresavtal tyckte jag att det var en märklig rättighet, och det tycker jag fortfarande. Det är ju trots allt två vuxna parter som har tecknat ett avtal, och ingångna avtal bör som bekant hållas.

Om man som hyresvärd har undertecknat ett kontrakt utgår man självklart från att man ska få in den månadshyra man har kommit överens om. Samtidigt kan det vara lika självklart att en hyresgäst i en trängande situation kanske skriver på ett avtal för att över huvud taget snabbt kunna lösa en besvärlig situation. Det gör att jag kan acceptera en viss möjlighet till ångerrätt från hyresgästens sida. Det gör att jag också kan ställa mig bakom det förslag som regeringen har lagt.

Fru talman! Vad säger då oppositionen? Ja, i den del som gäller andrahandsuthyrning vid utlandsvistelse är det två saker som Socialdemokraterna och Vänsterpartiet hänger upp sig på. Den ena är att det kan vara svårt att verifiera utlandsvistelsen. Det andra är att det ska preciseras vad som menas med en längre sådan. Jag måste tillstå att jag har mycket svårt att hitta tyngden i ert motstånd. Det heter ju att man ska välja sina strider, och detta är definitivt en sådan där man har fått skrapa på botten för att över huvud taget hitta något som kan liknas vid en avvikande uppfattning.

Därutöver ondgör sig Vänsterpartiet över att man ska kunna få tillbaka oskälig hyra bara för ett år i stället för två år. Jag vill fråga Egon Frid om han tycker att det är rimligt att man betalar en för hög hyra i mer än ett år utan att reagera. Har man en rättighet att till och med bryta ett ingånget avtal gäller det också att vara vaken någon gång under tolv månader, annars kan man gott få fortsätta sova, för då behöver man uppenbarligen inte pengarna och lider ingen nöd.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Anf. 83 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik:

Fru talman! Jag inser det tråkiga i att om jag ställer frågor till Lennart Pettersson får jag samma svar som jag har fått av Moderaternas representant här, för ni tycker ju likadant.

Jag har en fråga till Lennart Pettersson. Jag har för mig att du i den allmänpolitiska debatten tidigt i höstas fick frågan vad du skulle säga till en ung människa som drömmer om ett eget boende och har svårt att få det. Vad skulle du ge för råd till den människan?

Jag har för mig att du då inte visste riktigt vad du skulle svara. Nu har du ju haft lite tid att tänka, så jag tänkte att du nu kanske kunde tala om vad du skulle säga.

Anf. 84 LENNART PETTERSSON (c) replik:

Fru talman! Jag skulle föredra om vi håller oss till ärendet. Ärendet gäller alltså att ta ställning till om vi ska vidga begreppet andrahandsupplåtelse eller inte. I dagens lagstiftning, som ni uppenbarligen känner sympati för, står det att tillstånd ska lämnas om ”hyresgästen på grund av ålder, sjukdom, tillfälligt arbete på annan ort, särskilda familjeförhållanden eller därmed jämförbara förhållanden har beaktansvärda skäl för upplåtelsen”. Det är okej för er del.

Det som nu tillkommer är egentligen bara två ord: ”studier och längre utlandsvistelse”. Att det skulle kunna vara avgörande för hela ungdomsgenerationens möjligheter till boende är en överdrift som jag inte riktigt förstår.

Den lagstiftning vi tar ställning till i dag beaktar nämligen inte relationen mellan hyresvärden och förstahandshyresgästen. Om någon får arbete utomlands avstår man inte från att ta det arbetet på grund av lagstiftningen. I stället flyttar man utomlands och betalar sin hyra på hemmaplan medan lägenheten står tom.

Jag kan inte förstå att ni inte inser att det här förslaget skapar utrymme för fler att komma i åtnjutande av en bostad. Det förstör inte för någon och det hindrar inte för någon. Vi vidgar begreppen så att fler ska få möjligheten, även de ungdomar som Christina Oskarsson talar om.

Detta är ingen lösning för den stora gruppen, men som jag sade i mitt anförande ska vi ta vara på varje pusselbit. Men detta förslag bara förbättrar – det försvårar inte för någon.

Anf. 85 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik:

Fru talman! Jag förstår att jag inte får svar på min fråga, men jag tycker faktiskt att den hör till den här debatten. I och med att man utvidgar möjligheten till andrahandsuthyrning och i betänkandet beskriver det som en möjlighet att minska bostadsbristen, att fler ska få tillgång till bostäder och så vidare hör dessa frågor ihop.

Redan i dag har man ju möjlighet att hyra ut sin bostad om man har tillfälligt arbete på annan ort. Det finns ingen begränsning där – det behöver inte vara hemma hos Lennart Pettersson eller hemma hos mig i Surte, utan det kan vara även utomlands. Den stora frågan är varför ni inte vill precisera det här och säga hur lång tid det ska handla om. Det är på grund av att det är så lösa boliner som remissinstanser har avstyrkt detta.

Jag tycker att detta hör ihop med frågan om bostadsbristen. Ni försöker lösa bostadsbristen med att öka uthyrningen i andra hand i stället för att satsa på att bygga lägenheter.

Anf. 86 LENNART PETTERSSON (c) replik:

Fru talman! Detta tillför en marknad som i dag inte finns. Därför kan jag inte förstå att ni ställer er avvisande till att vi öppnar fler möjligheter för ungdomar eller andra – vi ska inte hänga upp oss på ungdomar, för det kan också vara andra som behöver en bostad – och tillför ett antal lägenheter under viss tid. Det måste väl vara ett plus för bostadsmarknaden?

Christina Oskarsson säger att det som i dag står om arbete på annan ort också borde täcka det som står i det tillägg vi vill göra i dag. Tolkar ni det på det sättet så förstår jag ännu mindre vad som är problemet. Då säger ni ju att detta ska medges utifrån dagens lagstiftning och rymmas i den text som gäller i dag. Men när vi då vill precisera detta tycker ni att det är fel. Jag hänger inte med i tankegångarna.

När det gäller tidspreciseringen hör jag till dem som tycker att vi inte ska ha en lagstiftning som är alltför detaljerad. Det gäller även i detta fall. Här finns en möjlighet att låta en rättspraxis växa fram när det gäller vad som är att betrakta som en längre tidsperiod. Att vi i denna församling skulle låsa det vid sex, tolv eller arton månader tycker jag skulle bli fullständigt fel.

Låt människor som hanterar de här frågorna, inte minst inom hyresnämndens verksamhetsområde, ta det ansvaret. Så gör man en klok bedömning av när det är skäligt eller oskäligt. På det sättet tror jag också att vi hamnar i en situation som blir fullständigt tillförlitlig när det gäller lagstiftningen.

Anf. 87 EGON FRID (v) replik:

Fru talman! Lennart Pettersson avslutade sin senaste replik med att säga att vi skapar en marknad som i dag inte finns. Har inte alliansregeringen, Centerpartiet eller Lennart Pettersson sett att denna marknad definitivt finns redan i dag? Den är redan i dag ett problem på grund av att den tenderar att vara oreglerad.

Sedan hänvisar han till att vi ska vänta på rättspraxis. Är det några som känner till rättspraxis när det gäller andrahandsuthyrning är det väl hyresnämnderna?

Mer tydligt än det som hyresnämnden i Göteborg har sagt kan det inte bli. De avstyrker förslaget med hänvisning till att tillståndssituationen kommer att vara mindre avgränsande och betydligt mer svårkontrollerad än övriga när man inte definierar vad som menas med längre utlandsvistelse. Hyresnämnden i Göteborg är jättetydlig när de säger att det enligt hyresnämnden skulle kunna leda till missbruk på så sätt att en person behåller sin lägenhet i onödan till nackdel för presumtiva förstahandshyresgäster. Kan vi inte i grund och botten vara överens om att vi ska arbeta för att få fler förstahandshyresgäster? Det borde vara en gemensam grundsyn.

Om nu detta, som Lennart Pettersson menar, är en så liten och obetydlig fråga är det märkligt att förslaget över huvud taget läggs fram. Det

skapar mer problem än vad som finns i dag. Varför säger ni samma sak alla fyra när det gäller en så liten, obetydlig och fjuttig fråga?

Prot. 2008/09:36
26 november

Anf. 88 LENNART PETTERSSON (c) replik:

Fru talman! Egon Frid säger att marknaden finns redan i dag. Innebär det att marknaden i dag är oreglerad när det gäller människor som bor utomlands? Jag måste säga att jag inte riktigt förstår det påståendet. Min bild är den att om man i dag flyttar utomlands och inte får lov att hyra ut sin lägenhet avstår man från att göra det, och då finns inte marknaden. Om man hyr ut den utan tillstånd är det lagvidrigt. Därför borde det vara ett plus att vi nu inför möjligheten att hyra ut lägenheten så att man som förstahandshyresgäst känner att man är trygg i lagstiftningen. Jag förstår inte resonemanget.

Inte heller förstår jag resonemanget om hur ett avslag på propositionen skulle skapa fler förstahandsuthyrningar. Det vill jag gärna att Egon Frid utvecklar. Som jag sade tidigare reglerar detta inte relationen mellan hyresvärderna och förstahandshyresgästen. Det innebär att jag som förstahandshyresgäst kan fortsätta att betala min månadshyra även om jag inte bor i lägenheten. Det skapar dock inte en enda ytterligare förstahandsuthyrning. Utveckla gärna dessa tankar.

Anf. 89 EGON FRID (v) replik:

Fru talman! Vitsen med hela hyreslagstiftningen är att den ska vara reglerad och ett stöd för besittningsskyddet. På samma sätt som alliansregeringen uppenbart värnar äganderätten företräder mitt parti, Vänsterpartiet, hyresgästerna och deras rätt till ett starkt besittningsskydd. Likaså anser vi att även andrahandshyresgästens besittningsskydd ska vara starkare än i dag.

Lennart Pettersson frågar hur många fler förstahandshyresgäster nuvarande situation ger. Det är svårt att säga utifrån att vi har den stora brist som vi har. Både fastighetsägarna och hyresnämnderna menar att detta riskerar att leda till färre förstahandshyresgäster eftersom fler med regeringens förslag har möjlighet att hyra ut i andra hand, ha dubbelt boende, vilket är en av de konsekvenser vi kommer att få när hyreslagstiftningen inte specificerar vad som menas med längre utlandsvistelse och att det ska finnas dokumenterade skäl för utlandsvistelsen.

Det är ett sätt att ge signaler till hyresmarknaden och hyreslagstiftningen; om man av goda skäl flyttar någon annanstans är det rimligt att man överlåter och ger möjlighet för annan hyresgäst att med förstahandskontrakt bo i lägenheten. Nu skapar regeringen bara ökade möjligheter till andrahandsuthyrning samtidigt som vi redan i dag ser en oreglerad andrahandsuthyrning som dessutom riskerar att bli större.

Anf. 90 LENNART PETTERSSON (c) replik:

Fru talman! Det gavs två intressanta synpunkter. Egon Frid sade att Vänsterpartiet företräder hyresgästerna. Centerpartiet och alliansen företräder både hyresgäster och hyresvärdar. Jag trodde i min enfald att vår roll som politiker var att väga in olika samhällsintressen och olika personliga intressen, sammanföra dessa och därefter komma fram till ett ställningstagande. Jag trodde att det var Hyresgästföreningen som före-

*Vissa frågor om
andrahandsupplåtelse*

rädde hyresgästerna och att vi har att ta ansvar för alla våra medborgare i samhället.

Egon Frid sade också att fler i princip skulle kunna upplåta sina lägenheter med förstahandskontrakt. Det kan jag inte tolka på annat sätt än att vi i så fall skulle ha en lagstiftning där man var tvingad att lämna sin lägenhet ifrån sig på grund av vistelse på annan ort under en viss tid. Det är konsekvensen av det resonemang som Egon Frid för. Återigen: Detta påverkar inte relationen mellan hyresvärd och hyresgäst.

Om vi ska tvinga fram fler förstahandshyresgäster kräver det att vi gör ett ingrepp i rätten att behålla sin bostad som hyresgäst. Det skulle vara intressant att se om det resonemanget från Vänsterpartiet går hem hos hyresgästerna. Det skulle betyda att om man bor två år utomlands har man inte rätt att behålla sin lägenhet eftersom den ska upplåtas till någon annan som får ett förstahandshyreskontrakt. Det ska alltså inte vara tillåtet att ha dubbla bostäder.

Om Egon Frid lite grann tänker över konsekvenserna av det han nyss sade tror jag att han kommer fram till att detta är helt orealistiskt.

Anf. 91 LARS TYSKLIND (fp):

Fru talman! Det har redan sagts mycket i den här frågan, och de flesta har nog blivit insatta i vad betänkandet och propositionen handlar om. Icke förty kan man säga att det är ett aktuellt betänkande som gäller vissa frågor om andrahandsupplåtelse. Jag vill till att börja med yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet i dess helhet och avslag på reservationerna.

Jag kan konstatera att regeringen i två propositioner lagt fram förslag med avsikten att ge ökade möjligheter och incitament för att genom ökad andrahandsuthyrning bättre utnyttja det befintliga bostadsbeståndet för boende. Det är en målsättning som rimligtvis borde stödjas av de flesta. Som debatten visar har åtminstone Folkpartiet och alliansen i övrigt inga problem att stödja den målsättningen från regeringens sida.

Det gäller dels den proposition vi diskuterar i dag, *Ökade möjligheter till andrahandsuthyrning*, dels propositionen *Beskattnings av vinster på utländska premieobligationer, m.m.* Under detta "m.m." döljer sig ett ökat schablonavdrag vid uthyrning av bostäder. Det gäller privatbostadsfastigheter, privatbostad och hyreslägenhet. Där höjer man alltså schablonavdraget; förslaget är att det ska höjas från 4 000 till 12 000 kronor. Det är ett förslag som inte behandlas av civilutskottet utan av skatteutskottet. Jag tycker ändå att det är värt att nämnas i sammanhanget eftersom förslagen naturligtvis påverkar varandra.

Fru talman! För att återgå till dagens betänkande kan jag konstatera att utskottet ställer sig bakom det förslag som lagts fram av regeringen i propositionen. Förslaget är, som sagt, inte särskilt märkligt utan ligger väl i linje med den politik som alliansen fört och framfört tidigare. Det handlar om både tillägg och förtydliganden i hyreslagen och ger ökade möjligheter till andrahandsuthyrning genom en viss utvidgning av situationer som ska ligga till grund för beaktansvärda skäl för att hyra ut sin lägenhet i andra hand.

Det som läggs till är studier på annan ort. Nu är det närmast ett förtydligande eftersom det i praktiken redan varit gällande. Studier på annan

ort har alltså ansetts vara jämförbart med arbete på annan ort. Det är således bara ett förtydligande.

Man har även lagt till ”längre utlandsvistelse”. Den invändning som finns i reservation 1 från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet är att längre utlandsvistelse skulle specificeras. Utskottet gör bedömningen att den invändningen saknar relevans. Jag kan ställa mig bakom den bedömningen. I lagtext kan man inte ha med alla tänkbara situationer, och om man läser vidare i lagtexten står det ”eller därmed jämförbara förhållanden”. Den texten har funnits med även i den tidigare skrivningen. Det har alltså alltid funnits en öppning för att kunna avgöra varje enskilt fall.

Det är så man måste ha det. Det är omöjligt att i lagtext få in alla möjliga fall. Även om det fanns vissa invändningar i remissförfarandet tror jag inte att hyresnämnderna kommer att ha några svårigheter att göra rätt bedömningar med den bakgrundsdiskussion som har varit i det här fallet. Sedan får man väl se. Som Lennart Pettersson var inne på kommer naturligtvis rättspraxis att växa fram på det här området.

Fru talman! Det finns ett förslag om att korta ned tiden för återbetalningen av oskäligt uttagen hyra. Jag ska fatta mig kort. Jag tycker att detta skapar en bra balans mellan hyresvärd och andrahandshyresgäst. Man undviker orimliga konsekvenser, undviker att hyresvärden får betala åter under långa tider. Samtidigt behåller man skyddet för andrahandshyresgästen, som har en rimlig och ganska lång tid på sig att klaga på hyran. Jag tror att det var Lennart Pettersson som tidigare var inne på att man kan gå till hyresnämnden under den tid man bor i bostaden också. Man behöver inte gå tillbaka retroaktivt hela tiden. Ett år är en ganska lång och skälig tid i sammanhanget.

Anf. 92 YVONNE ANDERSSON (kd):

Fru talman! Debatten är för mig rätt så knepig. Vi pratar förbi varandra. Jag tänker på dem som lyssnar på debatten. De tycker nog: Vad handlar det om egentligen?

Fru talman! Jag säger det med en gång: För mig är inte andrahandsuthyrarna vanligtvis något hinder eller något negativt. De är något positivt för samhället.

Jag går tillbaka och funderar på hur det var för mig själv när jag var ung och började studera och hur det var när mina barn skulle gå den vägen. Socialdemokraterna hade aldrig kunnat bygga ut alla dessa platser vid olika lärosäten om det inte hade funnits hyggliga andrahandsuthyrare som hade tagit emot studenter. Man har aldrig, i princip inte på något ställe, lyckats bygga ut studentbostäderna så snabbt att man har kunnat motsvara platserna. I stället har studenterna varit utlämnade – om man vill kalla det så – till andrahandsuthyrarna.

De flesta av oss som har gått den vägen har tyckt att det har varit något positivt. Man har fått veta att ens plats på lärosätet har funnits tillgänglig. Man kanske har fått beskedet i juni eller juli, och man ska starta i september. Vilken möjlighet har man haft att söka sig ett förstahandskontrakt?

Nej, andrahandsuthyrningen har många gånger varit en hjälpande hand för unga och äldre som har gjort tillfälliga saker. Den har hjälpt till och fungerat som en övergångslösning.

När vi i betänkandet *Vissa frågor om andrahandsupplåtelse* lyfter fram de här möjligheterna och vill utöka dem, så att fler ska kunna få en bostad över huvud taget, är det inte ett alternativ till att bygga bostäder. Det görs samtidigt. Hela tiden försöker vi bygga fram det som behövs.

Detta är en grund till flexibilitet för dem som har en bostad och tillfälligt ska göra en insats, till exempel i ett annat land, eller får ett annat arbete på något ställe. Vi kristdemokrater har länge talat om nödvändigheten av att öka flexibiliteten i bostadssystemet. Det gör vi i allianspolitiken till exempel genom att införa ägarlägenheter som en ny boendeform och stimulera uthyrningen av lägenheter i privatbostäder.

Det här förslaget innebär att det är hyresnämnden som ger tillstånd till en sådan upplåtelse när en hyresgäst på grund av längre utlandsvistelse eller studier på annan ort vill och kan hyra ut sin lägenhet. Här finns redan en begränsning. För min egen del skulle jag gärna utvidga det till ännu fler kriterier, därför att det ger möjligheter för många enskilda människor i ett utsatt läge att få bostad. Det handlar inte om att man under hela livet ska bo med andrahandskontrakt. Det tror jag inte alls. Men i vissa situationer, beroende på var i livet vi befinner oss, kan det här vara en väldigt bra lösning.

Det råder bostadsbrist på många håll i vårt land. Därför tror jag att det ur de yngres perspektiv är önskvärt att man har ett brett utbud av olika typer av hyresrätter i olika storlekar, i olika områden och i olika prislägen. Jag tror att vi underlättar detta genom det här betänkandet, som vi ska besluta om senare i dag. Jag vill redan nu yrka bifall till förslaget i betänkandet i dess helhet och avslag på reservationerna.

Fru talman! Många villor och lägenheter skulle med begränsade ombyggnader kunna få ytterligare en mindre lägenhet. Men skattereglerna har gjort uthyrningen ointressant. Som Lars Tysklind berättade finns redan ett sådant beslut. Vi menar att det här är ett viktigt steg i rätt riktning.

Jag tror att dagens boendalternativ inte speglar den verklighet som många människor i vårt samhälle lever i. De speglar eller reflekterar inte de förväntningar som finns. Vi tror att det måste till många fler valalternativ för att man ska få valfrihet och inflytande på bostadsmarknaden. Folk ska kunna känna sig trygga i sitt boende och ha möjlighet att välja boendeform beroende på livssituationen. Om man måste vara flexibel och förflytta sig snabbt ger detta också en möjlighet.

Fru talman! Slutligen vill jag återigen säga att jag tycker att vi i ett sunt samhälle ska vara tacksamma för att det finns många olika aktörer när man ska klara av de situationer som man kommer i. Man kan inte alltid räkna med att det går att få ett förstahandskontrakt när det ska gå snabbt. Men man kan räkna med det senare. Därför ska vi vara öppna och se positivt på de möjligheter som finns att så många människor som möjligt ska kunna ha en bostad.

Anf. 93 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik:

Fru talman! Jag kände att jag var tvungen att begära replik. Yvonne Andersson pratar på samma sätt som de övriga borgerliga ledamöterna har gjort, men det var en sak som jag funderade över. Yvonne Andersson sade att andrahandsuthyrningen är ett väldigt bra alternativ och att man kan bo så, men att det samtidigt byggs hela tiden. Jag skulle då vilja veta

var det byggs hyresrätter. Precis som jag sade i mitt anförande har byggandet av bostäder drastiskt minskat som en följd av regeringens obefintliga bostadspolitik. Det har nästan halverats från 2006 till 2009.

Man kan tänka sig att det inte byggs någonting därför att det nu är finanskris. Men det startade redan under 2007; 22 procent minskade det med då, tror jag. Det är ingenting som tyder på att det ska öka nu heller, när man pratar med människor som jobbar med de här frågorna.

Sedan är det faktiskt så att det finns undersökningar som visar att ungdomar inte vill bo i andra hand, hur bra Yvonne Andersson än tycker att det är att de ska göra det. I dag är det så att bara hälften av alla ungdomar mellan 20 och 27 år har en egen bostad. Visst, det är väl inte omöjligt att bo i andra hand om man vet att om ett år kan jag få ett förstahandskontrakt på en lägenhet. Men som det ser ut i dag är det inte så.

Jag skulle vilja fråga Yvonne Andersson, nu när vi kommer att få så stor arbetslöshet bland byggjobbarna, om det inte vore ett ypperligt tillfälle att regeringen satsade på bostadsbyggande och samtidigt kunde få ned arbetslösheten och låta människor få ett eget kontrakt på en lägenhet, det som de mest av allt önskar sig.

Anf. 94 YVONNE ANDERSSON (kd) replik:

Fru talman! Det är väldigt intressant hur Christina Oskarsson kan måla upp historien och bilden av hur det ser ut i vårt land. Jag tycker att hela Sverige via medierna har fått veta rätt mycket om historien de senaste veckorna.

Jag menar att tillståndet att det finns bostadsbrist ju inte är något som har uppkommit på två år. Jag tror att det vore mer intressant att Socialdemokraterna tittade på vad Socialdemokraterna gjorde i början av detta århundrade eller i slutet av det förra, att man jämförde med hur det var tidigare och hur man har hanterat de bostäder som finns när människor i vårt land på grund av misskötsel av miljonprogram får bo med kackerlackor, som vi såg i ett tv-program för lite sedan.

Jag tror att det här inrymmer så väldigt många stora och svåra frågor att vi kanske egentligen skulle vara lite mer ödmjuka och säga att vi nog måste ta tag i de här frågorna på väldigt många olika sätt.

Det har inte byggts lite, och planerna har inte tagits fram i särskilt begränsad omfattning, innan finanskrisen kom. Den har tyvärr kommit, och då kommer det naturligtvis att bli effekter.

Vad gör vi i stället? Vi har målet att våra medborgare och de som lever i Sverige ska ha en bostad. Då vill vi också ge utrymme för alla de bostäder som kanske står tomma just för att det är så krångligt att hyra ut. På många olika områden vet jag också att människor har dubbelboende därför att livssituationen med en flexibel arbetsmarknad ser ut så i dag. Men man skulle mycket väl kunna hyra ut det boendet till någon annan som säsongsarbetar, en villa eller vad det nu är, om det inte vore så krångligt.

Nu löser vi upp de här knutarna. Det viktiga är att det finns boenden som har en standard som är värdig en människa.

Anf. 95 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik:

Fru talman! Så kom det igen. Det slår tillbaka på oss. Jag har då aldrig sagt att vi har skött allting perfekt här i samhället, men nu var det ju så, Yvonne Andersson, att ni vann valet. Det gjorde ni på att ni skulle göra allting så mycket bättre än vi hade gjort. Men det har visat sig att det inte har blivit bättre, i alla fall inte för dem som söker bostad.

Ni har ju sett till att det inte byggs några bostäder. Ni har ju ingen bostadspolitik. Ni tror bara att marknaden ska lösa allt, och förstås att man nu ska kunna få hyra i andra hand. Det ska också vara jättekäckt. Ägarlägenheter är tydligen också något som ska lösa alla problem.

Men vad gör ni med människor som vill ha ett eget boende, människor som inte vill bo i andra hand och stå med mössan i hand och be om lov: Kan jag få bo här inne? Marknaden kan inte lösa det problemet, speciellt inte nu när vi har fått en finanskris också. Då behövs det rejäla insatser från dem som har regeringsmakten. I den alliansen ingår faktiskt du, Yvonne Andersson.

Anf. 96 YVONNE ANDERSSON (kd) replik:

Fru talman! Det är jag glad för att jag gör. Jag är också glad för att jag och mina kompisar på vår sida har en gemensam politik som kan leda till förändringar.

Vi tog hand om en bostadsbrist som rådde bland många och ett stelbent bostadssystem som innebar att några visserligen skulle ha förstahandskontrakt, men alla de andra då?

Ett mindre omfattande byggande än vi någonsin har presterat under de här tre åren var vad ni genomförde under er tid. Jag känner mig faktiskt stolt över att vi har en bostadspolitik där vi öppnar för många alternativa boendeformer. Vi försöker faktiskt utgå från den enskilda människans behov, och sedan vill vi ordna ett utbud som motsvarar det. Jag tror att vi kommer riktigt långt.

Det är med spänning jag ska följa när Bygghälsöinstitutet kommer med sina rapporter. Om Christina Oskarsson kommer ihåg när utskottet var där så kunde vi notera att det inte var särskilt rosade rapporter om det som hade hänt under slutet av 90-talet när en annan regering hade ansvar.

Alldeles oavsett hur socialdemokrater vill svartmåla det som händer nu så händer det mycket. Andrahandsuthyrningen, som vi diskuterar i dag, innebär att många människor har möjlighet att komma in på sina lärosäten, möjlighet att ta ett arbete tillfälligt och så vidare. Varför? Därför att vi öppnar för att det ska finnas en bostad. Det är ingen som står med mössa i handen. Det är en ren artighet. Här har vi rimliga förhållanden där uthyraren kommer överens med den som ska hyra.

Det här kommer att bli jättebra. Det är synd att ni inte ser att det är så bra som det faktiskt kommer att bli.

Anf. 97 EGON FRID (v) replik:

Fru talman! Yvonne Andersson representerar ju det parti i regeringen som har ansvar för bostadspolitiken. Yvonne Andersson säger att det sker så mycket. Det byggs hela tiden. Ni har gjort så mycket för bostadspolitiken att det till och med är bättre än innan regeringen tillträdde.

Jag skulle vilja att Yvonne Andersson redogör för den bostadspolitik som regeringen står för som inte vi andra har sett eller fått ta del av, framför allt inte medborgarna i Sverige, vare sig hyresgästerna eller byggnadsarbetarna. Alla som väntar på en bostadspolitik har inte sett att den finns. Det är spännande att höra att Yvonne Andersson säger att den finns. När ska ni presentera den?

Vilka förslag kommer ni att lägga fram för att vi ska få ett ökat bostadsbyggande i Sverige och större rättigheter för hyresgästerna? Det är ju det som den här debatten handlar om, balansen mellan ägande och besittningsskydd för hyresgästerna.

Tidigare, i debatten med Lennart Pettersson – nu är han inte kvar i kammaren – var det jättetydligt att regeringen ensidigt företräder dem som har möjlighet att äga och inneha och deras rättigheter. Det är balansen mellan hyresgäster – i det här fallet även andrahandshyresgästen och förstahandshyresgästen – och de som äger som gör att vi ifrågasätter möjligheten för andrahandshyresgästen att också få ett starkt besittningsskydd. Naturligtvis ska förstahandshyresgästen ha ett starkt besittningsskydd. Vi vill också att hyresgästernas möjligheter och makt totalt sett ska öka i relation till dem som förmedlar och äger lägenheterna.

Anf. 98 YVONNE ANDERSSON (kd) replik:

Fru talman! Det är intressant att höra, tycker jag, att efter dryga två år har Egon Frid ännu inte uppfattat vilken bostadspolitik som förs i landet. Det får väl tala för Egon Frids intresse, engagemang eller vad det nu är. Det är bara beklagligt. Den har faktiskt framförts i ett antal interpellationsdebatter och andra debatter i kammaren. Under ett snävt tidsbegränsat replikskifte kommer jag naturligtvis inte att kunna lyfta fram den.

Men det jag ska lyfta fram är att vi har ett helhetsperspektiv där vi vill få en balans mellan i första hand människors behov. Det handlar om individens behov.

Det kan vara Kalle som precis har kommit in på Hälsouniversitet i Linköping som jag hjälpte att ringa till en kompis som kunde tänka sig att hyra ut i andra hand så att han över huvud taget kunde skrivas in och börja när det var dags att börja på lärosätet fast han kom från en plats 80 mil längre bort.

Det kan också vara den äldre människan som fortfarande har kvar den stora villan där det finns en liten lägenhet bredvid och som är beredd att hyra ut under en tid.

Det här löses, och efter ett halvår eller något år när Kalle har tittat runt och sett vad som finns att tillgå kan han få ett förstahandskontrakt. Då vet man var man vill bo, vilka behov man har, att man kommer att vara kvar på lärosätet och så vidare. Då vill man satsa på olika sätt.

Vi har tagit tag i detta. Det finns olika människor i olika livssituationer beroende på vad de ägnar sig åt, inom vilken profession de är eller vad det nu är. De har behov av olika typer av lägenheter och olika boende, och så vidare.

Anf. 99 EGON FRID (v) replik:

Fru talman! Vad är det ni har tagit tag i, Yvonne Andersson? Vad är det ni har gjort rent faktiskt när Kristdemokraterna har presenterat sin bostadspolitik? Jag har själv ställt frågor i två år här i kammaren.

Det enda svar som vi har fått är ägarlägenheter. Hur många ägarlägenheter har det byggts i Sverige fram till nu? Hur många ägarlägenheter tror Yvonne Andersson att det kommer att byggas?

I övrigt handlar det om sådana så obetydliga förslag från alliansregeringen att ni själva säger att de är så obetydliga att ni inte ens kan förstå att vi har mage att ifrågasätta dem.

Vi kan vara överens om att ni har skapat en ökad rörlighet i landet. Men ni har inte skapat den totala helheten och möjligheten för människor som är tvungna att röra på sig att få en hyresrätt och en bostad.

Ni har skapat möjligheter för människor och underlättat för människor att bo i andra hand och inneboende. Vi hörde i tidigare replikskiften att ni har skapat en ny marknad för detta. Kan Yvonne Andersson redogöra för hur många som kommer att bli hänvisade till den marknaden?

Jag är inte ensam om att inte ha uppfattat regeringens, Kristdemokraternas eller bostadsminister Mats Odells förslag på en bostadspolitik. Det finns frågor som alla vi som diskuterar bostadspolitik i Sverige i dag ständigt ställer oss.

När ska regeringen komma med förslag som leder till att det byggs fler lägenheter? Det är i finanskrisens Sverige i dag en förstärkt bostadskris.

När kommer förslag från regeringen för att underlätta byggandet av hyreslägenheter, för att det ska byggas mer över huvud taget och skapas finansiella möjligheter för företag inom byggbranschen att sysselsätta sin personal?

Det behöver byggas fler lägenheter just för människor som har behov av att bo ska få den sociala rättigheten.

Anf. 100 YVONNE ANDERSSON (kd) replik:

Fru talman! Alla medborgare, familjer och andra har rättigheter att bo. Där är vi överens. Vi har varit väldigt tydliga att människor dessutom ska bo med rimliga standarder.

De ska dessutom kunna hitta en bostad som kan motsvara de behov som finns och den snabba flexibilitet som det innebär om de behöver flytta på sig. Då är andrahandsuthyrning ett sätt att klara den övergången som kan vara väldigt gynnsamt. Det tycker vi är bra.

Det byggs mycket, det görs mycket, och mer kommer att göras. Det kommer en hel del i samhället att förstå, och det gör de i dag. Det är inte så att enbart Egon Frid får input från samhället i övrigt. Det får även jag och mina allianskolleger.

Jag är stolt över vad vår bostadsminister Mats Odell har hunnit göra på de här åren. Han har gjort mer under de åren, hävdar jag, än under hela föregående mandatperiod – och jag skulle kunna dra till med två mandatperioder – när det gäller att åstadkomma en valfrihet och möjlighet för människor att kunna anpassa sina behov till det utbud som finns.

Eller rättare sagt: Utbudet är anpassat till människors behov. Det är faktiskt människorna som står i centrum. Jag vill återigen slå ett slag för att jag är glad för att det finns aktörer i samhället som ställer upp och hyr ut när de har utrymme. Det gör de för att hjälpa en student eller någon annan som ännu inte lyckats få ett förstahandskontrakt.

Vi ska naturligtvis så småningom fortsätta de projekt som innebär att vi ska bygga fler hyresbostäder. Det är precis som för de andra formerna som vi också har talat om.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 20 §.)

19 § Överlämnande av startprogrammen till Swedfund International AB

Föredrogs
utrikesutskottets betänkande 2008/09:UU9
Överlämnande av startprogrammen till Swedfund International AB
(prop. 2008/09:52)

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 20 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.15 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

20 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

SkU4 Förändrade regler om underprisöverlåtelser för handelsbolag och för lagerandelar i byggnadsrörelse
Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU5 Slopad kontrolluppgiftsskyldighet rörande tillgångar och skulder, m.m.

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Slopad kontrolluppgiftsskyldighet rörande tillgångar och skulder)

1. utskottet

2. res. 1 (s, v, mp)

Votering:

141 för utskottet

134 för res. 1

74 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 83 m, 21 c, 21 fp, 16 kd

För res. 1: 102 s, 18 v, 14 mp

Frånvarande: 28 s, 14 m, 8 c, 7 fp, 8 kd, 4 v, 5 mp

Solveig Ternström (c) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

SkU6 Trängselskatt för miljöbilar

1. utskottet

2. res. 1 (s)

3. res. 2 (v)

Förberedande votering:

101 för res. 1

18 för res. 2

156 avstod

74 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

156 för utskottet

102 för res. 1

18 avstod

73 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 83 m, 22 c, 21 fp, 16 kd, 14 mp

För res. 1: 102 s

Avstod: 18 v

Frånvarande: 28 s, 14 m, 7 c, 7 fp, 8 kd, 4 v, 5 mp

SkU7 Skiljemannakonventionen

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU8 Övertagande av skogskonto och skogsskadekonto vid generationsskifte

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU10 Kontroll av postförsändelser

Kammaren biföll utskottets förslag.
Regeringens skrivelse lades till handlingarna.

SkU16 Informationsutbytesavtal och partiella skatteavtal med Isle of Man, m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU8 Vissa frågor om andrahandsupplåtelse

Punkt 1 (Andrahandsupplåtelse vid längre utlandsvistelse m.m.)

1. utskottet

2. res. 1 (s, v)

Votering:

157 för utskottet

119 för res. 1

73 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 s, 83 m, 22 c, 21 fp, 16 kd, 14 mp

För res. 1: 101 s, 18 v

Frånvarande: 28 s, 14 m, 7 c, 7 fp, 8 kd, 4 v, 5 mp

Veronica Palm (s) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Punkt 2 (Återbetalning av hyra som inte är skälig)

1. utskottet

2. res. 2 (v)

Votering:

256 för utskottet

20 för res. 2

73 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 101 s, 83 m, 21 c, 21 fp, 16 kd, 14 mp

För res. 2: 1 s, 1 c, 18 v

Frånvarande: 28 s, 14 m, 7 c, 7 fp, 8 kd, 4 v, 5 mp

Andre vice talman Birgitta Sellén (c) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Punkt 3

Kammaren biföll utskottets förslag.

21 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Motion

med anledning av redog. 2008/09:RRS7 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående Regeringens försäljning av åtta procent av aktierna i Telia Sonera

2008/09:N6 av Tomas Eneroth m.fl. (s)

22 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 26 november

2008/09:156 Bostadsbrist bland unga

av *Maryam Yazdanfar* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2008/09:157 Initiativ för ökat bostadsbyggande

av *Börje Vestlund* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2008/09:158 Färre hyresrätter och förvärrad bostadssituation

av *Sylvia Lindgren* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2008/09:159 Investeringsstöd och renoveringssatsningar

av *Carina Moberg* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2008/09:160 Åtgärder mot arbetslösheten inom byggbranschen

av *Lars Mejern Larsson* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2008/09:161 Översyn av preskriptionstiden

av *Christina Axelsson* (s)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 2 december.

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 26 november

2008/09:304 Varslen i byggbranschen

av *Phia Andersson* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2008/09:305 Gotlandsmusiken

av *Christer Engelhardt* (s)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2008/09:306 Åtgärder mot kvinnomisshandel

av *Christer Engelhardt* (s)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2008/09:307 Utmätning av bostäder

av *Christer Engelhardt* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2008/09:308 Energipolitik

av *Lars Mejern Larsson* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2008/09:309 Medfinansiering av infrastrukturprojekt

av *Christer Nylander* (fp)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2008/09:310 Förbud mot köp av sexuell tjänst

av *Thomas Bodström* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 2 december.

24 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 26 november

2008/09:232 Kvinnliga rattfyllerister

av *Lars-Ivar Ericson* (c)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2008/09:235 Västsaharas självständighetsfråga under svenskt ordförandeskap

av *Ameer Sachet* (s)

till statsrådet Cecilia Malmström (fp)

- 2008/09:239 Framtida väg- och järnvägsinvesteringar i Värmland**
av *Lars Mejern Larsson* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)
- 2008/09:251 Fördröjning av adoptionsärenden och adoptanters ålder**
av *Kjell Eldensjö* (kd)
till justitieminister Beatrice Ask (m)
- 2008/09:252 Terroristbekämpning**
av *Thomas Bodström* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)
- 2008/09:255 Underlättande av investeringar för företag**
av *Jan-Olof Larsson* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)
- 2008/09:256 Västsahara**
av *Johan Linander* (c)
till utrikesminister Carl Bildt (m)
- 2008/09:257 Förbud mot tidelag**
av *Ulf Holm* (mp)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)
- 2008/09:258 Olika regler för privat och offentligt driven äldreomsorg**
av *Catharina Bråkenhielm* (s)
till statsrådet Maria Larsson (kd)
- 2008/09:259 Hot mot demokratin och Organisations-Sverige**
av *Thomas Bodström* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)
- 2008/09:260 Villkor för socialbidrag**
av *Hans Hoff* (s)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)
- 2008/09:261 Verifiering av sjöoperativ förmåga för HKP 15 b**
av *Allan Widman* (fp)
till försvarsminister Sten Tolgfors (m)
- 2008/09:262 EU-myndigheter**
av *Carina Hägg* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)
- 2008/09:263 Misshandel av barn**
av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till justitieminister Beatrice Ask (m)
- 2008/09:267 Det europeiska jämställdhetsinstitutet**
av *Carina Hägg* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)
- 2008/09:268 Byrån för grundläggande rättigheter**
av *Carina Hägg* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2008/09:269 Återanvändning av stridsfordonschassin avsedda för granatkastarpansarbandvagn
av *Allan Widman* (fp)
till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2008/09:270 Utlandsstationerades villkor
av *Solveig Hellquist* (fp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:271 Europadomstolen
av *Jan Ertsborn* (fp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:272 Rökfri arbetstid också i statliga företag
av *Gunvor G Ericson* (mp)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2008/09:275 Livförsäkringsbolagen och aktiekursfallet
av *Tommy Ternemar* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2008/09:276 Rökfria tågperenner
av *Fredrik Olovsson* (s)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2008/09:277 Sexuella handlingar och andra övergrepp mot djur
av *Catharina Bråkenhielm* (s)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2008/09:278 Fortsatt stigande arbetslöshet i Värmland
av *Tommy Ternemar* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2008/09:279 Trafikflyghögskolan vid Lunds universitet
av *Lars Mejern Larsson* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2008/09:282 Antidiskrimineringsbyråer
av *Billy Gustafsson* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2008/09:283 Jobbkrisen och utmätning av bostäder
av *Birgitta Eriksson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2008/09:284 Sänkning av införselkvoterna för alkohol
av *Christer Engelhardt* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2008/09:285 Förskolelyftet också för barnskötare
av *Matilda Ernkrans* (s)
till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

2008/09:286 Barnen i fokus
av *Marina Pettersson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

Prot. 2008/09:36
26 november

Prot. 2008/09:36
26 november

2008/09:287 Toppmötet, finanskrisen och klimatavtalet

av *Ameer Sachet* (s)

till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2008/09:288 EU-parlamentets beslut om sänkta införselkvoter

av *Laila Bjurling* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2008/09:289 Kvinnors betydelse för den demokratiska utvecklingen i Georgien

av *Gunilla Wahlén* (v)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 2 december.

25 § Kammaren åtskildes kl. 16.07.

Förhandlingarna leddes

av andre vice talmannen från sammanträdet början till och med 12 § anf. 48 (delvis),

av tredje vice talmannen därefter till och med 18 § anf. 93 (delvis),

av andre vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 13.15 och

av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Eva-Lena Ekman

1 §	Justering av protokoll.....	1
2 §	Utökning av antalet suppleanter i justitieutskottet.....	1
3 §	Val av extra suppleant i justitieutskottet	1
4 §	Anmälan om kompletteringsval till finansutskottet.....	2
5 §	Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan.....	2
6 §	Meddelande om ändring i frågestund	2
7 §	Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
8 §	Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen.....	3
9 §	Förnyad bordläggning	4
10 §	Förändrade regler om underprisöverlåtelse för handelsbolag och för lagerandelar i byggnadsrörelse.....	4
	Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU4	4
	Anf. 1 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	4
	(Beslut fattades under 20 §.).....	5
11 §	Slopad kontrolluppgiftsskyldighet rörande tillgångar och skulder, m.m.	5
	Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU5	5
	Anf. 2 FREDRIK OLOVSSON (s)	5
	Anf. 3 MARIE ENGSTRÖM (v)	7
	Anf. 4 HELENA LEANDER (mp).....	7
	Anf. 5 ULF BERG (m).....	8
	Anf. 6 FREDRIK OLOVSSON (s) replik	9
	Anf. 7 ULF BERG (m) replik.....	9
	Anf. 8 FREDRIK OLOVSSON (s) replik	10
	Anf. 9 ULF BERG (m) replik.....	10
	Anf. 10 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	10
	Anf. 11 ULF BERG (m) replik.....	11
	Anf. 12 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	11
	Anf. 13 ULF BERG (m) replik.....	11
	Anf. 14 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	12
	Anf. 15 FREDRIK OLOVSSON (s) replik	13
	Anf. 16 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik.....	13
	Anf. 17 FREDRIK OLOVSSON (s) replik	13
	Anf. 18 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik.....	14
	Anf. 19 HELENA LEANDER (mp) replik	14
	Anf. 20 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik.....	15
	Anf. 21 HELENA LEANDER (mp) replik	15
	Anf. 22 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik.....	16
	Anf. 23 GUNNAR ANDRÉN (fp)	16
	Anf. 24 FREDRIK OLOVSSON (s) replik	17
	Anf. 25 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	18
	Anf. 26 FREDRIK OLOVSSON (s) replik	18
	Anf. 27 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	19
	Anf. 28 MARIE ENGSTRÖM (v) replik	19

Anf. 29	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	20
Anf. 30	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	20
Anf. 31	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	21
Anf. 32	LENNART SACRÉDEUS (kd)	21
	(Beslut fattades under 20 §.)	23
12 §	Trängselskatt för miljöbilar	23
	Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU6	23
Anf. 33	BIRGITTA ERIKSSON (s)	23
Anf. 34	PETER PEDERSEN (v)	24
Anf. 35	LENA ASPLUND (m)	25
Anf. 36	BIRGITTA ERIKSSON (s) replik	27
Anf. 37	LENA ASPLUND (m) replik	27
Anf. 38	BIRGITTA ERIKSSON (s) replik	28
Anf. 39	LENA ASPLUND (m) replik	28
Anf. 40	PETER PEDERSEN (v) replik	29
Anf. 41	LENA ASPLUND (m) replik	30
Anf. 42	PETER PEDERSEN (v) replik	30
Anf. 43	LENA ASPLUND (m) replik	30
Anf. 44	KARIN NILSSON (c)	31
Anf. 45	BIRGITTA ERIKSSON (s) replik	32
Anf. 46	KARIN NILSSON (c) replik	33
Anf. 47	BIRGITTA ERIKSSON (s) replik	33
Anf. 48	KARIN NILSSON (c) replik	34
Anf. 49	PETER PEDERSEN (v) replik	34
Anf. 50	KARIN NILSSON (c) replik	35
Anf. 51	PETER PEDERSEN (v) replik	35
Anf. 52	KARIN NILSSON (c) replik	36
Anf. 53	GUNNAR ANDRÉN (fp)	36
Anf. 54	PETER PEDERSEN (v) replik	38
Anf. 55	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	39
Anf. 56	PETER PEDERSEN (v) replik	39
Anf. 57	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	40
Anf. 58	LENNART SACRÉDEUS (kd)	40
Anf. 59	PETER PEDERSEN (v) replik	42
Anf. 60	LENNART SACRÉDEUS (kd) replik	42
Anf. 61	PETER PEDERSEN (v) replik	43
Anf. 62	LENNART SACRÉDEUS (kd) replik	43
Anf. 63	HELENA LEANDER (mp)	43
Anf. 64	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	44
Anf. 65	HELENA LEANDER (mp) replik	45
Anf. 66	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	45
Anf. 67	HELENA LEANDER (mp) replik	45
Anf. 68	BÖRJE VESTLUND (s)	45
	(Beslut fattades under 20 §.)	47
13 §	Skiljemannakonventionen	47
	Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU7	47
	(Beslut fattades under 20 §.)	47

14 § Övertagande av skogskonto och skogsskadekonto vid generationsskifte	47
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU8	47
Anf. 69 ÅKE SANDSTRÖM (c).....	47
(Beslut fattades under 20 §.).....	48
15 § Vissa förenklingar på företagsskatteområdet	48
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU9	48
(Beslut fattades under 20 §.).....	48
16 § Kontroll av postförsändelser.....	48
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU10	48
(Beslut fattades under 20 §.).....	48
17 § Informationsutbytesavtal och partiella skatteavtal med Isle of Man, m.m.....	48
Skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU16	48
Anf. 70 LENNART SACRÉDEUS (kd)	48
(Beslut fattades under 20 §.).....	49
18 § Vissa frågor om andrahandsupplåtelse.....	49
Civilutskottets betänkande 2008/09:CU8	49
Anf. 71 CHRISTINA OSKARSSON (s).....	49
Anf. 72 EGON FRID (v).....	51
Anf. 73 CHRISTINE JÖNSSON (m).....	53
Anf. 74 EGON FRID (v) replik.....	54
Anf. 75 CHRISTINE JÖNSSON (m) replik.....	55
Anf. 76 EGON FRID (v) replik.....	55
Anf. 77 CHRISTINE JÖNSSON (m) replik.....	56
Anf. 78 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik.....	56
Anf. 79 CHRISTINE JÖNSSON (m) replik.....	56
Anf. 80 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik.....	57
Anf. 81 CHRISTINE JÖNSSON (m) replik.....	57
Anf. 82 LENNART PETERSSON (c).....	58
Anf. 83 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik.....	59
Anf. 84 LENNART PETERSSON (c) replik.....	59
Anf. 85 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik.....	59
Anf. 86 LENNART PETERSSON (c) replik.....	60
Anf. 87 EGON FRID (v) replik.....	60
Anf. 88 LENNART PETERSSON (c) replik.....	61
Anf. 89 EGON FRID (v) replik.....	61
Anf. 90 LENNART PETERSSON (c) replik.....	61
Anf. 91 LARS TYSKLIND (fp).....	62
Anf. 92 YVONNE ANDERSSON (kd).....	63
Anf. 93 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik.....	64
Anf. 94 YVONNE ANDERSSON (kd) replik.....	65
Anf. 95 CHRISTINA OSKARSSON (s) replik.....	65
Anf. 96 YVONNE ANDERSSON (kd) replik.....	66
Anf. 97 EGON FRID (v) replik.....	66
Anf. 98 YVONNE ANDERSSON (kd) replik.....	67
Anf. 99 EGON FRID (v) replik.....	68
Anf. 100 YVONNE ANDERSSON (kd) replik.....	68

(Beslut fattades under 20 §.)	69
19 § Överlämnande av startprogrammen till Swedfund	
International AB	69
Utrikesutskottets betänkande 2008/09:UU9	69
(Beslut fattades under 20 §.)	69
Ajournering	69
Återupptagna förhandlingar	69
20 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	69
SKU4 Förändrade regler om underprisöverlåtelser för handelsbolag och för lagerandelar i byggnadsrörelse	69
SKU5 Slopad kontrolluppgiftsskyldighet rörande tillgångar och skulder, m.m.	69
SKU6 Trängselskatt för miljöbilar	70
SKU7 Skiljemannakonventionen	70
SKU8 Övertagande av skogskonto och skogsskadekonto vid generationsskifte	70
SKU9 Vissa förenklingar på företagsskatteområdet	71
SKU10 Kontroll av postförsändelser	71
SKU16 Informationsutbytesavtal och partiella skatteavtal med Isle of Man, m.m.	71
CU8 Vissa frågor om andrahandsupplåtelse	71
UU9 Överlämnande av startprogrammen till Swedfund International AB	72
21 § Bordläggning	72
22 § Anmälan om interpellationer	72
23 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	73
24 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	73
25 § Kammaren åtskildes kl. 16.07.	76

Tryck: Elanders, Vällingby 2008